

คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

โดย

นางสาวเมธินี อังศุวัฒนากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาวัฒนธรรมตะวันออก

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

โดย

นางสาวเมธินี อังศุวัฒนากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาวัฒนธรรมตะวันออก

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ADDRESS TERMS USED BY DATING COUPLES

BY

MISS METHINEE AUNGSUWATTANAKUL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS

FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS IN THAI LANGUAGE

DEPARTMENT OF THAI AND EAST ASIAN LANGUAGES AND CULTURE

FACULTY OF LIBERAL ARTS

THAMMASAT UNIVERSITY

ACADEMIC YEAR 2016

COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะศิลปศาสตร์

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวเมธินี อังศุวัฒนากุล

เรื่อง

คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

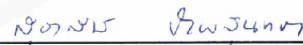
เมื่อ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. 2560

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์อรพัช บวรรักษา)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธาสินี ปิยพสุนทรภา)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

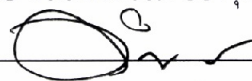
(อาจารย์ ดร.ปณินดา เลอเลิศยุติธรรม)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์)

คณบดี

(รองศาสตราจารย์ ดร.ดำรงค์ อุดุลยฤทธิกุล)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก
ชื่อผู้เขียน	นางสาวเมธินี อังศุวัฒนากุล
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธาสินี ปิยพสุนทร
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบและการสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก การใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง และสถานการณ์เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 300 คน ได้ข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 1,244 คำ

ผลการศึกษาพบว่าคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักมี 35 รูปแบบ เป็นรูปเดี่ยว 7 รูปแบบ และรูปแบบประสม 28 รูปแบบ รูปแบบที่มีความถี่ในการใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ชื่อ คำสรรพนาม และฉายา

การสร้างคำเรียกขาน สามารถแบ่งได้เป็น 6 วิธีการ ดังนี้ 1) วิธีทางความหมาย 2) การดัดแปลงคำ 3) การเติมหน่วยคำหน้าหรือท้ายคำเดิม 4) การเปลี่ยนภาษา 5) การสร้างคำใหม่ 6) การใช้หลายวิธีร่วมกัน คำเรียกขานหนึ่งคำสามารถเกิดจากวิธีการสร้างคำตั้งแต่ 1 วิธี ถึง 5 วิธี

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง พบว่าอายุมีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานเมื่อผู้พูดอายุน้อยกว่าผู้ฟัง ส่วนเพศของผู้พูดและรูปแบบความสัมพันธ์เกี่ยวข้องค่อนข้างน้อย

การใช้คำเรียกขานในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่ 3 จะปรากฏรูปแบบที่ค่อนข้างจำกัด. ตรงข้ามกลับปรากฏรูปแบบที่หลากหลายมากที่สุดเมื่ออยู่ตามลำพังกับคนรัก นอกจากนี้เมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 หรือเมื่อผู้พูดอารมณ์ไม่ดีจะใช้คำเรียกขานในกลุ่มที่แสดงความรัก ความสัมพันธ์ หรืออารมณ์ค่อนข้างน้อย แต่จะใช้มากกว่าเมื่ออยู่กับคนรักตามลำพัง หรือเมื่อผู้พูดอารมณ์ดี

จากผลจากการวิจัยอาจกล่าวได้ว่าคำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์การมีบุคคลที่สามและอารมณ์ของผู้พูด. ด้วยความสัมพันธ์แบบคู่รักเป็น

ความสัมพันธ์แบบสนิทสนมและเป็นส่วนตัว และพบว่าคู่รักแสดงอารมณ์และความรู้สึกผ่านการสร้างคำเรียกขานขึ้นใช้ด้วยวิธีที่หลากหลาย

คำสำคัญ: คำเรียกขาน, คู่รัก, การสร้างคำ

Thesis Title	ADDRESS TERMS USED BY DATING COUPLES
Author	Miss Methinee Aungsuwattanakul
Degree	Master of Arts in Thai Language
Major Field/Faculty/University	Department of Thai Language and East Asian Languages and Culture Faculty of Liberal Arts Thammasat University
Thesis Advisor	Assistant professor Dr. Suthasinee Piyapasuntra
Academic Years	2017

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to analyze the forms and word formations of address terms used by dating couples and to study the relationship between the usage of address terms, the qualifications of the addressor and addressee, and the situation. The data are collected by using questionnaires from 300 respondents. The data consist of 1,244 words.

The result of the study revealed that there are 35 forms: 7 forms occur as a single unit, and 28 forms occur as compound units. The name is used the most, the second is a pronoun, and the third is an alias.

The study of word formation shows that there are six styles of word formation: 1) Meaning method; 2) Word transformation; 3) Adding morphemes; 4) Language changing; 5) Coinage, and 6) Multiple methods. One term of address can be formed by using word formation in up to five ways.

Concerning the use of terms of address according to the relationship between usage of terms and qualifications of the addressor and addressee, the study found that age difference was related more when the addressor is younger than the addressee. Meanwhile, the sex of the addressor and type of relationship are less closely related.

When there is a third party participated in the situation, usage forms of address terms are limited, on the other hand it shows various forms when there is no third party. Moreover when in the situation which there is a third party otherwise the addressor was in a bad mood, the terms of address shown not special love and intimacy, other than, they were together in privacy situation or the addressor was in good mood the address terms are noticeable show love, intimacy and affectionate.

The interpretation of the result may be in the way that address terms used by dating couples are obviously related to the presence of third party and the mood of the addressor. It might assume that relationships of dating couples reflect intimacy and privacy. The study also demonstrated that dating couples show their love or emotion by creating various ways of word formation.

Keywords: Address terms, Dating couples, Word formation

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความรักและความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุธาสนี ปิยพสุนทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งกรุณาใช้เวลาเพื่อให้แนวคิด คำแนะนำ และแนวทางแก้ไขปัญหา อีกทั้งยังคอยห่วงใยและเอาใจใส่ผู้วิจัยเสมอมา ในเส้นทางการทำวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีช่วงเวลาที่ท้อแท้และหลงทาง แต่ก็ได้กำลังใจจากครูผู้ซึ่งคอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย ผ่านพ้นช่วงเวลานั้นมาสู่ปลายทางที่หวังได้สำเร็จราบรื่น ศิษย์ซาบซึ้งในพระคุณของครู จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อรุณ พงษ์รักษา ประธานกรรมการสอบ อาจารย์ ดร. สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ และอาจารย์ ดร. ปันนดา เลอเลิศยุติธรรม กรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

และขอระลึกถึงอาจารย์ ดร.วิชาติ บุรณะประเสริฐสุข ผู้ล่วงลับ ครูของศิษย์ทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ที่ได้มอบความรู้และให้คำแนะนำการในขั้นตอนการสอบเค้าโครงของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พระคุณครูจะอยู่ในหัวใจศิษย์ตลอดไป

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านทั้งจากภาควิชาภาษาไทยและภาษาวัฒนธรรมตะวันออก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อบรมบ่มเพาะศิษย์เป็นศิษย์ในวันนี้

ขอขอบคุณ “ครอบครัว” ที่มอบความรัก ความเข้าใจ และพลังใจอันเปี่ยมล้น ตลอดเส้นทางการศึกษา เป็นที่พักกายพักใจที่อบอุ่นปลอดภัยของผู้วิจัย ความรักและความเอาใจใส่จากครอบครัวเป็นแรงพลังให้ผู้วิจัยก้าวเดินในเส้นทางนี้ได้อย่างเข้มแข็ง

ขอขอบคุณเพื่อนพี่น้องในระดับปริญญาโทที่ช่วยแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็น เป็นกำลังใจให้แก่นกันตลอดระยะเวลาในการเรียนและการทำวิจัย

ขอขอบคุณญาติสนิทมิตรสหายทุกท่านที่มอบความรัก ความปรารถนาดี และมิตรภาพอันงดงามและมีค่าแก่ผู้วิจัยเสมอมา

และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณความรักและกำลังใจ ทั้งที่เกิดขึ้นจากตัวผู้วิจัยเองและที่ได้รับจากผู้อื่นซึ่งทำให้ผู้วิจัยก้าวเดินในเส้นทางนี้ได้อย่างเข้มแข็ง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	5
1.3 สมมติฐานในการวิจัย	5
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 นิยามและรูปแบบของคำเรียกขานและคำสรรพนาม	8
2.1.1 คำเรียกขาน	8
2.1.2 คำสรรพนาม	14
2.1.3 ความแตกต่างระหว่างคำเรียกขานและคำสรรพนาม	16

2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำ	17
2.2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำในภาษาต่างประเทศ	17
2.2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำในภาษาไทย	21
2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้คำเรียกขานในภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	24
2.3.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้คำเรียกขานในภาษาต่างประเทศ	24
2.3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้คำเรียกขานในภาษาไทย	25
2.3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับคำเรียกขานในภาษาไทย	27
2.4 ปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	29
คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก	
2.4.1 เพศ	30
2.4.2 ความต่างวัยของผู้พูดและผู้ฟัง	32
2.4.3 อารมณ์	33
2.4.4 สถานการณ์	35
2.4.5 บริบท	35
2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือในการเก็บข้อมูลคำเรียกขาน	37
2.5.1 การเก็บข้อมูลจากเอกสาร	37
2.5.2 สังเกตและบันทึกการสนทนาแบบไม่มีส่วนร่วมในสถานการณ์	38
2.5.3 การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามประกอบ	38
2.5.4 การใช้แบบสอบถาม	40
2.5.5 การเก็บข้อมูลแบบหลายวิธีประกอบกัน	40
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	42
3.1 บริบทที่จะศึกษา	42
3.1.1 คุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง	42
3.1.2 สถานการณ์	43
3.2 การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	43
3.3 การออกแบบแบบสอบถาม	45
3.3.1 การออกแบบคำถาม	47
3.3.2 การใช้ภาพประกอบ	48

3.4	คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง	50
3.5	วิธีการเลือกและการสุ่มตัวอย่าง	50
3.6	วิธีการเก็บข้อมูลและระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	51
3.7	การวิเคราะห์ข้อมูล	52
3.7.1	รวบรวมและจัดกลุ่มข้อมูลตามคุณสมบัติที่ต้องการศึกษา	52
3.7.2	การวิเคราะห์รูปภาพและโครงสร้างของคำเรียกขาน	52
3.7.3	วิเคราะห์กระบวนการสร้างคำเรียกขาน	55
3.7.4	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟังและสถานการณ์	56
บทที่ 4	รูปแบบและการสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก	57
4.1	ส่วนประกอบของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก	57
4.2	รูปแบบของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก	60
4.2.1	รูปเดี่ยว	60
4.2.2	รูปแบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบสองส่วน	61
4.2.3	รูปแบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบสามส่วน	64
4.2.4	รูปแบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบสี่ส่วน	66
4.3	การสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก	70
4.3.1	คำเรียกขานที่เกิดจากวิธีทางความหมาย	72
4.3.2	คำเรียกขานที่เกิดจากการดัดแปลงคำ	74
4.3.3	คำเรียกขานที่เกิดจากการเติมหน่วยคำหน้าหรือท้ายคำ	77
4.3.4	คำเรียกขานที่เกิดจากการเปลี่ยนภาษา	78
4.3.5	คำเรียกขานที่เกิดจากการสร้างคำใหม่	78
4.3.6	คำเรียกขานที่เกิดจากการใช้หลายวิธีร่วมกัน	80
บทที่ 5	การใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟังและสถานการณ์	86
5.1	การใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง	89
5.1.1	การใช้คำเรียกขานกับเพศของผู้พูด	89

5.1.2 การใช้คำเรียกขานกับรูปแบบความสัมพันธ์	92
5.1.3 การใช้คำเรียกขานกับอายุ	94
5.2 การใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์	97
5.2.1 การใช้คำเรียกขานกับอารมณ์ของผู้พูด	97
5.2.2 การใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์การมีบุคคลที่ 3	100
บทที่ 6 การใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟังและสถานการณ์	105
6.1 สรุปผลการวิจัย	105
6.1.1 ส่วนประกอบของคำเรียกขาน	105
6.1.2 รูปแบบของคำเรียกขาน	107
6.1.3 การสร้างคำเรียกขาน	109
6.1.4 คำเรียกขานกับคุณสมบัติของผู้พูดและผู้ฟัง	111
6.1.5 คำเรียกขานกับสถานการณ์	111
6.2 ข้อเสนอแนะ	112
รายการอ้างอิง	113
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามการใช้คำเรียกขาน	118
ภาคผนวก ข รายการคำเรียกขาน	123
ประวัติผู้วิจัย	127

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ตัวอย่างสถานการณ์สมมติในแบบสอบถาม	48
3.2 คุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา	51
3.3 จำนวนแบบสอบถามตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา	52
4.1 ความถี่และร้อยละของรูปแบบของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก	60
4.2 ความถี่และร้อยละของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก	67
4.3 ความถี่และร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขาน	69
4.4 ความถี่และร้อยละของคำเรียกขานที่ผ่านการสร้างคำ	71
4.5 ความถี่และร้อยละของคำเรียกขานที่ผ่านการสร้างคำ 1 วิธี	79
5.1 จำนวนคำเรียกขานที่ปรากฏตามบริบทที่ต้องการศึกษา	87
5.2 ร้อยละของรูปแบบคำเรียกขานของผู้พูดเพศชายและผู้พูดเพศหญิง	90
5.3 ร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขานกับเพศของผู้พูด	90
5.4 ร้อยละของคำเรียกขานกับรูปแบบความสัมพันธ์	92
5.5 ร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขาน กับรูปแบบความสัมพันธ์	93
5.6 ร้อยละของคำเรียกขานของกับความแตกต่างระหว่างอายุของผู้พูดกับผู้ฟัง	95
5.7 ร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขาน กับความแตกต่างระหว่างอายุของผู้พูดและผู้ฟัง	96
5.8 ร้อยละของคำเรียกขานกับอารมณ์ของผู้พูด	98
5.9 ร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขาน กับอารมณ์ของผู้พูด	99
5.10 ร้อยละของการใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์การมีหรือไม่มีบุคคลที่ 3	100
5.11 ร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขาน กับสถานการณ์เมื่ออยู่หน้าบุคคลที่ 3	103
6.1 รูปแบบคำเรียกขาน ตัวอย่าง ความถี่และร้อยละของรูปแบบของ คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก	107

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
3.1 แบบสอบถามออนไลน์จาก Google Form	46
3.2 ภาพประกอบสถานการณ์สมมติ	48

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาคือเครื่องมือสื่อสารสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ นอกจากถ่ายทอดความรู้ความคิดแล้ว ภาษายังเป็นสื่อที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึกจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารด้วย สิริชัย วงษ์สาธิตศาสตร์ และคณะ (2546, น. 104) กล่าวว่า มนุษย์ใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อตอบสนองความต้องการความรักและการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ (Belongingness and Love needs) มนุษย์ต้องการเป็นที่รักของครอบครัว ของญาติ และของมิตรสหาย ส่งผลให้เกิดการใช้ภาษาเพื่อให้ได้มาซึ่งความรัก และพร้อมที่จะหยิบบี่ยนความรักแก่กัน เช่น การพูดจาเกี้ยวพาราสีของหนุ่มสาว เป็นต้น

ภาษาในชีวิตประจำวันของสังคมไทยสามารถสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ได้ดังที่ ปราณี กุลละวณิชย์ (2532, น. 38-39) กล่าวว่า หากพิจารณาทสนทนาระหว่างบุคคลอาจคาดเดาได้ว่าผู้พูดและผู้ฟังมีความสัมพันธ์กันแบบใดได้จากรูปภาษาหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็น คำสรรพนาม คำลงท้าย การใช้คำในประโยค และการเลือกใช้รูปประโยค เช่น เมื่อผู้พูดถามผู้ฟังว่า “กินไรยัง” หรือ “กินข้าวหรือยัง” ก็อาจเดาได้ว่าผู้ฟังมีสถานภาพต่ำกว่าหรือเท่ากันกับผู้พูด แต่เมื่อได้ยินประโยค “อาจารย์รับประทานอาหารหรือยังคะ” ก็จะทราบได้ทันทีว่าผู้ฟังเป็นอาจารย์ที่ผู้พูดให้ความเคารพอย่างมาก จะเห็นได้ว่าการใช้คำแตกต่างกัน คือ กินหรือรับประทาน ข้าวหรืออาหาร และมีการใช้รูปประโยคที่แตกต่างกัน คือ เมื่อพูดกับคนที่สถานภาพต่ำกว่าหรือเท่าเทียมกัน มักจะละประธานและไม่มีคำลงท้าย แต่เมื่อพูดกับคนที่สถานภาพสูงกว่ามักจะใช้รูปประโยคเต็ม คือ มีประธานและคำลงท้ายเพื่อคุณภาพ จากตัวอย่างดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีหลายรูปแบบ ซึ่งรูปแบบใดจะมีความสำคัญต่อการใช้นภาษานั้นก็ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของแต่ละสังคม

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541, น. 104) กล่าวถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ว่า หมายถึง บทบาททางสังคมของคน 2 คน เมื่อเปรียบเทียบกับกัน เช่น เจ้านายและลูกน้อง แม่ค้าและลูกค้า สามเณรและภรรยา เป็นต้น อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์พื้นฐานที่ผูกพันบุคคลไว้คือความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากความรักซึ่งเป็นเรื่องซับซ้อน และความสัมพันธ์ที่เกิดจากความรักก็มีหลายรูปแบบ เช่น ความรักความผูกพันในแบบพ่อแม่ พี่น้อง เครือญาติ เพื่อน ความรักและความเสนหาในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

ในทางสังคมวิทยา จิราภา เจริญวุฒิ (2549, น. 4) กล่าวว่า “คู่รัก (Date) เกี่ยวข้องโดยตรงกับความสัมพันธ์ของหญิงและชาย นับตั้งแต่การเข้าสู่กระบวนการเป็นหนุ่มเป็นสาว การเกี่ยวพาราสี การคบหาเพื่อศึกษานิสัยใจคอ ภายใต้เงื่อนไขค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรมควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง เพื่อนำไปสู่การแต่งงาน” แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าความรักมิได้เกิดขึ้นเฉพาะระหว่างชายหญิงเท่านั้น แต่ยังเกิดขึ้นกับเพศเดียวกันได้อีกด้วย เราอาจเรียกบุคคลเหล่านี้ว่า “คนรักร่วมเพศ” (Homosexual)¹ ดังนั้นคำว่า “คู่รัก” จึงไม่ได้จำกัดไว้สำหรับความสัมพันธ์แบบชายหญิงเท่านั้น แต่หมายถึง ความสัมพันธ์ของบุคคลสองคนไม่ว่าเพศใดก็ตามที่เกิดจากการตกลงใจที่จะคบหาดูใจกันเพื่อนำไปสู่การใช้ชีวิตร่วมกัน

คู่รักที่มีเป้าหมายเป็นการแต่งงานหรือการใช้ชีวิตร่วมกันนั้น จะต้องประคับประคองและรักษาความสัมพันธ์ให้ยืนยาวต่อไป การสื่อสารด้วยภาษาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการรักษาความสัมพันธ์

ในการศึกษาภาษากับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รูปภาษาที่นักภาษาศาสตร์ให้ความสนใจศึกษากันมาก คือ “คำเรียกขาน” ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทัย และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531, น. 1) ได้ให้คำนิยามไว้ว่า หมายถึง

คำหรือวลีที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังก่อนที่ตนจะพูดเรื่องต่าง ๆ ด้วย เป็นคำที่แสดงระดับทางสังคมของผู้ฟังตามที่ผู้พูดมองเมื่อเปรียบเทียบกับตนเอง และมีรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ปรากฏนับตั้งแต่คำนำหน้า เช่น “คุณ” และจบลงที่คำลงท้าย เช่น “ครับ” ตัวอย่าง “คุณนฤมลครับ” นับเป็นคำเรียกขานคำหนึ่ง หรืออาจมีรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่สามารถปรากฏระหว่างคำนำหน้ากับคำลงท้ายก็ได้ เช่น “นฤมล”

นววรรณ พันธุมธา (2553, น. 138-139) กล่าวถึงคำเรียกขานว่าจัดอยู่ในหมวดคำ “คำเรียก-ร้อง” เป็นหมวดคำที่เกิดจากการจำแนกชนิดของคำตามหน้าที่ในการสื่อสาร

เป็นคำที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังหรือเป็นคำแสดงอารมณ์ คือคำที่ใช้เรียกผู้อื่นให้เกิดความสนใจ เมื่อเขาเกิดความสนใจแล้วก็สื่อสารต่อไปได้ คำเรียกจึงมักอยู่หน้าประโยค แต่บางทีเมื่อสื่อสารไปแล้ว ผู้พูดก็อาจจะเรียกผู้ฟังให้เกิดความสนใจอีก คำเรียกจึงอยู่ท้ายประโยคก็ได้ ประโยคหลายประโยคติดต่อกันไปอาจมีคำเรียกสลับเป็นระยะ ๆ

จากนิยามของ “คำเรียกขาน” ของ ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทัย และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) และ “คำเรียก” ของ นววรรณ พันธุมธา (2553) มีความสอดคล้องกันในเรื่องของหน้าที่ คือเป็นคำหรือวลีที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังก่อนที่ตนจะพูดเรื่องต่าง ๆ ด้วย ใช้เรียกผู้ฟังหรือเป็นคำแสดงอารมณ์

¹ หมายถึง ผู้ชายหรือผู้หญิงที่มีความพึงพอใจทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกัน

คำที่ใช้เรียกผู้อื่นให้เกิดความสนใจ สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า “คำเรียกขาน” และสรุปความหมายของคำเรียกขานไว้ดังนี้

คำเรียกขาน คือ คำหรือกลุ่มคำที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังเมื่อจะสนทนาด้วยเพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟัง คำเรียกขานจึงไม่เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค และสามารถปรากฏก่อนหน้าหรือหลังประโยคก็ได้ เช่น “คุณธีรดาคะ คุณจะไปไหน” หรือ “จะไปไหนคะ คุณธีรดา” คำเรียกขานเป็นคำที่แสดงระดับทางสังคมของผู้ฟังตามที่ผู้พูดมองเมื่อเปรียบเทียบกับตนเอง คำเรียกขานจึงมีความหลากหลาย และแปรไปตามปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคม เช่น เพศ วัย ความสนิทสนมของผู้เรียกและผู้ถูกเรียก และแปรตามสถานการณ์ทางภาษาในขณะที่ยก คำเรียกขานสามารถเป็นได้ตั้งแต่คำคำเดียว เช่น *คุณ* *พี่* *ธีรดา* หรือเป็นกลุ่มคำ เช่น *คุณธีรดา* *น้องแมวน้อย* เป็นต้น

ผู้วิจัยสนใจศึกษาคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก และได้ทดลองเก็บข้อมูลในโครงการวิจัยนำร่องหลายวิธี และพบข้อดีข้อเสียของแต่ละวิธี ดังนี้ (1) การสังเกตและบันทึกการสนทนาของคู่รักโดยไม่ให้คู่รักรู้ตัว ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด แต่ไม่สามารถเลือกสถานการณ์ในการสนทนาได้ และเป็นภาระละเมิดความเป็นส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างที่สุด (2) การสังเกตและบันทึกการสนทนาโดยขออนุญาตก่อน ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นธรรมชาติ และไม่สามารถควบคุมสถานการณ์การสนทนาได้ (3) การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการศึกษาสามารถสอบถามเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่างได้เมื่อผู้วิจัยมีข้อสงสัย แต่ใช้เวลาค่อนข้างนาน (4) การใช้แบบสอบถามออนไลน์ ทำให้ได้ข้อมูลที่ต้องการศึกษา เป็นจำนวนมากกว่าในเวลาสั้นกว่า และละเมิดความเป็นส่วนตัวน้อยกว่าการสัมภาษณ์เพราะไม่มีการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้วิจัยและผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลิกทำแบบสอบถามได้โดยไม่ต้องรู้สึกเกรงใจผู้วิจัย

จากการทดลองเก็บข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าการเก็บข้อมูลการใช้คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักไม่สามารถเก็บข้อมูลได้โดยง่าย เนื่องจากลักษณะของความสัมพันธ์แบบส่วนตัวมีความอ่อนไหวต่อการเก็บข้อมูล คู่รักจะใช้ภาษาอย่างไม่เป็นธรรมชาติหากรู้ตัวว่ากำลังถูกสังเกตการณ์ และเมื่อเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการเก็บข้อมูลแต่ละแบบแล้ว การใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นวิธีที่เหมาะสมกับงานวิจัยนี้มากที่สุด ผู้วิจัยจึงเลือกใช้แบบสอบถามออนไลน์ในการเก็บข้อมูล

จากการทดลองเก็บข้อมูลเบื้องต้น พบความน่าสนใจของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก 3 ประเด็นหลัก คือ (1) คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีส่วนประกอบและรูปแบบที่หลากหลาย (2) คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีวิธีการสร้างคำหลายวิธี (3) คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีการแปรไปตามบริบท

ประเด็นแรกที่จะกล่าวถึง คือ คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีรูปแบบที่น่าสนใจอย่างมาก คือ คู่รักใช้คำหลากหลายชนิดเพื่อเรียกกัน โดยจากการเก็บข้อมูลเบื้องต้น พบว่ารูปแบบที่มีความถี่ในการใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ฉายา คือ คำที่ผู้พูดตั้งขึ้นมาใช้เรียกผู้ฟังมีความหมายและที่มาที่มีลักษณะพิเศษ เช่น *เหม่งน้อย อ้วน ตัวเล็ก หมี หมูอ้วน* เป็นต้น (2) ชื่อ เช่น *มีน พี เพชร เฟิร์ส วิมลสิริ* เป็นต้น และ (3) คำสรรพนาม เช่น *คุณ เธอ ตัวเอง เตะ มึง* เป็นต้น

ประเด็นต่อมา คือ คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักสร้างขึ้นด้วยวิธีที่หลากหลายอย่างมีกระบวนการ โดยวิธีที่พบมากที่สุด คือ การสร้างคำโดยใช้กระบวนการทางความหมาย เช่น *อ้วน* ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายที่มาของคำนี้ว่า “เพราะว่า แฟนอ้วน พุงนูน แขนนิ่ม” *หมี* ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนหนึ่งใช้คำนี้เป็นคำเรียกขาน และได้อธิบายที่มาของคำนี้ว่า “เพราะแฟนหน้าเหมือนหมี” “หุ่นเหมือนหมี ผช.ทรงสามเหลี่ยมหน้าอกใหญ่ ๆ 55” “เพราะตัวใหญ่” เป็นต้น รองลงมาคือ การใช้กระบวนการทางความหมายสร้างคำที่สื่อถึงคนรัก และนำคำนั้นมารวมกับคำนำหน้า เช่น *เจ้าหมี คุณหมู ไอ้อ้วน อีควาย อีเหม่ง* เป็นต้น

ประเด็นสุดท้ายที่น่าสนใจ คือ คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีการแปร เช่น พบว่าผู้พูดเพศหญิงเรียกคนรักเพศชายที่อายุมากกว่าของตนด้วย “พี่ + ชื่อของคนรัก” เสมอ ในขณะที่ผู้พูดเพศหญิงเรียกคนรักเพศเดียวกันที่อายุน้อยกว่าของตนด้วยคำที่หลากหลาย เช่น “ที่รัก” “น้อง + ชื่อของคนรัก” “อ้วน” เป็นต้น ผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตว่า เพศ อายุ และรูปแบบความสัมพันธ์อาจมีอิทธิพลให้คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีการแปร

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบการใช้คำเรียกขานในกรณีนี้ คู่รักบางคู่มีคำเรียกขานมากกว่าหนึ่งคำเพื่อเรียกในเวลาที่แตกต่างกัน คู่รักมีการใช้คำเรียกขานเมื่อดีใจ และอยู่ด้วยกันตามลำพังด้วยคำว่า “ที่รัก” ซึ่งเป็นคำแสดงความรัก แต่เรียกด้วย “พี่+ชื่อของคนรัก” เมื่อกำลังโกรธ และมีบุคคลที่ 3 อยู่ด้วย หรือผู้พูดเรียกคนรักเพศเดียวกันของตนว่า “คุณ” เสมอเมื่อมีบุคคลที่สามอยู่ด้วย แต่กลับใช้คำว่า “ตัวเล็ก” เรียกคนรักของตนเมื่ออยู่ด้วยกันตามลำพัง เป็นต้น เมื่อผู้วิจัยสังเกตเห็นจึงได้สอบถามคู่รักเกี่ยวกับการใช้คำเรียกขานลักษณะดังกล่าว คู่รักให้ข้อมูลว่าตนใช้คำเรียกขานหลากหลายมากแล้วแต่อารมณ์และสถานการณ์ หรือบางครั้งก็เรียกเพื่อหยอกล้อกันเล่น

ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปภาษาและโครงสร้างของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักว่ามีรูปแบบใดบ้าง ตลอดจนการสร้างความถี่ที่นำมาใช้เป็นคำเรียกขาน และผู้วิจัยสนใจว่าคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้ฟังและผู้พูด ได้แก่ เพศของผู้พูด รูปแบบความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศและรักเพศเดียวกัน และความแตกต่างระหว่างวัยของผู้พูดและผู้ฟัง และสถานการณ์ ได้แก่ อารมณ์ของผู้พูดและการมีหรือไม่มีบุคคลที่ 3 อยู่ด้วย เกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานหรือไม่ อย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษารูปแบบและการสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

1.2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง และสถานการณ์

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

1.3.1 ลักษณะเด่นของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีการใช้คำที่ตั้งขึ้นเพื่อเรียกกันโดยเฉพาะหรือฉายามากที่สุด และคำเรียกขานหนึ่งคำสามารถเกิดจากการสร้างคำหลายวิธีร่วมกันได้มากที่สุด 3 วิธี

1.3.2 การมีหรือไม่มีบุคคลที่ 3 มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักมากที่สุด

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เป็นระยะเวลา 3 เดือน จำนวน 300 ชุด

1.4.2 ศึกษาจากผู้พูดที่มีอายุระหว่าง 18-21 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา มีคู่รักต่างเพศหรือเพศเดียวกันที่คบหากันมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ยังไม่เคยสมรส และไม่เคยมีบุตร

1.4.3 ศึกษาการใช้คำเรียกขานตามคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง ได้แก่ เพศของผู้พูด รูปแบบความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศและรักเพศเดียวกัน และความแตกต่างระหว่างวัยของผู้พูดและผู้ฟัง และตามสถานการณ์ ได้แก่ อารมณ์ของผู้พูด และการมีหรือไม่มีบุคคลที่ 3 อยู่ด้วย

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 ความสัมพันธ์แบบคู่รัก คือ ความสัมพันธ์ที่บุคคลสองคน ไม่ว่าจะต่างเพศหรือเพศเดียวกันตกลงที่จะคบหาดูใจกันฉันคนรัก แต่ยังมีได้แต่งงาน และยังไม่เคยมีบุตร

1.5.2 คำเรียกขาน คือ คำหรือกลุ่มคำที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังเมื่อจะสนทนาด้วย เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟัง คำเรียกขานจึงไม่เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค และสามารถปรากฏก่อนหน้าหรือหลังประโยคก็ได้ เป็นคำที่แสดงระดับทางสังคมของผู้ฟังตามที่ผู้พูดมองเมื่อเปรียบเทียบกับตนเอง คำเรียกขานจึงมีความหลากหลายและแปรไปตามปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคม และสถานการณ์ทางภาษา

1.5.3 ส่วนประกอบของคำเรียกขาน คือ หน่วยคำใด ๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นคำเรียกขานสามารถปรากฏตามลำพัง เช่น คำสรรพนาม *เธอ ตัวเอง แก* เป็นต้น หรือต้องปรากฏร่วมกับส่วนประกอบอื่น เช่น คำนำหน้า *ไอ้หนู อีหมวย* เป็นต้น

1.5.4 รูปแบบของคำเรียกขาน หมายถึง การปรากฏหรือการเรียงกันของส่วนประกอบของคำเรียกขาน อาจปรากฏหน่วยเดียว เช่น *ชื่อ พี เมย์ หลิง* เป็นต้น หรือปรากฏสองหน่วย เช่น *ที่รักของผม* คือ การปรากฏของ คำแสดงความรัก ตามด้วย คำแสดงความเป็นเจ้าของ

1.5.5 การสร้างคำเรียกขาน หมายถึง วิธีการสร้างคำขึ้นใช้เป็นคำเรียกขานหรือวิธีการปรับเปลี่ยนคำที่มีอยู่เดิมเพื่อนำมาใช้เป็นคำเรียกขาน

1.6 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการอธิบายโครงสร้างของคำเรียกขาน

- [ ] หมายถึง การแสดงโครงสร้างของส่วนประกอบในคำเรียกขาน
- + หมายถึง การประกอบกันของส่วนประกอบของคำเรียกขาน

1.6.2 สัญลักษณ์แทนกลุ่มวิธีการสร้างคำเรียกขาน

- ① หมายถึง คำเรียกขานที่เกิดจากวิธีทางความหมาย (การใช้นามนัย การใช้อุปลักษณ์ การเลียนเสียง การเชื่อมโยงกับชื่อบุคคลหรือตัวละครที่มีชื่อเสียง)
  - ② หมายถึง คำเรียกขานที่เกิดจากการดัดแปลงคำ (การตัดคำ การซ้ำคำ การรวมคำ การแปลงคำ การแปลงเสียง การแปลงเสียงเพื่อสร้างคำพ้อง การดัดแปลงรูปเขียน)
  - ③ หมายถึง คำเรียกขานที่เกิดจากการเติมหน่วยคำหน้าหรือท้ายคำเดิม (การผสมคำ การผสมคำ)
  - ④ หมายถึง คำเรียกขานที่เกิดจากการเปลี่ยนภาษา (การยืมคำ การแปล)
- + หมายถึง การประกอบกันของส่วนประกอบของคำเรียกขาน

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้เห็นรูปแบบการใช้คำเรียกขาน และการสร้างคำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รัก และความสัมพันธ์ของการใช้คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง และสถานการณ์

1.7.2 ทำให้เห็นกลวิธีการสร้างคำขึ้นใหม่เพื่อสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกรวมทั้งความสัมพันธ์ของคนในสังคมที่หลากหลายขึ้น นับเป็นนวัตกรรมทางภาษารูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจ

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาคำเรียกขานนั้นได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางทั้งในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ในบทนี้ผู้วิจัยจึงกล่าวถึงงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคำเรียกขานในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) นิยามและรูปแบบของคำเรียกขานและคำสรรพนาม
- 2) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการสร้างคำ
- 3) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้คำเรียกขานในภาษาต่างประเทศและภาษาไทย
- 4) ปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคำเรียกขานที่ใช้

ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

- 5) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือในการเก็บข้อมูลคำเรียกขาน

2.1 นิยามและรูปแบบของคำเรียกขานและคำสรรพนาม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่ศึกษาเกี่ยวกับคำเรียกขาน และพบว่างานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับคำเรียกขานนั้นมักอ้างถึงงานที่ศึกษาเกี่ยวกับคำสรรพนาม เนื่องจากคำเรียกขานและคำสรรพนามมีส่วนเกี่ยวข้องกันอยู่ในแง่ที่คำสรรพนามสามารถนำมาใช้เป็นคำเรียกขานได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับคำสรรพนาม และสรุปวิธีการที่จะตัดสินว่าคำใดเป็นคำเรียกขานและคำใดเป็นคำสรรพนามเมื่อปรากฏในถ้อยคำ

2.1.1 คำเรียกขาน

ผู้ริเริ่มการศึกษาคำเรียกขานโดยตรงอย่างเป็นระบบ คือ Brown & Ford (1964 อ้างถึงในม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทัย และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2531, น. ๘) โดยศึกษา “การใช้คำเรียกขานในภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน” ซึ่งเก็บข้อมูลจากการสังเกตสถานการณ์จริง และจากเรื่องสั้นและบทละคร ผลจากศึกษาพบว่า คำเรียกขานในภาษาอังกฤษแบบอเมริกันแบ่งออกเป็น 3 แบบ ได้แก่

แบบที่ 1 “ชื่อแรก” (First Name) คือ การที่ทั้งสองฝ่ายเรียกขานกันด้วยชื่อใช้ในกลุ่มเพื่อนและคนที่สนิทสนม ซึ่งมีค่านิยมเหมือนกันและรู้จักกันดี เช่น *Robert James* เป็นต้น

แบบที่ 2 “ตำแหน่งและนามสกุล” (Title + Last Name) คือ การที่ทั้งสองฝ่ายเรียกขานกันด้วยตำแหน่ง เช่น *Mr. Mrs. Miss Dr.* ตามด้วยนามสกุล ใช้ในกลุ่มคนที่เพิ่งรู้จักกัน เช่น *Mr. Smith Mrs. Brown*

แบบที่ 1 และ แบบที่ 2 เป็นคำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบสมดุลง

แบบที่ 3 การที่ฝ่ายหนึ่งใช้ “ตำแหน่งและนามสกุล” (Title + Last Name) ส่วนอีกฝ่ายใช้ “ชื่อแรก” (First Name) เป็นคำเรียกขานที่ผู้พูดและผู้ฟังที่มีสถานภาพแตกต่างกันใช้เรียกขานกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคม เช่น ยศ อายุ ตำแหน่ง เป็นต้น คำเรียกขานนี้เป็นคำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบไม่สมดุลง

นอกจาก 3 รูปแบบสำคัญข้างต้นแล้ว ยังมีการใช้ “ตำแหน่ง” (Title without Name) ใช้โดยผู้มีสถานภาพต่ำกว่าเรียกผู้มีสถานภาพสูง เช่น *Sir Miss Madam* เช่นเดียวกับการใช้ “ตำแหน่งและนามสกุล” เป็นความสัมพันธ์แบบไม่สมดุลงหรืออาจใช้ในความสัมพันธ์แบบสมดุลงโดยคนที่เพิ่งรู้จักกันก็ได้ แต่การใช้ “ตำแหน่ง” อย่างเดียวจะแสดงความเคารพและความท่างเห็นมากกว่าการใช้ “ตำแหน่งและนามสกุล”

อีกรูปแบบหนึ่งคือการใช้ “นามสกุล” (Last Name Alone) ใช้เมื่อชื่อแรกเป็นคำหลายพยางค์และนามสกุลเป็นคำพยางค์เดียว เช่น *Orlando Jonathan Blanchard Bloom* จะเรียกว่า *Bloom* เป็นต้น การใช้นามสกุลอย่างเดียวเป็นการแสดงความสนิทสนมมากกว่าการใช้ “ตำแหน่งและนามสกุล” แต่ก็สนิทน้อยกว่าการใช้ “ชื่อแรก”

และอีกรูปแบบหนึ่งที่พบคือ “การใช้หลายชื่อ” (Multiple Names) ใช้เรียกเพื่อน ซึ่งเป็นรูปแบบที่แสดงความสนิทสนมมากกว่าแบบที่ใช้ชื่อแรกอย่างเดียว เช่น เพื่อนชื่อ *Elizabeth* ก็อาจจะเรียกว่า *Liz* หรือ *Lizzy* หรือ *Beth* หรือ *Betty* เป็นต้น

หลังจากนั้น Ervin - Tripp (1972 อ้างถึงในม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัททิย์ และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2531) ได้ขยายขอบเขตการศึกษาของ Brown & Ford โดยศึกษาระบบคำเรียกขานในภาษาอังกฤษของอเมริกัน และให้นิยามของ “ความเป็นปึกแผ่น” (Solidarity) ว่า คือการยอมรับในฐานะเพื่อนหรือผู้ร่วมงาน การวิเคราะห์นั้นแสดงให้เห็นปัจจัยต่าง ๆ ที่กำหนดการใช้คำเรียกขาน โดยผู้พูดจะต้องตัดสินใจเลือกใช้คำเรียกขานแต่ละครั้งซึ่งการตัดสินใจแต่ละครั้งจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคมต่าง ๆ เช่น อายุของผู้พูดและผู้ฟัง เป็นญาติกับผู้ฟังหรือไม่ เป็นคนรู้จักหรือไม่รู้จัก เป็นต้น ผู้พูดจะนำปัจจัยเหล่านี้มากำหนดคำเรียกขานและเลือกจนได้รูปแบบคำเรียกขานที่เหมาะสมซึ่งสามารถสรุปได้ 7 รูปแบบ คือ ตำแหน่ง + นามสกุล, Mr.+ นามสกุล, Mrs.+ นามสกุล, Miss + นามสกุล, คำเรียกญาติ + ชื่อ, ชื่อ และการไม่ใช้คำเรียกขานเลย

Braun (1988) กล่าวถึงคำว่า Form of Address ไว้ใน “Terms of Address: Problems of Patterns and Usage in Various Languages and Cultures” ว่า

Form of address are words and phrases used for addressing. They refer to the collocutor and thus contain a strong element of deixis. ... In most languages form of address concentrate on three word classes: (1) pronoun, (2) Verb, (3) noun, supplemented by words which are syntactically dependent on them

(Braun, 1988, p. 7)

จากนิยามข้างต้นคำเรียกขาน คือ คำหรือวลีที่ใช้เรียกผู้ที่เราพูดด้วย ในภาษาส่วนใหญ่คำเรียกขานจะเป็นคำสรรพนาม คำกริยาและคำนาม หรือคำอื่นที่ประกอบขึ้นโดยกฎไวยากรณ์ด้วยก็ได้ Braun (1988) แบ่งคำเรียกขานออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

ประเภทที่ 1 คำสรรพนามเรียกขาน (Pronouns of address) คือ คำสรรพนามที่ใช้เรียกผู้ที่พูดด้วย หรือสรรพนามบุรุษที่ 2 ซึ่งแบ่งเป็นสรรพนามบุรุษที่ 2 เอกพจน์และสรรพนามบุรุษที่ 2 พหูพจน์ เช่น you ในภาษาอังกฤษ tu และ vous ในภาษาฝรั่งเศส เป็นต้น

ประเภทที่ 2 คำกริยาเรียกขาน (Verb of address) คือ คำกริยาที่ใช้เรียกผู้ที่พูดด้วย ในบางภาษานำคำกริยามาใช้โดยมีหน่วยคำเติมท้าย (Suffix) ตามหลังคำกริยา ในภาษาฟินนิชมีหน่วยคำเติมท้าย /-t/ ตามหลังกริยา เช่น mine-t (ไปไหน) ผู้พูดเรียกผู้ฟังคนเดียวที่ผู้พูดสนทนา

การใช้กริยาเรียกขานในลักษณะนี้มีปรากฏในภาษาที่ไม่นิยมใช้สรรพนามเป็นประธาน หรือในประโยคคำสั่ง เช่น *come!*

ประเภทที่ 3 คำนามเรียกขาน (Noun of address) คือ คำนามที่ใช้เรียกผู้ที่พูดด้วย สามารถแบ่งได้เป็น 8 ประเภท ดังนี้

- 1) ชื่อ (Names) พบทั่วไปทุกภาษา
- 2) คำเรียกญาติ (Kinship terms) คือ คำที่ใช้เรียกบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือด
- 3) คำนำหน้า (Titles) เช่น *Mr. Ms. คุณ* เป็นต้น ใช้เป็นคำเรียกขานทั่วไป คำบอกสถานะ/ตำแหน่ง (Titles) คือ คำบอกตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้ง เช่น *Count Major Duke* เป็นต้น
- 4) คำนามนามธรรม (Abstract nouns) คือ คำนามที่มีรูปเป็นนามธรรม เช่น *(Your) Grace (Your) Honor ไต่เท้า ไต่ฝ่าพระบาท* เป็นต้น

5) คำบอกอาชีพ (Occupational terms) คือ คำที่บอกอาชีพหรือหน้าที่ของผู้ฟัง เช่น *Waiter Doctor ครู อาจารย์* ซึ่งอาจมีคำนำหน้าด้วยก็ได้ เช่น *คุณหมอ คุณพยาบาล*

6) คำบอกความสัมพันธ์ (Word for certain types of relationship) เช่น *เพื่อน สหาย เกลือ เป็นต้น*

7) คำแสดงความรัก (Terms of endearment) มักใช้เพื่อให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิด เช่น *Darling Honey ที่รัก หวานใจ เป็นต้น* ดูจากหน้าที่และบริบทที่คำเรียกขานนั้นปรากฏมากกว่าพิจารณาความหมายจากรูปภาษา

8) คำบอกความสัมพันธ์ที่อ้างถึงบุคคลอื่น (Expressing the addressee's relation to another person) ใช้ในบางภาษา เช่น *Abu Ali (Father of Ali) Bint Ahmed (Daughter of Ahmed)* ในภาษาอาหรับ *พ่ออีหนู (พ่อของลูก) แม่อีหนู (แม่ของลูก)* ในภาษาไทย เป็นต้น

ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) ได้ศึกษาเรื่อง “การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์” กล่าวว่า

คำเรียกขาน คือ คำหรือวลีที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังก่อนที่ตนจะพูดเรื่องต่าง ๆ ด้วย เป็นคำที่แสดงระดับทางสังคมของผู้ฟังตามที่คุณผู้พูดมองเมื่อเปรียบเทียบกับตนเอง และมีรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่ปรากฏนับตั้งแต่คำนำหน้า เช่น “คุณ” และจบลงที่คำลงท้าย เช่น “ครับ” ตัวอย่าง “คุณนฤมลครับ” นับเป็นคำเรียกขานคำหนึ่ง หรืออาจมีรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่อาจปรากฏระหว่างคำนำหน้ากับคำลงท้ายก็ได้ เช่น “นฤมล”

(ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2531, น. 1)

การศึกษาดังกล่าวแจกแจงส่วนประกอบของคำเรียกขานไว้ (ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2531, น. 13-20) ดังนี้

1) ชื่อ เป็นส่วนประกอบสำคัญของคำเรียกขาน ส่วนใหญ่เป็น “ชื่อตัว” หรือ “ชื่อจริง” เช่น *จันทนา สมศักดิ์* เป็นต้น ที่พบรองลงมา คือ “ชื่อเล่น” หรือ “ชื่อย่อ” เช่น *ตุ๊ก น้อย* เป็นต้น

2) คำเรียกญาติ (Kinship term) ในที่นี้ หมายถึงคำ ที่แสดงความสัมพันธ์โดยเชื้อสายหรือโดยการแต่งงานที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังที่เป็นญาติจริง หรือผู้อื่นที่ไม่ใช่ญาติแต่ผู้พูดเปรียบเทียบกับเหมือนญาติ เช่น เรียกยาย ว่า *ยาย* หรือเรียกหญิงสูงอายุคราวอายุของตนว่า *ยาย* เป็นต้น

สำหรับคำว่า พ่อ แม่ ตา ยาย ที่ใช้เรียกบุคคลอื่นที่ไม่ใช่พ่อ แม่ ตา ยายจริง หรือบุคคลที่ไม่อาจเทียบได้กับพ่อ แม่ ตา ยาย ส่วนใหญ่จะปรากฏหน้าชื่อ ใช้เรียกลูกหลานหรือเพื่อน เช่น *พ่อจุก ยายนิค* เป็นต้น คำว่า พ่อ แม่ ตา ยาย นี้ไม่ถือเป็นคำเรียกญาติแต่จะถือเป็นคำสรรพนามหรือคำนำหน้า ซึ่งเป็นคำคนละประเภทกัน

3) ยศ (Rank) หมายถึง เครื่องกำหนดฐานะหรือชั้นของบุคคล เช่น *จ้าว พระยา คุณหญิง* เป็นต้น

4) อาชีพหรือตำแหน่ง ตำแหน่ง (Title) หมายถึง ฐานะหรือหน้าที่การงาน เช่น *นายอำเภอ* เป็นต้น ส่วนอาชีพ หมายถึง คำเรียกขานที่ระบุอาชีพของผู้ฟัง เช่น *หมอ* เป็นต้น

5) วลีแสดงความรู้สึก คือ คำหรือกลุ่มคำที่ผู้พูดใช้เป็นคำเรียกขานหรือส่วนประกอบหนึ่งของคำเรียกขานเพื่อแสดงความรู้สึกพิเศษต่อผู้ฟัง เช่น *ที่รัก น้อยยอดรักของพี่* เป็นต้น การจัดคำหรือกลุ่มคำเข้าเป็นประเภทวลีแสดงความรู้สึกนั้น ใช้ตำแหน่งของการปรากฏร่วมกับส่วนประกอบอื่นเป็นเกณฑ์สำคัญ คือเป็นคำหรือวลีที่ปรากฏท้ายชื่อได้ และมีหน้าที่เหมือนส่วนขยาย เช่น *พี่ที่รักของน้อง* อาจแยกได้เป็น คำเรียกญาติ + วลีแสดงความรู้สึก (พี่ + ที่รักของน้อง) แต่ทั้งวลีนั้นมีปรากฏหลังชื่อ เช่น สุจริตพี่ที่รักของน้อง และตามกฎของคำเรียกขาน คำเรียกญาติจะปรากฏหลังชื่อไม่ได้ ดังนั้น คำเรียกขาน “*สุจริตพี่ที่รักของน้อง*” จึงจัดเป็น ชื่อ + วลีแสดงความรู้สึก

6) สรรพนามหรือคำนำหน้า สรรพนามในที่นี้ หมายถึง คำที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟัง ซึ่งไม่ใช่คำที่อยู่ในประเภทที่ได้กล่าวมาแล้ว เช่น *ท่าน คุณ ไอนี้* เป็นต้น คำนำหน้า คือ คำที่มักปรากฏหน้าส่วนประกอบอื่นของคำเรียกขาน ส่วนใหญ่เป็นคำระบุเพศหรือสถานภาพของผู้ฟังเมื่อเทียบกับผู้พูดว่าสูงหรือต่ำกว่า เช่น *อี คุณ นาง* เป็นต้น

7) คำลงท้าย คือ คำที่มักแสดงความรู้สึกหรือแสดงความสนิสนมที่ผู้พูดมีต่อผู้ฟัง ใช้ประกอบส่วนประกอบอื่น ๆ ของคำเรียกขานและต้องปรากฏอยู่ข้างท้ายเสมอ

ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531, น. 20-21) ได้จัดรูปแบบของคำเรียกขานในภาษาไทย และสามารถสร้างกฎรวมแสดงรูปแบบทั้งหมดของคำเรียกขานไว้ดังนี้

- (1) คำเรียกขาน → ก + (ข)
 (2) ข → คำลงท้าย
 (3) ก → (๑)๒()๓()๔()๕()๖
 (4) ๑ → สรรพนามหรือคำนำหน้า
 (5) ๒ → คำเรียกญาติ
 (6) ๓ → ยศ
 (7) ๔ → ตำแหน่งหรืออาชีพ
 (8) ๕ → ชื่อ
 (9) ๖ → วลีแสดงความรู้สึก

กฎ 9 ข้อนี้สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

กฎข้อที่ (1) หมายถึง คำเรียกขานประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วน ก ซึ่งต้องปรากฏเสมอ และส่วน ข ซึ่งอาจปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้ เครื่องหมาย ( ) ใช้กันทั่วไปในการเขียนกฎหมายความว่า มีหรือไม่มีก็ได้

กฎข้อที่ (2) หมายถึง ส่วนประกอบ ข คือ คำลงท้าย

กฎข้อที่ (3) หมายถึง ส่วนประกอบ ก อาจเป็นส่วนประกอบตั้งแต่ ๑ ถึง ๖ หรือส่วนประกอบใดผสมกับส่วนประกอบอื่นก็ได้ แต่ต้องเรียงลำดับตั้งแต่ ๑ ถึง ๖ เครื่องหมายวงเล็บเกี่ยวกัน (( )) ใช้ในการเขียนกฎหมายความว่าต้องมีอย่างน้อยหนึ่งส่วนประกอบ

กฎข้อที่ (4) ถึง ข้อที่ (9) ระบุว่าตัวเลข ๑ ถึง ๖ คือคำชนิดใดบ้าง

จากกฎดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่าคำเรียกขานในภาษาไทยอาจมีคำลงท้ายเป็นส่วนประกอบหรือไม่มีก็ได้ และคำเรียกขานอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ตามกฎที่แสดงคือประเภทที่มีส่วนประกอบเป็นคำประเภทหนึ่งประเภทใดเพียง 1 คำเท่านั้น และคำเรียกขานที่ประกอบด้วยคำตั้งแต่ 2 ประเภทขึ้นไป

นพวรรณ พันธุมธา (2553, น. 138-139) กล่าวถึงคำเรียกขานว่าจัดอยู่ในหมวดคำ “คำเรียก-ร้อง” เป็นหมวดคำที่เกิดจากการจำแนกชนิดของคำตามหน้าที่ในการสื่อสาร เป็นคำที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังหรือเป็นคำแสดงอารมณ์ มักปรากฏตามลำพัง ไม่ต้องประกอบหรือมีความสัมพันธ์กับคำอื่นให้เป็นประโยค คำเรียก-ร้องมี 2 ชนิด คือ คำเรียกขานและคำอุทาน ซึ่งคำเรียกขานในที่นี้หมายถึงทั้งคำเรียกและคำขานรับ

คำเรียก คือ คำที่ใช้เรียกผู้อื่นให้เกิดความสนใจ เมื่อเขาเกิดความสนใจแล้วก็จะสื่อสารต่อไปได้ คำเรียกจึงมักอยู่หน้าประโยค แต่บางทีเมื่อสื่อสารไปแล้วผู้พูดก็อาจจะเรียกผู้ฟังให้

เกิดความสนใจอีก คำเรียกจึงอยู่ท้ายประโยคก็ได้ ประโยคหลายประโยคติดต่อกันไปอาจมีคำเรียกสลับเป็นระยะ ๆ เช่น

- ตัวอย่างที่ 1
- ก. คุณหมอคะ เมื่อไหร่ดิฉันจะหาย
  - ข. คุณครับคุณ รถคุณจอดตรงนี้ได้
  - ค. หนูจะไปเดี๋ยวนี้แหละคะ คุณยาย
  - ง. ลูกจำ ลูกอย่าไปกวนแม่ชิลูก
  - จ. ต่อยนะต่อย จะไปก็ไม่บอก

(นวรรณ พันธุมธา, 2553, น. 139)

นอกจากคำที่ใช้หมายถึงผู้ฟัง ผู้พูดก็อาจจะเรียกร้องความสนใจโดยใช้คำชี้เฉพาะนี้ นั่น หรือคำไม่ชี้เฉพาะ ไหน เช่น

- ตัวอย่างที่ 2
- ก. นี่ นิ่งดี ๆ
  - ข. นั่น จะไปไหน
  - ค. ไหน คุณว่าไงนะ

(นวรรณ พันธุมธา, 2553, น. 139)

นิยามของ “คำเรียกขาน” ของ ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) มีความสอดคล้องกับนิยาม “คำเรียก” ของ นวรรณ พันธุมธา (2553) สำหรับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะใช้คำว่า “คำเรียกขาน” และสรุปความหมายของคำเรียกขานไว้ดังนี้

คำเรียกขาน คือ คำหรือกลุ่มคำที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังเมื่อจะสนทนาด้วย เพื่อเรียกความสนใจจากผู้ฟัง คำเรียกขานจึงไม่เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค และสามารถปรากฏก่อนหน้าหรือหลังประโยคก็ได้ เช่น “คุณธีรดาคะ คุณจะไปไหน” หรือ “จะไปไหนคะ คุณธีรดา” คำเรียกขานเป็นคำที่แสดงระดับทางสังคมของผู้ฟังตามที่ผู้พูดมองเมื่อเปรียบเทียบกับตนเอง คำเรียกขานจึงมีความหลากหลาย และแปรไปตามปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคม เช่น เพศ วัย ความสนิทสนมของผู้เรียกและผู้ถูกเรียก และแปรตามสถานการณ์ทางภาษาในขณะทีเรียก คำเรียกขานสามารถเป็นได้ตั้งแต่คำคำเดียว เช่น *คุณ ธีรดา* หรือเป็นกลุ่มคำ เช่น *คุณธีรดา น้องแมวน้อย* เป็นต้น

2.1.2 คำสรรพนาม

Brown & Gilman (1960 อ้างถึงใน ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2531) ศึกษา “คำสรรพนามที่ใช้เป็นคำเรียกขานในภาษายุโรป” โดยศึกษาการใช้สรรพนามเรียกขานบุรุษที่ 2 คือ V (Vous) และ T (Tu) ในภาษาฝรั่งเศส จากการศึกษาพบว่าเดิมสรรพนาม T ใช้เรียกคนคนเดียวหรือสรรพนามบุรุษที่ 2 เอกพจน์ และ V ใช้เรียกคนหลายคนหรือ

บุรุษที่ 2 พหูพจน์ ต่อมา V ถูกนำไปใช้เรียกคนคนเดียว เช่น จักรพรรดิหรือพระเจ้าแผ่นดิน ซึ่งมีความหมายรวมถึงพระราชินีและบริวาร การใช้สรรพนาม V จึงเปลี่ยนเป็นใช้สำหรับผู้ที่ต่ำกว่าเรียกผู้ที่สูงกว่า และ T ใช้สำหรับผู้สูงกว่าเรียกผู้ต่ำกว่าในเวลาต่อมา การใช้สรรพนาม V และ T ในลักษณะดังกล่าวมีปัจจัยกำหนดคือ อำนาจ ต่อมาปัจจัยสำคัญที่กำหนดการใช้สรรพนาม V และ T ได้เปลี่ยนจากปัจจัยอำนาจเป็นปัจจัยความสัมพันธ์แน่นแฟ้น จึงมีการใช้สรรพนามในกลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้น เช่น พี่-น้อง, พ่อ-แม่-ลูก แบบ T-T และกลุ่มคนที่ไม่มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้น เช่น นายจ้าง-ลูกจ้าง, ผู้บริการ-ลูกค้า จะใช้สรรพนามแบบ V-V

จะเห็นได้ว่าการใช้สรรพนาม T และ V มีปัจจัยกำหนดที่สำคัญ คือ

1) อำนาจ (Power) ได้แก่ ความแข็งแรง ความมั่งคั่ง อายุ เพศ บทบาททางครอบครัว บทบาททางสังคม อำนาจแสดงความสัมพันธ์แบบไม่สมมูล (Asymmetrical / Non-reciprocal)

2) ความสัมพันธ์แน่นแฟ้น (Solidarity) เกิดจากความเหมือนกันทางสังคม ได้แก่ การเป็นสมาชิกทางการเมืองเหมือนกัน มีครอบครัว ศาสนา อาชีพ เพศ ที่เกิดเหมือนกัน ความสัมพันธ์แน่นแฟ้นเป็นความสัมพันธ์แบบสมมูล (Symmetrical / Reciprocal)

นอกจากนี้ การใช้คำสรรพนามเรียกขานยังขึ้นกับโครงสร้างทางสังคม อุดมการณ์ทางการเมือง และทัศนคติของผู้พูดด้วย

การศึกษาการใช้คำสรรพนามในภาษาไทยของ อังกาบ ผลากรกุล (Angkab Palakornkul, 1972 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541, น. 112) ศึกษาเรื่อง “A Sociolinguistic Study of Pronominal Strategy in spoken Bangkok Thai” การศึกษากลวิธีการใช้คำสรรพนามในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามแนวภาษาศาสตร์สังคม กล่าวถึงปัจจัยทางสังคม 8 ประการที่มีอิทธิพลต่อการใช้คำสรรพนาม ได้แก่ อำนาจและสถานภาพ (Power and status) อายุ (Age) ความเป็นญาติและความสัมพันธ์ทางครอบครัว (Kinship and family relationship) ความเป็นเพื่อน (Friendship) กลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic-religious groups) อาชีพ (Occupation) เพศ (Sex) และความใกล้ชิดทางสายเลือด (Genealogical distance)

ปัจจัยดังกล่าวพิจารณาจากมิติการใช้ภาษาซึ่งขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เช่น ปัจจัยเพศ หมายถึง เพศของผู้พูดเพื่อสัมพันธ์กับผู้ฟัง คือ ผู้พูดเพศชายเมื่อพูดกับผู้ฟังเพศชาย ผู้พูดเพศชายเพื่อพูดกับผู้ฟังเพศหญิง หรือ ปัจจัยอายุ หมายถึง อายุที่เปรียบเทียบกันระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง

นอกจากปัจจัย 8 ประการข้างต้นแล้ว ยังมีปัจจัยสำคัญอีก 9 ประการ ซึ่งส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ซึ่งเป็นเงื่อนไขในการเลือกใช้คำสรรพนามด้วย ได้แก่

ความสนิทสนม (Intimacy) ความเคารพ (Respect) ความเป็นปึกแผ่น (Solidarity) ความเป็นทางการ (Formality) การที่ลูกอยู่ด้วย (Presence of child) การที่มีคนไม่รู้จักหรือคนที่มีฐานะทางสังคมสูงอยู่ด้วย (Presence of non-acquaintances or persons with power and status) ระยะเวลาของความรู้จักมักคุ้น (Length of time of acquaintances) การไว้ตัว (Condescension) และ การแสดงอารมณ์ (Emotional manifestation) (Palakornkul, 1972, น. 74-77 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541, น. 114)

การศึกษาทวิวิธีการใช้คำสรรพนามในภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ ตามแนวภาษาศาสตร์สังคมแสดงให้เห็นปัจจัยสำคัญในสังคมและวัฒนธรรมไทยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำสรรพนาม และแม้ว่าการศึกษาดังกล่าวจะไม่ได้กล่าวถึงคำเรียกขานโดยตรง แต่ก็มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา คำเรียกขานอยู่ คือ การใช้คำเรียกขานก็เป็นคำที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง เช่นเดียวกับคำสรรพนาม และคำสรรพนามบุรุษที่ 2 เช่น *เธอ คุณ* ซึ่งเป็นคำเรียกผู้ฟัง ก็สามารถใช้เป็นคำเรียกขานได้

2.1.3 ความแตกต่างระหว่างคำเรียกขานและคำสรรพนาม

เนื่องจากคำเรียกขานและคำสรรพนามมีส่วนเกี่ยวข้องกันอยู่ในแง่ที่คำสรรพนามสามารถใช้เป็นคำเรียกขานได้ เมื่อมีคำสรรพนามปรากฏในถ้อยคำจึงเป็นการยากที่จะตัดสินว่าคำสรรพนามนั้นทำหน้าที่เป็นคำเรียกขานหรือเป็นคำสรรพนาม ดังนั้นจึงต้องมีเกณฑ์ที่จะใช้ตัดสินว่าคำใดทำหน้าที่เป็นคำเรียกขาน คำใดเป็นคำสรรพนาม

สำหรับคำเรียกขานนั้น Yamada (1963 อ้างถึงใน น้ำฝน ผาสุกดี, 2554, น. 7) กล่าวถึงคำเรียกขานไว้ว่าหมายถึง “วลีที่ไม่มีความเกี่ยวข้องทางโครงสร้างกับส่วนอื่นใดในประโยค และเป็นวลีที่ใช้เรียกและระบุตัววัตถุสิ่งของและคู่สนทนา” ซึ่งสอดคล้องกับที่ณัฐวดี ก้อนทอง (2555) ได้กล่าวไว้ถึงตำแหน่งของคำเรียกขานในภาษาไทยที่มักปรากฏอยู่หน้าประโยค และไม่ทำหน้าที่เป็นส่วนใดส่วนหนึ่งของประโยค (Free form of address) ใช้ตามลำพังได้ และในการเขียนภาษาไทยมักแสดงด้วยการเว้นวรรค

ส่วนคำสรรพนามในที่นี้หมายถึงคำบุรุษสรรพนามที่ใช้แทนคำนามที่กล่าวถึงตัวผู้พูด ผู้ฟัง และผู้ที่ถูกอ้างถึงหรือสิ่งใด ๆ ที่ถูกอ้างถึง ดังนั้นคำสรรพนามจึงทำหน้าที่เป็นประธานหรือกรรมของประโยค

นลิน วชิรพันธุ์สกุล (2545) ศึกษาเรื่อง “การแปลคำเรียกขานและคำสรรพนามที่ปรากฏในนวนิยายแปลเรื่อง “คนขี้เสื่อ” ของจิตร ภูมิศักดิ์” ได้กล่าวถึงวิธีการตัดสินคำเรียกขานและ

คำสรรพนามโดยใช้เกณฑ์หน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำเมื่อปรากฏในถ้อยคำ เพราะในบางครั้งคำคำเดียวกันอาจเป็นไปได้ทั้งคำเรียกขานและคำสรรพนาม เช่น

ตัวอย่างที่ 3

“เราเคยร่ำวาระบมมาก่อนอย่างโชคโชนมิใช่หรือลูก? ลูกเห็นไหมว่าเขาเคารพพ่อแม่แค่ไหน. ลูกได้ยินมิใช่หรือว่าเขาพูดว่าอะไรกันบ้าง”

ลูก คำแรก ทำหน้าที่เน้นตัวผู้ฟัง เป็นการบ่งบอกว่าผู้พูดกำลังถามใคร จึงเรียกว่า “คำเรียกขาน”

ลูก คำที่สองและสาม ทำหน้าที่ทางไวยากรณ์แทนคำนาม และเมื่ออยู่ในประโยคทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค จึงเรียกว่า “คำสรรพนาม”

(นลิน วชิรพันธุ์สกุล, 2545, น. 5)

ตัวอย่างที่ 4

“بابا, ประชาชนร้องอวยชัยبابา!”

بابา คำแรก ทำหน้าที่เรียกร้องความสนใจของผู้ฟัง จึงเรียกว่า “คำเรียกขาน”

بابา คำที่สองทำหน้าที่ทางไวยากรณ์แทนคำนาม และเมื่ออยู่ในประโยคทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค จึงเรียกว่า “คำสรรพนาม”

(นลิน วชิรพันธุ์สกุล, 2545, น. 6)

2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำ

ในการศึกษาวิธีการสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำ โดยผู้วิจัยจำแนกแนวทางออกเป็น 2 แนวทาง คือ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำในภาษาต่างประเทศ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำในภาษาไทย

2.2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำในภาษาต่างประเทศ

การศึกษาการสร้างคำในภาษาต่างประเทศ มีนักภาษาศาสตร์ศึกษาไว้หลายท่าน และจำแนกวิธีการสร้างคำไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดของ Francis (1994) Trask (1994 อ้างถึงใน สินชัย เล็กวานิชกุล, 2551) O’Grady (1997) และ Yule (2005) ซึ่งแนวคิดใน

การจำแนกวิธีการสร้างคำในภาษาอังกฤษของทั้ง 4 ท่านมีทั้งส่วนที่คล้ายคลึงและส่วนที่แตกต่างกัน โดยสามารถสรุปออกมาได้ทั้งหมด 12 วิธี

1) การเติมหน่วยคำเติมหรือการเติมหน่วยคำแปลง (Affixation / Derivation)

Francis (1994) อธิบายไว้ว่า เป็นการใช้คำที่มีอยู่แล้วเป็นหลักของคำ (Stem) และ นำหน่วยคำเติม (Affix) มาประกอบเพื่อสร้างคำใหม่ Trask (1994) อธิบายในแนวทางเดียวกันไว้ว่าเป็นการสร้างคำโดยเติมหน่วยหน้าศัพท์ (Prefix) และ หน่วยหลังศัพท์ (Suffix) เข้าไปกับคำที่มีอยู่เดิม ซึ่ง หน่วยคำเติมหน้าและหลังนี้สามารถนำมาประกอบกับคำให้เกิดคำใหม่ขึ้น เช่นเดียวกับที่ Yule (2005) อธิบายว่าเป็นกระบวนการสร้างคำโดยใช้หน่วยคำเติมหน้า (Prefix) หน่วยคำเติมกลาง (Infix) และหน่วยคำเติมหลัง (Suffix) เติมเข้ากับรูปฐานศัพท์ ส่วน O'Grady จัดให้วิธีการดังกล่าวเป็นหนึ่งในสองวิธีการหลักของกระบวนการสร้างคำใหม่เกิดจากการใช้คำที่เป็นฐานศัพท์ (Base) ประกอบกับหน่วยคำเติม (Affix) การสร้างคำวิธีนี้จะเปลี่ยนประเภทของคำ และ / หรือเปลี่ยนความหมายของคำ ในภาษาอังกฤษมีกฎการเติมหน่วยคำแปลง (Derivational rules) เช่น หน่วยคำเติม -un สามารถปรากฏหน้าคำคุณศัพท์ได้เท่านั้น และได้คำใหม่เป็นคำคุณศัพท์ และวิธีนี้สามารถเติมหน่วยคำแปลงได้หลายขั้นตอน (Multiple derivations) ทำให้เกิดโครงสร้างคำที่หลากหลาย เช่น คำว่า "pandle" เมื่อนำมาประกอบกับหน่วยคำเติม -er หรือ de- จะได้คำใหม่คือ *pandler* และ *depandle* คำว่า "cooperate" นำมาประกอบกับหน่วยคำเติม un- และ -tive เป็นคำว่า *uncooperative* และคำว่า "organ" เติมหน่วยคำ -ize -ation และ -al เป็น "organizational" เป็นต้น

2) การประสมคำ (Compounding)

วิธีการดังกล่าว นักภาษาศาสตร์ทั้ง 4 ท่านอธิบายไปในแนวทางเดียวกันว่า เป็นการนำคำสองคำหรือมากกว่ามาประสมกันให้เกิดคำใหม่โดยการนำคำที่มีอยู่แล้วในภาษามารวมเป็นคำเดียวกัน เช่น คำว่า "blast" ประสมกับ "off" เป็นคำว่า "blast off" คำว่า "free" ประสมกับ "way" เป็นคำว่า "freeway" และคำว่า "book" ประสมกับ "case" ได้คำว่า "bookcase" เป็นต้น นอกจากนี้ Francis (1994) อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่าวิธีการดังกล่าวรวมถึงคำที่เกิดจากการประสมคำและมีการเปลี่ยนแปลงเสียงและการสะกดด้วย เช่น "wife" ประสมกับ "man" เป็น "woman" เป็นต้น และ Trask (1994) ก็ได้กล่าวรวมถึงกรณีที่เกิดจากการรวมคำสองคำกับหน่วยเติมหลังศัพท์ เช่น คำว่า "blue" ประสมกับ "eye" และรวมกับหน่วยเติมหลังศัพท์ -ed เป็นคำใหม่คือ "blue-eyed" เป็นต้น ส่วน O'Grady (1997) ได้จัดให้วิธีการนี้เป็นวิธีการหลักของกระบวนการสร้างคำใหม่ เกี่ยวข้องกับการเชื่อมคำสองคำ คำดังกล่าวสามารถประกอบกับหน่วยคำ

หรือไม่ก็ได้ คำที่นำมาประสมกันเป็นคำใหม่จะมีฐานะไม่เท่าเทียมกัน คำที่สองมักเป็นคำหลักและคำแรกเป็นส่วนขยายของคำใหม่ เช่น “blood” (n.) ประสมกับ “thirsty” (adj.) เป็นคำว่า “bloodthirsty” (adj.) เป็นต้น

3) การตัดคำ (Clipping)

นักภาษาศาสตร์ทั้ง 4 ท่านอธิบายไว้ว่าเป็นการสร้างคำโดยการลดหรือตัดคำในภาษาที่มีมากกว่าหนึ่งพยางค์ให้สั้นลง โดยสามารถตัดได้ทั้งส่วนต้นหรือส่วนท้ายใช้ในภาษาที่ไม่เป็นทางการโดยเฉพาะภาษาพูด มักพบในภาษาพูดแบบกันเอง เช่น “fan” ตัดมาจากคำว่า “fanatic” คำว่า “van” ตัดมาจาก “caravan” คำว่า “poli-sci” ตัดจากคำว่า “political science” และ “ad” จาก “advertisment” เป็นต้น

4) การสร้างคำย้อนกลับ (Back formation)

Francis (1994) กล่าวถึงการสร้างคำย้อนกลับและการตัดคำว่าเป็นวิธีการในหัวข้อเดียวกัน การสร้างคำย้อนกลับ คือ การสร้างคำโดยนำหน่วยคำเต็มออกจากคำที่มีอยู่แล้วในภาษา เช่น “editor” เมื่อนำหน่วยคำเต็ม -or ออก จะได้คำว่า “edit” หรือ “creation” นำหน่วยคำเต็ม -tion ออก ได้คำว่า “create” ส่วน Trask (1994) O’Grady (1997) และ Yule (2005) กล่าวถึงการเทียบกลับในแนวทางเดียวกันว่าเป็นการสร้างคำโดยตัดหน่วยคำเต็มทำยออกจากคำเต็มที่มีอยู่แล้วในภาษาเพื่อสร้างคำใหม่ และส่วนใหญ่พบการเปลี่ยนชนิดของคำจากคำนามเป็นคำกริยา เช่น “television” ตัดหน่วยคำ -sion เป็นคำใหม่ “televise” เป็นต้น

5) การรวมคำ (Blending)

นักภาษาศาสตร์ทั้ง 4 ท่าน อธิบายไว้ในแนวทางเดียวกันว่าเป็นการสร้างคำใหม่โดยการใช้วิธีการตัดคำและประสมคำมาใช้ คือ การนำบางส่วนของคำที่มีอยู่มาประกอบกัน โดยนำเฉพาะส่วนต้นของคำหนึ่งมาประกอบกับส่วนท้ายของอีกคำหนึ่งเป็นคำใหม่ วิธีการนี้ต่างจากการใช้หน่วยคำแปลง เพราะส่วนที่นำมาประกอบนั้นไม่ใช่หน่วยคำ เช่น “mimsy” มาจากส่วนต้นของ “miserable” ประสมกับส่วนท้ายของ “flimsy” “smog” มาจากส่วนหน้าของคำ “smoke” กับส่วนท้ายของ “fog” และ “telecast” มาจากส่วนต้นของ “television” กับส่วนท้ายของ “broadcast” เป็นต้น

6) การเปลี่ยนหน้าที่ (Conversion / Functional shift)

Francis (1994) และ Yule (2005) อธิบายไว้ว่า เป็นการเปลี่ยนหน้าที่ของคำที่มีอยู่ในภาษาจากหน้าที่หนึ่งไปสู่อีกหน้าที่หนึ่งโดยไม่มี การเปลี่ยนแปลงรูปภาษา เช่น คำกริยา “walk” เปลี่ยนเป็นคำนามโดยให้อยู่ในตำแหน่งที่ทำหน้าที่เป็นคำนามในประโยค *He took a walk.* หรือ การนำคำนาม *brush perch contact* มาใช้เป็นคำกริยา

7) การประดิษฐ์คำขึ้นใหม่ (Coinage)

Francis (1994) อธิบายไว้ว่าเป็นการผลิตคำใหม่โดยใช้ระบบในภาษามาสร้างเป็นคำใหม่ แต่ไม่ได้ใช้รูปภาษาเดิมในการสร้างคำ เช่น “quiz” “fun” “slang” “hooch” เป็นต้น

8) การใช้ชื่อย่อ (Acronym)

วิธีการดังกล่าว Francis (1994) อธิบายไว้ว่าเป็นวิธีการย่อในวิธีการสร้างคำย้อนกลับและการตัดคำ หมายถึงการสร้างคำโดยการนำตัวอักษรตัวแรกของแต่ละคำหรือวลีมาวางเรียงติดกัน และอ่านเป็นคำได้ สอดคล้องกับคำอธิบายของ Trask (1994) และ Yule (2005) ซึ่งกล่าวว่าเป็นการสร้างคำโดยนำอักษรตัวแรกของแต่ละคำมาประกอบกันเป็นคำใหม่ เช่น “WAIF” ตัดมาจากอักษรตัวแรกของ *World Adoption International Fund* และ “RADAR” มาจาก *Radio Detection And Ranging* เป็นต้น

9) การเลียนเสียง (Onomatopoeic / Imitation)

Francis (1994) และ O’Grady (1997) อธิบายไว้ว่าเป็นการสร้างคำโดยการเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น *bow-wow* เลียนเสียงร้องของสุนัข เป็นต้น

10) การย่อคำ (Abbreviation)

Francis (1994) จัดให้เป็นวิธีการย่อในวิธีการสร้างคำย้อนกลับและการตัดคำ เป็นการสร้างคำโดยนำตัวอักษรตัวแรกของแต่ละคำมาเรียงกันเป็นอักษรย่อ ใช้ในการเขียนเพื่อประหยัดเนื้อที่โดยไม่ต้องใช้คำยาว ๆ เช่น *U.S.* นำตัวอักษร *U* และ *S* จากคำว่า “*United States*” เป็นต้น

11) การใช้ชื่อเฉพาะ (Proper names)

วิธีการดังกล่าว Francis (1994) อธิบายไว้ว่าเป็นการสร้างคำโดยนำชื่อเรียกหรือคำทั่ว ๆ ไปมาใช้เป็นชื่อเฉพาะ เช่น “*Clark*” “*Smith*” “*Taylor*” เป็นคำนามทั่วไปใช้เรียกอาชีพ แต่ถูกนำมาใช้เป็นชื่อคน หรือการนำชื่อสถานที่หรือแหล่งกำเนิดมาตั้งเป็นชื่อสิ่งของ เช่น “*cashmere*” มาจากรัฐชื่อ “*Kashmir*” เป็นต้น ส่วน O’Grady (1997) และ Yule (2005) อธิบายว่าเป็นการสร้างคำโดยการคิดคำศัพท์ขึ้นใหม่ เช่น *Xerox Nylon* ซึ่งเป็นคำที่เกี่ยวกับชื่อทางการค้า มาสร้างเป็นคำใหม่ เช่น คำว่า “*Xerox*” ซึ่งเป็นชื่อสินค้าถูกนำมาใช้เป็นคำว่า “*photocopy*” เป็นต้น

12) การยืมคำ (Borrowing)

Yule (2005) อธิบายไว้ว่า เป็นการสร้างคำโดยนำคำจากภาษาอื่นมาใช้ เรียกว่า “คำยืม” (Loan-words) เช่น “*tycoon*” (Japanese) เป็นต้น Yule เพิ่มเติมว่า

การแปลศัพท์ (Loan-translation) โดยแปลตรงตัวชนิดคำต่อคำก็เป็นการยืมรูปแบบหนึ่ง เช่น “*un gratte-ciel*” ในภาษาฝรั่งเศส แปลว่า a scrape-sky และเป็นคำในภาษาอังกฤษว่า “*skyscraper*” เป็นต้น

นอกจากวิธีการที่กล่าวมาแล้วข้างต้น Yule (2005) ยังกล่าวอีกว่าการสร้างคำใหม่ อาจเกิดจากกระบวนการมากกว่าหนึ่งกระบวนการ เช่น คำว่า “*deli*” เกิดจากการยืมคำจาก ภาษาเยอรมัน “*delicatessen*” และนำมาตัดคำเหลือ “*deli*” เป็นต้น

2.2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคำในภาษาไทย

การศึกษาการสร้างคำในภาษาไทย มีนักภาษาศาสตร์ศึกษาไว้หลายท่าน และ จำแนกวิธีการสร้างคำไว้อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดของ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2525) วิจินต์น์ ภาณุพงศ์ (2528) วินัย ภูระหงษ์ (2545) และ อุดม วโรตม์สิกขิตต์ (2545) ซึ่งแนวคิดในการจำแนกวิธีการสร้างคำในภาษาไทยของทั้ง 4 ท่านมีทั้งส่วนที่คล้ายคลึงและส่วนที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) การแปลงเสียง

วิจินต์น์ ภาณุพงศ์ (2528) อธิบายว่า การแปลงเสียงเป็นส่วนย่อยของการแปลงคำ เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดคำศัพท์ใหม่ขึ้นใช้ในภาษา โดยมีการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะ หรือเสียงสระ ดังนี้

1.1) การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ คือ การสร้างคำใหม่ในภาษา โดยการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ในคำคำหนึ่งให้เป็นเสียงวรรณยุกต์อื่น เกิดความหมายใหม่ แต่ความหมายใหม่นี้ยังคงมีความเกี่ยวข้องอยู่กับคำเดิมบ้าง เช่น กง (น.) หมายถึง วง ส่วนรอบของล้อรถ หรือเกวียน ก่ง (ก.) หมายถึง ทำให้โค้ง เป็นต้น

1.2) การแปลงเสียงพยัญชนะต้น คือ การสร้างคำใหม่ในภาษาโดยการเปลี่ยนเสียงพยัญชนะต้นในคำคำหนึ่งให้เป็นเสียงพยัญชนะอื่น คำที่ได้จะมีความหมายใหม่ซึ่งสัมพันธ์กับความหมายของคำเดิม เช่น บุด หมายถึง อากาศที่น้ำหรือของเหลวเดือดน้อย ๆ ผุด หมายถึง โผล่ขึ้น สูงเด่นขึ้น เป็นต้น

1.3) การแปลงเสียงสระ คือ การสร้างคำใหม่ในภาษาโดยการเปลี่ยนแปลงเสียงสระของคำคำหนึ่งเป็นเสียงสระอื่น เช่น ปรັบ หมายถึง ทำให้เรียบ ทำให้เสมอ ปรวบ หมายถึง ทำให้ราบ เป็นต้น

2) การผสมคำ

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2525) อธิบายว่าวิธีการนี้ทำให้เกิด “คำผสม” คือ คำที่มีหน่วยคำไม่อิสระ (Bound morpheme) อย่างน้อย 1 หน่วยคำ เช่น หน่วยคำ

สห- และ -กรรม เป็นหน่วยคำไม่อิสระทั้งสอง หน่วยคำมาประกอบกันเป็นคำว่า “สหกรรม” หรือ หน่วยคำ ชาว- เป็นหน่วยคำไม่อิสระ รวมกับหน่วยคำอิสระ บ้าน เป็นคำว่า “ชาวบ้าน” เป็นต้น คำผสมคือคำที่มีหัวใจศัพท์อย่างน้อยหนึ่งหน่วยคำ เช่น “อธรรม” มีหน่วยคำ ธรรม เป็นหัวใจศัพท์ เป็นต้น

อุดม วโรตม์สิกขิตต์ (2545) อธิบายไว้คล้ายคลึงกับวิธีการของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2525) คือ เป็นการสร้างคำประสาน (Complex words) ประกอบด้วย หน่วยคำเกาะ ซึ่งเป็นหน่วยคำที่ไม่สามารถปรากฏตามลำพังได้ (Bound morpheme) แบ่งเป็น คำประสานแท้ เป็นคำที่ประกอบด้วยหน่วยคำเกาะกับหน่วยคำเกาะ เช่น *ชดช้อย* เป็นต้น และ คำประสานเทียม ประกอบด้วยหน่วยคำเกาะกับหน่วยคำเอกเทศ (Free morpheme) เช่น *ความรัก* เป็นต้น

วินัย ภูระหงษ์ (2545) จัดให้วิธีการนี้อยู่ในวิธีการรวมหน่วยคำ และ เรียกคำที่ได้ว่า “คำผสม” (Complex word) ซึ่งแบ่งเป็นคำผสมแท้และคำผสมเทียม ดังนี้

2.1) คำผสมแท้ (Complex words with a bound form) คือ คำที่มีหน่วยคำไม่อิสระเป็นส่วนประกอบทั้งหมด เช่น คำว่า “*นักเลง*” หมายถึง ผู้สนใจรักชอบในทางหนึ่ง เกิดจากหน่วยคำไม่อิสระ /นัก/ “*ผู้ชำนาญ, ผู้ถนัด*” ประกอบกับหน่วยคำไม่อิสระ /เลง/ “*เล่น*” เป็นต้น

2.2) คำผสมเทียม (Complex words with a free form) คือ คำผสมชนิดที่เกิดจากการนำหน่วยคำไม่อิสระ ประกอบเข้ากับหน่วยคำอิสระ ซึ่งคำอธิบายนี้ สอดคล้องกับที่ วิจิตร ภาณุพงศ์ (2528) อธิบายว่าเป็นการแปลงคำโดยการเติมหน่วยคำไม่อิสระซึ่งเป็นหน่วยเติมศัพท์ ได้แก่ หน่วยหน้าศัพท์ หน่วยกลางศัพท์ และหน่วยหลังศัพท์ ดังนี้

ก. หน่วยหน้าศัพท์ เช่น ผู้- รวมกับ ดี เป็นคำว่า *ผู้ดี* ความ- รวมกับ รู้ เป็นคำว่า *ความรู้*

ข. หน่วยกลางศัพท์ เช่น -อา- รวมกับ ชลิ่ง เป็นคำว่า *กำลัง*

ค. หน่วยหลังศัพท์ เช่น -กร รวมกับ พัฒนา เป็นคำว่า *พัฒนากร*

3) การผสมคำ (Compounding)

นักภาษาศาสตร์ทั้ง 4 ท่าน ให้คำอธิบายไว้ในแนวทางเดียวกันว่า เป็นการสร้างคำที่ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระ หรือหน่วยคำเอกเทศ (Free morpheme) ตั้งแต่ 2 หน่วยคำหรือคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปมาประสมกัน หน่วยคำที่นำมาประกอบกันนั้นมีความหมายต่างกัน หรือไม่สัมพันธ์กัน และคำใหม่ที่ได้จะมีความหมายใหม่ที่เหมือนหรือมีเค้า มีนัยของความหมายของ หน่วยคำที่นำมาประกอบด้วยกันอยู่ เช่น *ดอกเบญจ คุณธรรม ไฟฟ้า ลูกเสือ ข้าวเหนียว* เป็นต้น โดยคำ

ที่เกิดใหม่ดังกล่าว อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2525) เรียกว่าคำผสม ส่วน วินัย ภูระหงษ์ (2545) และ อุดม วโรตม์สิขิตติ์ (2545) เรียกว่าคำประสม (Compound words)

นอกจากคำผสมหรือคำประสมที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว วินัย ภูระหงษ์ (2545) ยังกล่าวถึง “คำซ้อน” (Synonymous compound) หรือ “คำคู่” (Complete word) ซึ่งเกิดจากการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไปมาประกอบกัน มีความหมายเหมือนหรือไปในทำนองเดียวกัน หรือความหมายต่างกันในขณะที่ตรงกันข้าม เช่น *บ้านเรือน ไร่นา แก่นสาร* เป็นต้น เป็นคำซ้อนที่เกิดจากการรวมหน่วยคำที่มีความหมายเหมือนกันเข้าด้วยกัน ส่วน *ได้เสีย จริงเท็จ ผิดชอบ* เป็นคำซ้อนที่เกิดจากการรวมหน่วยคำที่มีความหมายตรงข้ามกันเข้าด้วยกัน

นอกจากวิธีการที่นักภาษาศาสตร์ทั้ง 4 ท่านได้กล่าวถึงในแนวทางที่คล้ายคลึงกันข้างต้น วินัย ภูระหงษ์ (2545) กล่าวถึงการประกอบอีกวิธีหนึ่ง คือ การซ้ำหน่วยคำ

การซ้ำหน่วยคำ (Reduplication) เกิดจากการออกเสียงหน่วยคำเดียวกัน 2 ครั้ง คำที่ได้เรียกว่า “คำซ้ำ” ในภาษาไทยจะตีความหมาย ๆ “ไม่ยมก” เขียนแทนคำซ้ำคำหลัง เช่น *เด็ก ๆ เกือบ ๆ* เป็นต้น คำซ้ำแบ่งเป็นคำซ้ำประเภทคงรูปและคำซ้ำประเภทเปลี่ยนเสียง ซึ่งคำซ้ำประเภทเปลี่ยนเสียงที่ปรากฏในภาษาไทย เสียงที่เปลี่ยนได้แก่ เปลี่ยนเสียงสระ เช่น *พูดเพ็ด ทูรง ทูเรียน* เป็นต้น และ เปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์ เช่น *ดี๊ ดี ดี ดี* เป็นต้น

อุดม วโรตม์สิขิตติ์ (2545) ก็ได้กล่าวถึงวิธีการสร้างคำวิธีการอื่น ๆ เพิ่มเติมดังต่อไปนี้

1) การย้อนถอย (Back formation)

เกิดขึ้นในคำลักษณนามในภาษาไทย คำลักษณนามในบางกรณียึดเอาภาชนะที่เป็นลักษณนาม เช่น “*น้ำปลา 2 ขวด*” “*น้ำ 3 แก้ว*” เป็นต้น แต่คำลักษณนามบางคำใช้รูปลักษณะของขวดเป็นคำลักษณนามแทน เช่น “*เหล้า 1 กลม*” “*เหล้า 1 แบน*” เป็นต้น

2) การตัดคำ

เป็นการสร้างคำโดยการตัดคำยาว ๆ ให้สั้นลง เช่น การตัดชื่อเต็มให้สั้น จาก “*รัชนี*” เป็น “*ณี*” การตัดคำทั่วไปให้สั้นลง เช่น “*โรงพยาบาล*” เป็น “*โรงบาล*” เป็นต้น

3) ชื่อย่อ (Acronyms)

การย่อชื่อเต็มด้วยตัวอักษร เช่น *มท.* ย่อมาจาก *กระทรวงมหาดไทย รบ.* ย่อมาจาก *ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้* เป็นต้น

4) การเลียนเสียงธรรมชาติ

เป็นการสร้างคำใหม่โดยการเลียนเสียงธรรมชาติในสภาพแวดล้อมของตน เช่น *โฮ่ง ๆ* เป็นคำเลียนเสียงสุนัข เป็นต้น

5) การรวมคำ (Blends)

เป็นการสร้างคำโดยการนำคำสองคำรวมเป็นคำเดียวกัน เช่น คำว่า “เซวี่ง” มาจาก “เซว้าง” รวมกับ “เหวี่ง” เป็นต้น

6) การบัญญัติศัพท์ (Word coinage)

เป็นการผลิตคำใหม่เพื่อใช้เรียกสิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น “complex” เป็นศัพท์ทางจิตวิทยาซึ่งบัญญัติใหม่เป็นคำว่า “ปมจิต” เป็นต้น

จากแนวคิดเรื่องการสร้างคำในภาษาต่างประเทศและภาษาไทย จะเห็นว่าแนวคิดของนักภาษาศาสตร์ไทยนั้นอธิบายตั้งแต่การสร้างคำโดยการแปลงเสียง การผสมคำเพื่อให้ได้ “คำผสม” การผสมคำเพื่อให้ได้ “คำประสม” และ “คำซ้อน” และการซ้ำคำเพื่อให้ได้ “คำซ้ำ” และยังมีนักภาษาศาสตร์ไทย คือ อุดม วโรตม์สิกขดิตต์ (2545) ที่อธิบายวิธีการสร้างคำเพิ่มเติม ได้แก่ การย่อนถอย การตัดคำ ซ้ำย่อ การเลียนเสียงธรรมชาติ การรวมคำ การบัญญัติศัพท์ ซึ่งสอดคล้องกับที่นักภาษาศาสตร์ชาวต่างชาติได้กล่าวไว้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดเรื่องการสร้างคำของ Francis (1994) Trask (1994) O’Grady (1997) และ Yule (2005) มาใช้ในการวิเคราะห์การสร้างคำเรียกขาน และนำแนวคิดเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของ วิจิตร ภาณุพงศ์ (2528) และแนวคิดเรื่องการประกอบคำในภาษาไทยของวินัย ภูระหงษ์ (2545) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับการวิเคราะห์วิธีการสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้คำเรียกขานในภาษาต่างประเทศและภาษาไทย

จากการศึกษาเอกสารทั้งในภาษาต่างประเทศและภาษาไทย ผู้วิจัยพบว่า “คำเรียกขาน” แปรไปตามปัจจัยต่าง ๆ ทั้งปัจจัยทางสังคมและปัจจัยสถานการณ์ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้คำเรียกขานมีการแปร คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง โดยมีบทบาททางสังคมเป็นตัวกำหนดสำคัญที่ทำให้คำเรียกขานในภาษาต่างประเทศและภาษาไทยมีการแปรคำเรียกขานที่แตกต่างกันดังต่อไปนี้

2.3.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้คำเรียกขานในภาษาต่างประเทศ

การใช้คำเรียกขานในภาษาอังกฤษแบบอเมริกันแปรไปตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง ซึ่ง Brown & Ford (1964) ได้เสนอแผนผังที่เป็นการสรุปรูปแบบที่สำคัญของการใช้คำเรียกขานไว้ดังนี้

ความสัมพันธ์แบบเท่าเทียม

ความสัมพันธ์แบบไม่เท่าเทียม

ผู้พูดสนิทกับผู้ฟัง: ชื่อแรก

ผู้พูดสูงกว่าผู้ฟัง: ชื่อแรก

ผู้พูดไม่สนิทกับผู้ฟัง: ตำแหน่งและนามสกุล

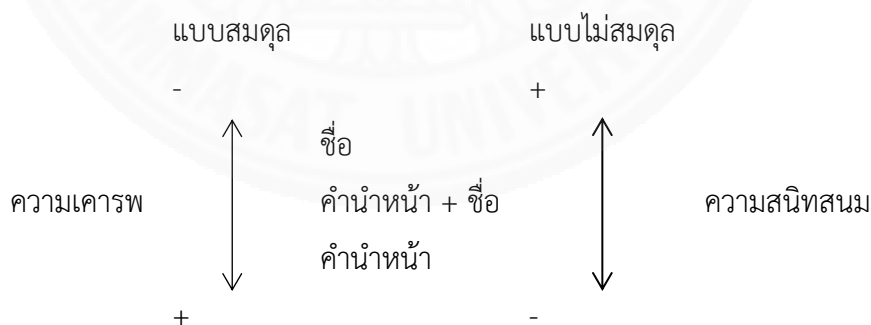
ผู้พูดต่ำกว่าผู้ฟัง: ตำแหน่งและนามสกุล

จากแผนผังจะเห็นได้ว่าในความสัมพันธ์แบบเท่าเทียมผู้พูดใช้คำเรียกขานเรียกผู้ฟังที่ผู้พูดสนิทสนมด้วยชื่อแรก แต่จะใช้ตำแหน่งและนามสกุล ถ้าผู้พูดไม่สนิทสนมกับผู้ฟัง ในกรณีที่ความสัมพันธ์เป็นแบบไม่เท่าเทียม ผู้พูดที่มีสถานภาพสูงกว่าผู้ฟังจะใช้ชื่อแรกในการเรียกผู้ฟัง และจะใช้ตำแหน่งและนามสกุลเรียกผู้ฟังที่มีสถานภาพต่ำกว่า

2.3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้คำเรียกขานในภาษาไทย

ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) ได้ตั้งข้อสังเกตว่าการใช้คำเรียกขานมักจะแปรไปตามตัวแปรต่าง ๆ ทางสังคม

การศึกษานี้พบว่าคำเรียกขานในภาษาไทยประกอบด้วยส่วน 2 ส่วน คือส่วนที่ต้องมีตามด้วยส่วนที่มีหรือไม่ต้องมีก็ได้ ส่วนที่ต้องมีจะต้องเป็นคำใดหรือหลายคำในคำเหล่านี้ประกอบกันและเรียงลำดับก่อนหลังดังนี้ คำนำหน้า คำเรียกญาติ ยศ อาชีพหรือตำแหน่ง ชื่อ และวลีแสดงความรู้สึก ส่วนที่ตามมาคือคำลงท้าย เช่น *คะ* เป็นส่วนที่มีหรือไม่มีก็ได้ การวิเคราะห์พบว่าคำเรียกขานที่ใช้มากที่สุด 3 ประเภท คือ ชื่อ คำนำหน้า + ชื่อ และ คำนำหน้า ซึ่งถูกกำหนดโดยความเคารพและความสนิทสนมที่ผู้พูดแสดงต่อผู้ฟัง แสดงเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

(ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2531, น. 119)

ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) สรุปว่า รูปแบบของคำเรียกขานที่ใช้มากที่สุดแปรไปตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง 3 แบบ ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบสมดุล ความสัมพันธ์แบบไม่สมดุล และความสัมพันธ์แบบเป็นกลาง คำเรียกขานที่ใช้มากที่สุดเรียงตามลำดับ คือ ชื่อ คำนำหน้า + ชื่อ และคำนำหน้า ในทุกความสัมพันธ์ และยังสามารถสรุปตามรูปแบบการใช้คำเรียกขานได้ ดังนี้

รูปแบบ “ชื่อ” ที่ใช้ตามความสัมพันธ์แบบไม่สมดุลแสดงว่าผู้พูดให้ความเคารพผู้ฟังน้อยมากหรือไม่เคารพเลย แต่ถ้าใช้ตามความสัมพันธ์แบบสมดุลแสดงว่าผู้พูดให้ความสำคัญสนทนากับผู้ฟังมาก

รูปแบบ “คำนำหน้า” ที่ใช้ตามความสัมพันธ์แบบไม่สมดุลแสดงว่าผู้พูดเคารพผู้ฟังอย่างมาก และแสดงความสนทนมน้อยมากตามความสัมพันธ์แบบสมดุล

รูปแบบ “คำนำหน้า + ชื่อ” ที่ใช้ตามความสัมพันธ์แบบไม่สมดุลแสดงว่าผู้พูดค่อนข้างเคารพผู้ฟัง ในขณะที่เดียวกันก็แสดงว่าค่อนข้างสนทนมนกับผู้ฟังตามความสัมพันธ์แบบสมดุลด้วย

จากงานวิจัยในภาษาต่างประเทศและภาษาไทยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า คำเรียกขานต่างวัฒนธรรมมีปัจจัยกำหนดการใช้คำเรียกขานแตกต่างกัน

งานวิจัยของ จุฑารัตน์ โล่ห์ตระกูลวัฒน์ (2537) เป็นงานวิจัยที่เปรียบเทียบคำเรียกขานภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ โดยศึกษา “การเปรียบเทียบการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยกับภาษาฝรั่งเศส” วิเคราะห์ข้อมูลการใช้คำเรียกขานตามปัจจัยทางสังคมที่กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง 4 ประการ คือ บทบาททางสังคม อายุ เพศ และความใกล้ชิดระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง

จากการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการใช้คำเรียกขานพบว่า คำเรียกขานทั้งในภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศสประกอบด้วยส่วนประกอบคำเรียกขานต่าง ๆ ตั้งแต่ 1 ประเภทขึ้นไป ทั้งสองภาษาประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่มีหรือไม่มีก็ได้ ในภาษาไทย คือ คำลงท้ายปรากฏหลังส่วนที่ต้องมี ในภาษาฝรั่งเศสไม่มีคำลงท้าย มีเพียงคำขยายแสดงความรู้สึกซึ่งต้องปรากฏหน้าส่วนที่ต้องมี

ส่วนที่ต้องมีทั้งในภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศสอาจเป็นส่วนประกอบใดส่วนประกอบหนึ่งตามลำพังหรือรวมกับส่วนประกอบอื่นและเรียงลำดับก่อนหลังดังนี้ คือ คำนำหน้าเรียกญาติ ยศ อาชีพหรือตำแหน่ง ชื่อ นามสกุล และวลีแสดงความรู้สึก

ผลการศึกษาพบว่า การใช้คำเรียกขานในทั้งสองภาษาแปรรูปแบบไปตามความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง โดยบทบาททางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการแปรของคำเรียกขานที่ใช้ในทั้งสองภาษา ส่วนอายุเป็นปัจจัยที่สำคัญรองลงมาในการใช้คำเรียกขานในภาษาไทย สะท้อนให้เห็นลักษณะทางสังคมบางประการ คือ การยึดถือในเรื่องความเคารพและความสนทนมน ส่วนในภาษาฝรั่งเศสความใกล้ชิดเป็นปัจจัยที่สำคัญรองลงมาและสะท้อนลักษณะทางสังคมบางประการ คือ การยึดถือในเรื่องอำนาจและความเป็นปึกแผ่น

2.3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับคำเรียกขานในภาษาไทย

การใช้คำเรียกขานกับปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคมนั้นมีผู้สนใจศึกษาเป็นอย่างมากในหลายสังคมภาษา สำหรับการศึกษาคำเรียกขานในภาษาไทยกับปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคมก็ได้มีผู้ศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็นหัวข้อใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

2.3.3.1 การใช้คำเรียกขานกับกลุ่มชาติพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัย

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541, น. 77) กล่าวถึง “ชาติพันธุ์” ว่า หมายถึง เอกลักษณ์ทางสังคมของบุคคลที่มีวัฒนธรรมเฉพาะแตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยทางวัฒนธรรมบางประการ เช่น ศาสนา ขนบธรรมเนียม เชื้อชาติ และเอกลักษณ์ทางภาษา และได้กล่าวถึง “ถิ่นที่อยู่อาศัย” (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541, น. 89) ว่าหมายถึง สถานที่ที่บุคคลอาศัยและใช้ชีวิตอย่างถาวร ถิ่นที่อยู่อาศัยเป็นปัจจัยอีกอย่างที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้ภาษาของบุคคลในสังคม

งานวิจัยที่ศึกษาคำเรียกขานกับปัจจัยชาติพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัย ได้แก่ งานวิจัยของ รังสรรค์ จันต๊ะ (2535) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาคำเรียกขานในภาษาถิ่นเชียงใหม่ตามแนวภาษาศาสตร์เชิงสังคม” ศึกษาคำเรียกขานตามอิทธิพลของปัจจัยทางสังคม ดังนี้ ปัจจัยประจำตัวบุคคล ได้แก่ เพศ วัย สถานภาพทางสังคมของผู้พูดและผู้ฟัง ปัจจัยวัจนสัมพันธ์ ได้แก่ ความสนิทสนมและความสุภาพ และปัจจัยสถานการณ์ทางภาษา ได้แก่ สถานที่และความเป็นทางการ รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ เช่น การยืมภาษา อาชีพ ทักษะคิดของผู้พูด เป็นต้น ผลคือ คำเรียกขานในภาษาถิ่นเชียงใหม่มี 35 รูปแบบ มีทั้งที่เป็นส่วนประกอบเดี่ยวและส่วนประกอบหลายส่วน

ต่อมาได้มีการศึกษาคำเรียกขานตามถิ่นที่อยู่อาศัยอีกงานหนึ่งคือ งานของ วิไลวรรณ เชาวลิต (2535) ศึกษา “การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยถิ่นใต้ของบุคลากรโรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช” ศึกษาอิทธิพลปัจจัยทางสังคม 6 ประการ ได้แก่ บทบาทของผู้พูดกับผู้ฟัง เพศของผู้พูดและผู้ฟัง อายุของผู้ฟัง กาลเทศะ เรื่องที่พูด และการมีบุคคลที่สามอยู่ด้วย พบว่าการใช้คำเรียกขานสะท้อนลักษณะทางสังคมบางประการของคนในชุมชนนี้ ได้แก่ ความผูกพันฉันญาติ การให้ความเคารพนับถือโดยดูจากตำแหน่งหน้าที่การงาน

งานวิจัยของ สุรียา สอดส่องเกษ (2541) ศึกษาเรื่อง “คำเรียกขานในภาษาเขมรเหนือ: การวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์สังคม กรณีศึกษา ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์” เป็นงานวิจัยที่ศึกษาคำเรียกขานของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยใช้ทฤษฎีการวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์เชิงสังคมของ Susan Ervin-Tripp พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้คำเรียกขานในภาษาเขมรเหนือ คือ เพศ อายุ และความสัมพันธ์ของคู่สนทนา และคำเรียกขานยังถูกควบคุมด้วยปัจจัยสำคัญคือ อำนาจและความเป็นปึกแผ่น

งานวิจัยของ สุดา หัสสภานู (2545) ได้ศึกษา “คำเรียกขานในภาษาจีนแต้จิ๋วที่ใช้โดยคนไทยเชื้อสายจีนในเยาวราช” ศึกษาอิทธิพลของความสัมพันธ์แบบต่าง ๆ ระหว่างผู้พูดผู้ฟังที่มีต่อการใช้คำเรียกขาน และความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของคำเรียกขานกับอายุของผู้พูด ผลการศึกษาคือการใช้คำเรียกขานมีความเคารพและความสนิทสนมเป็นปัจจัยกำหนดคือ ถ้าผู้พูดรู้สึกสนิทสนมกับ ผู้ฟังมากจะใช้ ชื่อ เป็นคำเรียกขาน แต่ถ้าผู้พูดรู้สึกเคารพผู้ฟังมากจะใช้ คำเรียกญาติ เป็นคำเรียกขาน

2.3.3.2 การใช้คำเรียกขานเฉพาะกลุ่มอายุ

อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้ใช้ภาษาที่อยู่ในวัยต่างกันใช้ภาษาแตกต่างกัน จึงมีการศึกษาภาษาเฉพาะกลุ่มอายุ เช่น ภาษาเด็ก ภาษาผู้ใหญ่ ภาษาวัยรุ่น เป็นต้น งานวิจัยที่ศึกษา คำเรียกขานเฉพาะกลุ่มอายุคืองานวิจัยของ ปัทมวรรณ วงศ์ขจร (2542) ศึกษาเรื่อง “คำเรียกขานของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร” ศึกษาารูปแบบและการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นตามอิทธิพลของปัจจัยทางสังคม ได้แก่ บทบาททางสังคมของผู้พูดและผู้ฟัง เพศของผู้ฟัง และอายุของผู้ฟัง พบว่าการใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นสะท้อนลักษณะทางสังคมที่ให้ความสำคัญกับระบบเครือญาติ

2.3.3.3 การใช้คำเรียกขานกับชั้นสังคม

ในแต่ละสังคมมีการแบ่งชั้นทางสังคมซึ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบทบาทและสถานภาพ ในสังคมไทย Palakornkul (1972, น. 61-2 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541, น.58) แบ่งคนในสังคมไทยตามปัจจัยชาติกำเนิด ยศ ตำแหน่งหน้าที่ การศึกษา ศาสนา และการรับราชการ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ประเภทมีอำนาจและสถานภาพสูง ได้แก่ พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ เชื้อพระวงศ์ พระชนชั้นผู้นำ และอาชีพที่มีเกียรติ เป็นต้น และประเภทไร้อำนาจและสถานภาพต่ำ ได้แก่ เกษตรกร ผู้ใช้แรงงาน พ่อค้าแม่ค้า และคนใช้ตามบ้าน เป็นต้น

เมื่อมีการแบ่งชั้นทางสังคมก็จะมี การแบ่งว่าชั้นหนึ่งมีศักดิ์ศรีมากกว่าอีกชั้นหนึ่ง พฤติกรรมของคนต่างชั้นย่อมแตกต่างกันไป ด้วย พฤติกรรมการใช้ภาษาก็เช่นกัน จึงเป็นที่มาของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับชั้นสังคม

งานวิจัยที่ศึกษาคำเรียกขานกับชั้นสังคมที่กำหนดโดยอาชีพของผู้พูด ได้แก่ จุไรรัตน์ หาญไชโยภูมิ (2538) ศึกษา “การใช้คำเรียกขานของข้าราชการทหารบกไทยในเขตกรุงเทพมหานคร” พบว่ารูปแบบของคำเรียกขานมีทั้งหมด 11 รูปแบบ และมีรูปแบบที่ปรากฏใช้มากที่สุด 3 รูปแบบคือ “ตำแหน่ง” “สรรพนามหรือคำนำหน้า + ชื่อ” และ “ชื่อ” สามารถอธิบายได้ว่ามีลักษณะความสัมพันธ์ 2 ประเภท คือ 1) อำนาจและความเคารพ 2) ความคุ้นเคย และพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการเลือกใช้คำเรียกขาน

ต่อมา สถาพร วัฒนธรรม (2544) ได้ศึกษา “การใช้คำเรียกขานของผู้ประกอบการค้า” ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม ได้แก่ เพศของผู้ซื้อ อายุของผู้ซื้อ และสถานที่ประกอบการค้า พบว่าปัจจัยเหล่านี้ไม่มีผลต่อการเลือกใช้คำเรียกขานของผู้ประกอบการค้าและผู้ซื้อ

มีการศึกษาคำเรียกขานในผู้มีสถานภาพพระสงฆ์ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่มีชั้นสังคมสูงในสังคมไทย ได้แก่ งานวิจัยของ ณรงค์กรธรณ รอดทรัพย์ (2550) ศึกษา “คำเรียกขานของพระสงฆ์ไทย” ผลการศึกษาพบว่าอายุ อายุพรรษา เพศ สถานภาพ และความสนิทสนมมีผลต่อการเลือกใช้คำเรียกขานของพระสงฆ์ไทย

นอกจากการศึกษาเฉพาะชั้นทางสังคมที่กำหนดโดยอาชีพและสถานภาพเฉพาะกลุ่มแล้ว ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาตามกลุ่มอาชีพของผู้ฟัง ได้แก่ งานวิจัยของ ปันตดา ศิริพานิช (2550) ศึกษา “คำเรียกขานอาชีพและตำแหน่งในภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทย” พบว่า การใช้คำเรียกขานอาชีพและตำแหน่งในทั้งสองภาษาแสดงให้เห็นลักษณะทางสังคมบางประการ กล่าวคือ ในสังคมไทย คำเรียกขานอาชีพและตำแหน่งแสดงถึงความผูกพันกันฉันญาติมากกว่าในสังคมญี่ปุ่น นอกจากนี้ในสังคมญี่ปุ่นและสังคมไทยการใช้คำเรียกขานอาชีพและตำแหน่งยังแสดงถึงการให้ความเคารพนับถือบุคคลโดยดูจากหน้าที่การงาน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับคำเรียกขานในภาษาไทยจะเห็นว่า ที่ผ่านมาก็ได้มีการศึกษาคำเรียกขานในภาษาไทยในหลายแง่มุม และผลการวิจัยเป็นไปในแนวทางเดียวกันคือ ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการแปรของคำเรียกขานในภาษาไทย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง และมีปัจจัยอื่นสำคัญรองลงมา เช่น อายุ ตำแหน่ง เพศ เป็นต้น แต่ยังไม่มีการวิจัยใดศึกษาเฉพาะรูปแบบความสัมพันธ์แบบคู่รัก

2.4 ปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

เนื่องจากงานวิจัย “การศึกษาคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก” เป็นงานวิจัยที่เจาะจงศึกษาเฉพาะความสัมพันธ์แบบคู่รักซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบสมดุตามที ม.ร.ว.กัลยา ดิงศรัทีย และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) ได้ศึกษาไว้แล้ว แต่การศึกษาดังกล่าวมิได้กล่าวถึงสิ่งนี้อาจมีผลต่อการใช้คำเรียกขานในความสัมพันธ์นี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง ได้แก่ เพศของผู้พูด ความแตกต่างระหว่างวัย

ของผู้พูดและผู้ฟัง และรูปแบบความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศและรักเพศเดียวกัน และสถานการณ์ ได้แก่ อารมณ์และการอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3

2.4.1 เพศ

เพศเป็นคุณสมบัติโดยกำเนิด และเป็นสิ่งที่ทำให้คนในสังคมมีสถานภาพแตกต่างกัน ในภาษาไทยปัจจัยเพศก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ภาษาแปรไป เช่น การใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ผู้หญิงมีสรรพนามเรียกตนเองจำนวนมากและหลากหลายกว่าผู้ชาย เช่น “ดิฉัน” “หนู” “เค้า” “เดี๋ยน” เป็นต้น ในขณะที่ผู้ชายจะใช้คำว่า “ผม” “กระผม” เป็นต้น นอกจากคำสรรพนามบุรุษที่ 1 แล้ว ผู้พูดเพศชายและหญิงยังใช้คำลงท้ายแสดงความสุภาพแตกต่างกันอีกด้วย คือ ผู้ชายใช้คำว่า “ฮะ” “ครับ” เป็นต้น ผู้หญิงใช้คำว่า “คะ” “ซา” “ค่ะ” เป็นต้น

ในแต่ละสังคมจะกำหนดบทบาทของบุคคลไว้ตามเพศ และแบ่งลักษณะความเป็นชาย ความเป็นหญิงไว้ต่าง ๆ กัน ความแตกต่างระหว่างการใช้ภาษาของผู้ชายกับผู้หญิงจะมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมของผู้พูดภาษานั้น ตามที่ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541, น. 43-49) ได้สรุปและรวบรวมงานวิจัยการใช้ภาษากับปัจจัยเพศในภาษาต่าง ๆ ไว้ดังนี้ สามารถสรุปได้ว่า การใช้ภาษาของผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ความแตกต่างในการออกเสียง เช่น Wolfram (1969) ศึกษาภาษาในสหรัฐอเมริกา พบว่าในทุกชั้นทางสังคมผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะออกเสียง [r] ซึ่งถือเป็นเสียงที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าผู้ชาย

- ความแตกต่างในระบบหน่วยคำ เช่น งานของ Hass (1944 / 1964) ศึกษาภาษาในโคซาอาตี เป็นภาษาอินเดียแดง พบว่าผู้ชายและผู้หญิงใช้คำกริยาแตกต่างกันทางระบบหน่วยคำ คือ ผู้ชายจะเติม [-s] ท้ายรูปคำกริยาที่ผู้หญิงใช้เสมอ

- ความแตกต่างในเรื่องคำศัพท์ เช่น งานของ Lakoff (1973) ศึกษาภาษาผู้หญิงในภาษาอังกฤษที่ใช้ในสหรัฐอเมริกา พบว่ามีคำบอกสีที่ผู้หญิงใช้แต่ผู้ชายไม่ใช้ และผู้หญิงกับผู้ชายใช้คำอุทานและคำคุณศัพท์ต่างกัน

- ความแตกต่างทางไวยากรณ์ งานของ Lakoff (1973) อีกเช่นกัน พบว่าผู้หญิงมักใช้คำถามห้อยท้าย (Question tag) มากกว่าผู้ชาย และเมื่อเวลาขอร้องหรือออกคำสั่งก็มักใช้รูปประโยคคำถามแทนการสั่งตรง ๆ

นอกจากนี้ Jespersen (1968 อ้างถึงใน ศุภกานดา ทองบุญรอด. 2545, น. 19) เสนอว่า ภาษาเพศหญิงคือภาษาที่แตกต่างไปจากมาตรฐาน ไว้ใน “The Woman” เป็นบทหนึ่งในหนังสือ Language: Its Nature Development and Origin (1968) และกล่าวถึงลักษณะ

ของภาษาเพศหญิงที่แตกต่างไปจากภาษาเพศชาย โดยยกตัวอย่างภาษาเพศหญิงและเพศชายในภาษาต่าง ๆ รวมทั้งภาษาอังกฤษ เพื่อชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างทั้งด้านการใช้คำศัพท์ ไวยากรณ์ และการออกเสียงของทั้งสองเพศ ดังต่อไปนี้

- การใช้คำศัพท์และการคิดคำศัพท์ใหม่ ผู้หญิงเป็นเพศที่ใช้คำศัพท์ที่ใช้อยู่เดิมในภาษา ในขณะที่ผู้ชายเป็นเพศที่บัญญัติคำศัพท์ขึ้นมาใช้ ทั้งศัพท์สำนวนใหม่ ๆ และสแลง
- การออกเสียงและไวยากรณ์ ผู้หญิงจะออกเสียงอย่างถูกต้องและใช้ไวยากรณ์ที่เป็นไปตามแบบแผนมากกว่าเพศชาย
- การเลือกใช้คำ ผู้หญิงจะเลี่ยงคำที่มีความหมายรุนแรง หรือคำต้องห้ามต่าง ๆ ในขณะที่ผู้ชายนิยมพูดตรง ๆ
- คลังคำศัพท์ ผู้หญิงมีคลังคำศัพท์ที่น้อยกว่าผู้ชาย และจำกัดที่อยู่เรื่องใกล้ ๆ ตัว จึงไม่มีความหลากหลายในการเลือกใช้มากนัก

งานวิจัยในภาษาไทยที่ศึกษาความแตกต่างของภาษาตามเพศของผู้พูด เช่น โสมพิทยา คงตระกูล (2538) ศึกษา “การจำแนกความแตกต่างตามเพศในการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และคำลงท้ายบอกความสุภาพของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” ซึ่งแบ่งเพศของผู้พูดเป็น ผู้พูดเพศชาย ผู้พูดเพศหญิง และผู้พูดเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง และผู้พูดทั้งสามเพศใช้ภาษาที่ทั้งเหมือนและแตกต่างกันไปตามบทบาทของผู้พูดและผู้ฟังที่สัมพันธ์กันและความสนิทสนมและ สมชาย สำเนียงงาม (2554) ศึกษา “ไวยากรณ์ภาษาไทยกับเพศของผู้พูด” เป็นรายงานวิจัยเล่มที่ 7 ในโครงการวิจัย “ไวยากรณ์ไทยฉบับครอบครัวภาษาย่อย” ซึ่งรายงานวิจัยฉบับดังกล่าวสามารถแบ่งภาษาย่อยของผู้พูดแต่ละเพศได้เป็น ภาษาเพศชาย ภาษาเพศหญิง ภาษาเพศชายที่มีจิตใจเป็นหญิง ภาษาเพศหญิงที่มีจิตใจเป็นชาย และพบว่าผู้พูดทั้ง 4 เพศมีลักษณะภาษาที่เหมือนกัน แต่ก็มีลักษณะภาษาบางลักษณะที่มีความแตกต่าง มีลักษณะเด่นที่สามารถระบุเพศของผู้พูดได้

จากงานวิจัยที่ศึกษาคำเรียกขานในภาษาไทยกับปัจจัยเรื่องเพศ พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ ทั้งงานวิจัยของ วิไลวรรณ เชาวลิต (2535) งานวิจัยของ จุไรรัตน์ หาญไชโยภูมิ (2538) งานวิจัยของ ปัทมวรรณ วงศ์ขจร (2542) และงานวิจัย ปนัดดา ศิริพานิช (2550) ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับการใช้คำเรียกขานกับปัจจัยเพศว่า เพศของผู้พูดและผู้ฟังมีผลต่อการแปรคำเรียกขานน้อยมาก หรือเป็นปัจจัยที่สำคัญน้อยที่สุดที่มีผลต่อการแปรคำเรียกขาน มีเพียงงานวิจัยของ สุรียาสอดส่องภัก (2541) ที่ให้ผลต่างออกไป คือพบว่าเพศเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ผู้พูดพิจารณาเป็นอย่างแรก เมื่อเปรียบเทียบแล้วพบว่าการใช้คำเรียกขานของเพศชายและเพศหญิงมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง อาจเนื่องมาจากงานวิจัยดังกล่าวเป็นงานวิจัยที่นิยามความหมายของ “คำเรียกขาน” ครอบคลุมทั้งคำที่ใช้เรียกบุคคลที่จะสนทนาด้วยและคำเรียกตนเอง และเนื่องจากปัจจัยเพศเป็นปัจจัย

สำคัญที่ทำให้คำเรียกตนเองของเพศชายและเพศหญิงในภาษาเขมรเหนือมีความแตกต่างกัน งานวิจัยนี้จึงได้ผลการศึกษาแตกต่างจากงานวิจัยอื่น

2.4.2 ความต่างวัยของผู้พูดและผู้ฟัง

ปัจจัยอายุเป็นปัจจัยตามสภาพธรรมชาติของแต่ละคน ทำให้แต่ละคนมีบทบาทแตกต่างกันไปตามค่านิยมและความเชื่อของสังคมนั้น แต่ละสังคมมีเส้นแบ่งวัย และให้คุณค่าของคนแต่ละวัยแตกต่างกัน เช่น ในประเทศอังกฤษถือว่าผู้มีอายุ 18 ปีเป็นผู้ใหญ่ สามารถดื่มเหล้าในบาร์ และมีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง แต่สำหรับประเทศไทยผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง และถือว่าบรรลุนิติภาวะแล้วคือผู้มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ ตามที่ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “บรรลุนิติภาวะ” ว่าหมายถึง “(กฎ) ก. มีอายุถึงกำหนดที่กฎหมายให้พ้นจากภาวะผู้เยาว์ และให้มีความสามารถใช้สิทธิตามกฎหมายได้ด้วยตนเอง เช่น บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์ และบรรลุนิติภาวะเมื่อมีอายุ ๒๐ ปี บริบูรณ์ หรือโดยการสมรสเมื่อชายและหญิงมีอายุ ๑๗ ปี บริบูรณ์แล้ว”

Frank J. Moore (อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2541, น. 27) กล่าวถึงการให้ความสำคัญของอายุในสังคมไทยว่า อายุเป็นสิ่งสำคัญมากในสังคมไทย ความเคารพขึ้นอยู่กับอายุ คนไทยมักสอนเด็ก ๆ ให้เคารพคนที่แก่กว่า เพราะอายุหมายถึงความรอบรู้และคุณความดี ชาวบ้านที่อายุน้อยจะเรียกคนชราอายุเกิน 60 ปีว่า “ตา” และ “ยาย” แม้ว่าจะไม่ได้เป็นญาติกัน โดยทั่วไปผู้มีอายุมากจะมีอำนาจมากกว่าและมีสถานภาพสูงกว่าผู้มีอายุน้อย การใช้ภาษาไทยให้เหมาะสมจึงต้องคำนึงถึงอายุด้วย

ข้อสังเกตดังกล่าวสอดคล้องกับที่ วิไลวรรณ ขนิษฐานันท์ (2541, น. 22) กล่าวถึง “อายุ” ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้พูดต้องเลือกใช้คำที่เหมาะสม เช่น การเลือกใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 ในภาษาไทยกรุงเทพฯ เมื่อผู้น้อยพูดกับผู้ใหญ่จะใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 ว่า “ผม” “ดิฉัน” หรือ “หนู” และจะไม่ใช้คำว่า “เรา” “ฉัน” “อ้าว” เพราะเป็นคำที่มักใช้ระหว่างคนที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน

การศึกษาภาษาไทยกับอายุของผู้พูดจะเป็นการศึกษาด้านการแปรและการเปลี่ยนแปลงของภาษาจากปัจจัยอายุ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเปรียบเทียบการแปรด้านเสียงและคำศัพท์ของผู้พูดต่างวัยในชุมชนต่าง ๆ และมีงานที่ศึกษาการใช้ภาษาตามอายุของผู้พูด ได้แก่ งานวิจัยของ จันทิมา อังคพณิชกิจ (2554) ศึกษา “ไวยากรณ์ภาษาไทยกับอายุของผู้พูด” เป็นรายงานวิจัยเล่มที่ 6 ในโครงการวิจัย “ไวยากรณ์ไทยฉบับครอบคลุมภาษาย่อย” ผลการศึกษาการใช้ภาษา

ของผู้พูดแต่ละช่วงอายุ สามารถแบ่งช่วงอายุของผู้พูดออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามลักษณะภาษาที่แตกต่างกันได้ดังนี้

ผู้พูดรุ่นเด็ก	ช่วงอายุตั้งแต่ 6 - 8 ปี
ผู้พูดกลุ่มวัยรุ่น	ช่วงอายุตั้งแต่ 9 - 17 ปี
ผู้พูดรุ่นหนุ่มสาว	ช่วงอายุตั้งแต่ 18 - 35 ปี
ผู้พูดวัยผู้ใหญ่	ช่วงอายุตั้งแต่ 36 - 50 ปี
ผู้พูดวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย	ช่วงอายุตั้งแต่ 51 - 60 ปี
ผู้พูดกลุ่มสูงอายุ	ช่วงอายุตั้งแต่ 61 - 80 ปี

(จันทิมา อังคพณิชกิจ, 2554, น. 140)

งานวิจัยที่ศึกษาคำเรียกขานในภาษาไทยกับปัจจัยอายุ สามารถแบ่งได้เป็นอิทธิพลของปัจจัยอายุของผู้ฟัง ซึ่งผลออกมาสอดคล้องกันคือ งานวิจัยของ วิไลวรรณ เชาวลิต (2535) และงานวิจัยของ ปัทมวรรณ วงศ์ขจร (2542) พบว่าอายุของผู้ฟังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการแปรของคำเรียกขานรองจากบทบาทของผู้พูดและผู้ฟัง

อิทธิพลของปัจจัยอายุของผู้พูด งานวิจัยของ สุรียา สอดส่องกฤษ (2541) แบ่งความแตกต่างของอายุซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ อายุมากกว่า อายุน้อยกว่า และอายุเท่ากัน พบว่าคำเรียกขานสามารถกระจายใช้ได้ในทุก ๆ กลุ่ม แต่คำเรียกขานบางคำก็จำกัดใช้ในบางช่วงอายุ และงานวิจัยของ สุดา หัสสภานุ (2545) พบว่าแนวโน้มการใช้รูปแบบคำเรียกขานในภาษาจีนแต้จิ๋วที่มี /ʔa:/ เป็นส่วนประกอบมีจำนวนลดลงในผู้พูดอายุน้อย แสดงว่าผู้พูดอายุน้อยให้ความสำคัญกับการใช้ “คำนำหน้า” ลดน้อยลง ส่วนเรื่องอิทธิพลของภาษาไทยที่มีต่อภาษาจีนแต้จิ๋ว สุดาพบว่า การใช้คำเรียกขานในผู้พูดอายุน้อยได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมากกว่าการใช้คำเรียกขานในผู้พูดอายุมาก

2.4.3 อารมณ์

คำว่า อารมณ์ เป็นคำที่มีความหมายยากที่จะนิยามให้เด่นชัด ในทางจิตวิทยามีผู้กล่าวถึงอารมณ์ไว้แตกต่างกัน ซึ่งสามารถสรุปอย่างง่ายได้ว่า อารมณ์ หมายถึง สภาวะทางจิตของบุคคลซึ่งแปรปรวนตามสิ่งที่มีกระทบ เป็นความรู้สึกส่วนบุคคลที่อาจแอบแฝงหรือแสดงออกให้เห็น อารมณ์เกิดขึ้นตลอดเวลา ในทุกเพศ ทุกวัย มีความละเอียดและซับซ้อน

กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย (2550, น. 77) กล่าวว่า อารมณ์เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร ช่วยบอกว่าบุคคลมีความรู้สึกอย่างไร มนุษย์ในแต่ละวัฒนธรรมมักแสดงออกทางอารมณ์

คล้ายคลึงกัน และแสดงออกมาทั้งในลักษณะท่าทางและน้ำเสียง เช่น ตะคอก ตะโกน หัวเราะ ครวญคราง ร้องกรี๊ด เป็นต้น รวมถึงการพูดและการเขียน มนุษย์เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่นผ่านการแสดงออกของอารมณ์ การเรียนรู้อารมณ์ของตนเองและของผู้อื่นช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น เมื่อเรากำลังโกรธ และต้องสนทนากับคนที่เรากำลังโกรธต่อหน้าบุคคลอื่น แม้ว่าเราต้องการจะใช้คำพูดตามอารมณ์แต่เราอาจต้องปรับเปลี่ยนคำพูด หรือหลีกเลี่ยงที่จะสนทนา หากเราไม่สามารถเรียนรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ก็อาจจะส่งผลเสียต่อการสื่อสาร เนื่องจากในสังคมไทยมีค่านิยมให้เก็บอารมณ์เพราะการแสดงอารมณ์มากเกินไปถือเป็นการกระทำที่ไม่สุภาพ และเป็นการแสดงความก้าวร้าว ผู้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ควรมีวิธีการควบคุมอารมณ์โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมในด้านเวลา สถานที่ และบุคคล

อริยา คูหา (2556, น. 139) แบ่งอารมณ์ตามฐานที่เกิดของการเปลี่ยนแปลงในร่างกายออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1) อารมณ์ที่พึงประสงค์ หมายถึง อารมณ์ทางบวกหรืออารมณ์ที่พึงปรารถนานำมาซึ่งความเบิกบานใจ ก่อให้เกิดความสุข และเกิดประโยชน์ ได้แก่ อารมณ์สุข เพลิดเพลิน สงบ ร่าเริง อารมณ์ดี ปลอดภัย สุนทรีย์ สมหวัง ตื่นเต้นใจ ภูมิใจ พอใจ สมหวัง และปลาบปลื้ม เป็นต้น

2) อารมณ์ไม่พึงประสงค์ หมายถึง อารมณ์ทางลบ หรืออารมณ์ที่ไม่พึงปรารถนา ไม่เบิกบานใจ ก่อให้เกิดความทุกข์ และก่อโทษกับร่างกาย หากเป็นมากและเวลานานอาจส่งผลให้ร่างกายเจ็บป่วย เช่น อารมณ์ทุกข์ ท้อแท้ เศร้า โกรธ วิตกกังวล เจ็บปวด อาฆาต แค้นใจ เครียด ซึมเศร้า เป็นต้น

งานวิจัยที่ศึกษาภาษาไทยโดยนำปัจจัยอารมณ์มาเกี่ยวข้องคือ งานวิจัยของ Palakornkul (1972) ศึกษาเรื่อง “A Socio-linguistic Study of Pronominal Strategy in spoken Bangkok Thai” การศึกษากลิวิธีการใช้คำสรรพนามในภาษาไทยกรุงเทพฯ ฯ ตามแนวภาษาศาสตร์สังคม พบว่าการแสดงอารมณ์ (Emotional manifestation) เช่น ความรัก ความโกรธ การดูถูก การตำหนิ เป็นต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำสรรพนาม คือ เมื่ออารมณ์ของผู้พูดเปลี่ยนไป การใช้คำสรรพนามก็เปลี่ยนตาม

ปัจจุบันยังไม่มีงานวิจัยคำเรียกขานที่ศึกษาปัจจัยอารมณ์ของผู้พูดว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การใช้คำเรียกขานเกิดการแปรหรือไม่ อย่างไร

2.4.4 สถานการณ์

สถานการณ์ (Situation) หมายถึง บริบทของการใช้ภาษา ซึ่งกำหนดโดยตัวแปรสำคัญ 3 ตัวแปร คือ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เรื่องที่พูด และกาลเทศะ ซึ่งหมายถึง พูดกับใคร เรื่องอะไร และที่ไหนหรือเมื่อไร เมื่อผู้พูดคำนึงถึงสถานการณ์การใช้ภาษาแล้ว ผู้พูดก็จะใช้ภาษาแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ เรียกว่า การแปรตามสถานการณ์ (Situational variation)

ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะ. (2532, น. 40) กล่าวถึง ปัจจัยสถานการณ์ว่า เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอย่างมาก และเรียกว่า กาลเทศะในการใช้ภาษา ซึ่งมีส่วนทำให้ภาษาแปรไปเป็นรูปภาษาที่เป็นทางการ กับภาษาที่ไม่เป็นทางการ ผู้พูดแต่ละคนจะคำนึงว่าตนใช้ภาษานี้กับใคร ที่ไหน และเมื่อไรแล้วจึงเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสม เช่น เมื่อครูพูดกับนักเรียนในห้องเรียน อาจจะใช้คำเรียกขานเป็น “ชื่อจริง” หรือใช้คำว่า “คุณ” ซึ่งมีลักษณะเป็นทางการ แต่เมื่อพูดกับนักเรียนคนเดียวกันนอกห้องเรียนก็อาจเรียกนักเรียนด้วยชื่อเล่นซึ่งมีความเป็นทางการน้อยลง

งานวิจัยที่ศึกษาคำเรียกขานเรียกขานในภาษาไทยกับการมีบุคคลที่ 3 วิไลวรรณ เชาวลิต (2535) พบว่ากาลเทศะและการมีบุคคลที่สามอยู่ด้วยมีผลต่อการแปรของคำเรียกขานน้อยมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปนัดดา ศิริพานิช (2550) ที่พบว่าปัจจัยด้านความเป็นทางการของสถานการณ์มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำเรียกขานอาชีพและตำแหน่งในภาษาญี่ปุ่นแต่แทบจะไม่มีอิทธิพลเลยในภาษาไทย

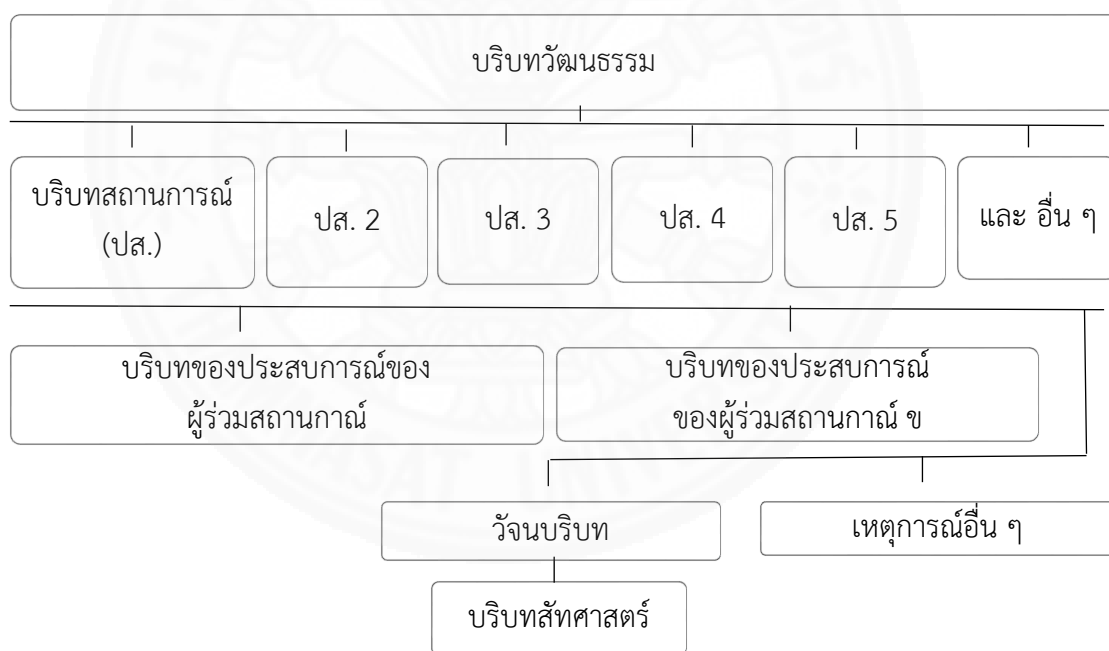
แม้ว่าจะสามารถแยกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ แต่เมื่อจะใช้คำเรียกขานในสถานการณ์จริงนั้น ผู้พูดต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ร่วมกัน เช่น เมื่อจะเรียกใครสักคน ผู้พูดจะต้องคำนึงว่าจะเรียกใคร ที่ไหน เมื่อไร เพื่ออะไร คำเรียกขานที่ใช้จึงเหมาะสม กระบวนการเหล่านี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจนผู้พูดไม่รู้ตัว ผู้พูดจะตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยเกี่ยวกับการใช้คำเรียกขานก็ต่อเมื่อมีคนใช้คำเรียกขานไม่เหมาะสม เช่น เรียกคนรักต่อหน้าที่ประชุมด้วยคำหยาบ เรียกอาจารย์เหมือนเรียกเพื่อน เมื่อพูดไม่ถูกกาลเทศะ ไม่เหมาะสม การสื่อสารก็จะไม่มีประสิทธิภาพ

2.4.5 บริบท

เนื่องจากงานวิจัยนี้สนใจศึกษาการใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง และสถานการณ์ ผู้วิจัยมองเห็นว่าปัจจัยดังกล่าว คือ “บริบทของการสื่อสาร” ตามแนวคิดของ Firth (1935 อ้างถึงใน สุดาพร ลักษณะนิยานาวิน, 2537, น. 62) ซึ่งเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับบริบทสถานการณ์ (context of situation) ไว้ดังนี้

บริบทสถานการณ์จะเกิดขึ้นภายใต้บริบทวัฒนธรรม (context of culture) ซึ่งเป็นบริบทที่ครอบคลุมบริบทสถานการณ์ทั้งหลายไว้ทั้งหมด ภายในบริบทสถานการณ์แต่ละบริบท คือ บริบทของประสบการณ์ของผู้ร่วมสถานการณ์ การสื่อสารนั้น ๆ (context of experience of participants) รวมทั้งเหตุการณ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และภายใต้บริบทนี้ก็คือวัจนบริบทหรือบริบทของถ้อยคำที่ใช้ (verbal context) มายังบริบทที่เล็กที่สุด คือ บริบทสัทศาสตร์ (phonetic) หรือบริบทของการเปล่งเสียงคำพูดนั้น ๆ ออกมาเป็นบริบทสุดท้าย

แนวคิดดังกล่าวสามารถเสนอเป็นแผนภูมิบริบทของการสื่อสาร ของ Firth (1935) ได้ดังนี้

(Firth, 1935 อ้างถึงใน สุดาพร ลักษณะียนาวิน, 2537, น. 63)

บริบทสถานการณ์ตามการนิยามของ Firth (1935) นั้นกล่าวถึง เวลาและสถานที่ (time and space) ซึ่งในภาษาไทยตรงกับคำว่า “กาลเทศะ” กล่าวคือ การใช้ภาษาต้องเหมาะสมและสถานการณ์การใช้ภาษานี้เองที่ทำให้ภาษามีลักษณะอันหลากหลาย ที่เรียกว่า “วัจนลีลา”

นักวิจัยภาษาศาสตร์ Crystal and Davy (1969 อ้างถึงใน สุตาพร ลักษณะียนาวิน, 2537, น. 68-69) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดวัจนลีลาต่าง ๆ ดังนี้ 1) ยุคสมัย 2) ความเป็นเอกัตบุคคล 3) ถิ่นฐาน และ 4) องคภาวะทางสังคม

ในการศึกษาภาษากับขององคภาวะทางสังคม (social entity) นั้น ผู้ศึกษาเรื่องการใช้ภาษาควรตอบได้ว่า บริบททางสังคม เช่น เพศ วัย ชนชั้น เป็นต้น มีลักษณะร่วมของแต่ละกลุ่มอย่างไร หรือบริบททางสังคมทำให้เกิดความแตกต่างหรือการแปรทางภาษาอย่างไร

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงเป็นการศึกษาการใช้คำเรียกขานกับบริบท อันได้แก่ เพศของผู้พูด รูปแบบความสัมพันธ์ของคู่รัก ความแตกต่างระหว่างอายุของคู่รัก อารมณ์ของผู้พูด และการอยู่ของบุคคลที่ 3 ในสถานการณ์การสนทนา และจะเรียกปัจจัยที่จะศึกษาว่า “บริบทที่จะศึกษา”

2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือในการเก็บข้อมูลคำเรียกขาน

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาคำเรียกขานในภาษาต่างประเทศและภาษาไทย พบว่ามีการเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่หลากหลายตามปัจจัยที่งานวิจัยแต่ละงานต้องการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารเกี่ยวกับการเลือกเครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล พบว่ามีวิธีการเก็บข้อมูล 2 วิธี ได้แก่ การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ คือ เก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาโดยตรง และเก็บข้อมูลทุติยภูมิ คือ เก็บข้อมูลจากงานเขียน ซึ่งงานวิจัยแต่ละงานก็เลือกใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลแตกต่างกัน ดังนี้

2.5.1 การเก็บข้อมูลจากเอกสาร

การเก็บข้อมูลจากเรื่องสั้นและนวนิยายไทย ถือเป็นการเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิ งานวิจัยที่เก็บข้อมูลโดยวิธีการนี้ คือ งานวิจัยของ ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทัย และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) เรื่อง “การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์” และ งานวิจัยของ จุฑารัตน์ โล่ห์ตระกูลวัฒน์ (2537) เรื่อง “การเปรียบเทียบการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยกับภาษาฝรั่งเศส” ซึ่งเก็บข้อมูลจากนวนิยายไทยและนวนิยายฝรั่งเศส เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาคำเรียกขานเพื่อหารูปแบบทั่วไปของคำเรียกขานในภาษาหนึ่ง และปัจจัยที่ทำให้คำเรียกขานในภาษานั้นเกิดการแปร

2.5.2 การสังเกตและบันทึกการสนทนาแบบไม่มีส่วนร่วมในสถานการณ์

การสังเกตการสนทนาแบบไม่มีส่วนร่วมในสถานการณ์และบันทึกเสียง หรือบันทึกในแบบบันทึกข้อมูล ถือเป็น การเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ งานวิจัยที่เก็บข้อมูลโดยวิธีการนี้ คือ งานวิจัยของ สถาพร วัฒนธรรม (2544) เรื่อง “การใช้คำเรียกขานของผู้ประกอบการค้า” เป็นการสังเกตและบันทึกเสียงแบบไม่ให้ผู้ใช้ภาษารู้ตัว และ งานวิจัยของ สุดา หัสสภานุ (2545) ได้ศึกษา “คำเรียกขานในภาษาจีนแต้จิ๋วที่ใช้โดยคนไทยเชื้อสายจีนในเยาวราช” ใช้การสังเกตการสนทนาและบันทึกในแบบบันทึกข้อมูล วิธีการนี้ศึกษารูปแบบของคำเรียกขานเฉพาะกลุ่ม และไม่ได้ศึกษาปัจจัยสถานการณ์ ศึกษาเฉพาะปัจจัยทางสังคมที่ทำให้คำเรียกขานมีการแปร

2.5.3 การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามประกอบ

Braun (1988) ได้กล่าวถึงวิธีการเก็บข้อมูลคำเรียกขานด้วยวิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามประกอบไว้ใน “Terms of Address: Problems of Patterns and Usage in Various Languages and Cultures” โดย Braun รวบรวมจากประสบการณ์การทำวิจัยการใช้คำเรียกขานเมื่อผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการใช้คำเรียกขานในภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาที่ผู้วิจัยไม่ใช่เจ้าของภาษา เพื่อศึกษาว่าในสังคมและวัฒนธรรมนั้น ปัจจัยใดเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้คำเรียกขาน ซึ่ง Braun ได้ระบุข้อดีและข้อเสียของวิธีการดังกล่าวไว้ดังนี้

ข้อดีของการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามประกอบ (Braun, 1988, p. 69-71) คือ ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติมากกว่าการเก็บข้อมูลจากหนังสือ การสัมภาษณ์ทำให้ผู้บอกภาษาสามารถอธิบายเพิ่มเติมเมื่อพบคำที่น่าสนใจ เมื่อต้องการเก็บข้อมูลในหลายภาษา การสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจะช่วยให้ผู้วิจัยไม่ต้องศึกษาภาษานั้นด้วยตนเองเป็นการประหยัดเวลา และในบางกรณีที่ต้องเดินทางไปต่างประเทศ การหานักเรียนต่างชาติเพื่อเป็นผู้บอกภาษาก็ทำให้ผู้วิจัยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปศึกษาภาษาด้วยตนเอง และการสัมภาษณ์จากผู้บอกภาษาโดยตรงทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลปัจจุบัน

การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามประกอบมีข้อดีอีกอย่างหนึ่งคือ สามารถจัดระบบข้อมูลได้ง่าย เนื่องจากใช้ชุดคำถามเดียวกัน ข้อมูลส่วนตัวบางข้อมูล เช่น เพศ อายุ เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสามารถสังเกตเองได้ แต่ข้อมูลบางอย่าง เช่น สถานภาพทางสังคม การศึกษา ศาสนา และสัญชาติ เป็นต้น เป็นสิ่งที่สังเกตได้ยาก การสัมภาษณ์ช่วยให้ได้ข้อมูลดังกล่าวโดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องสังเกตและคาดเดาไปเอง

สิ่งสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามประกอบ คือ การที่ผู้บอกภาษาสามารถอธิบายการใช้คำเรียกขานของตนว่าตนรู้สึกอย่างไรในการใช้

คำเรียกขานบางคำ เหตุใดจึงเลือกใช้หรือไม่ใช้คำเรียกขานนั้นในบางบริบท และคำเรียกขานดังกล่าว มีความหมายโดยนัยหรือไม่ ผู้บอกภาษาบางคนสามารถบอกได้ถึง การเปลี่ยนแปลงการใช้คำเรียกขาน คำใดล้ำสมัยแต่ยังใช้อยู่ในกลุ่มผู้สูงวัย คำที่เคยได้ยินผู้อื่นใช้แต่ตนไม่ได้ใช้ เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้เป็น ข้อมูลที่มีประโยชน์อย่างมากในการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์

ข้อเสียของการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามประกอบ (Braun, 1988, p. 71-76) คือ วิธีการนี้ต้องอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาเป็นหลัก ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าคำตอบ นั้นเป็นคำตอบที่ตรงกับการใช้ภาษาจริงของผู้บอกภาษาหรือไม่ แม้ว่าผู้บอกภาษาจะเป็นผู้บอกภาษา ชั้นดีเพียงใดก็ตาม

ในกรณีที่ศึกษาภาษาในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางภาษาและวัฒนธรรม ผู้บอก ภาษาจะเกิดความลังเลที่จะให้ข้อมูล บ่อยครั้งที่ผู้บอกภาษาอาจตอบว่า “ความจริงแล้วฉันใช้คำว่า... แต่มันไม่ดี ที่ถูกต้องคือ...” และผู้บอกภาษาก็เปลี่ยนคำตอบเป็นคำตอบที่ตนคิดว่า “ดี” หรือ “ถูกต้อง” ดังนั้นเมื่อพบว่าผู้บอกภาษาเปลี่ยนคำเรียกขานในการตอบคำถามข้ออื่น ๆ ผู้สัมภาษณ์ต้อง ตรวจสอบให้แน่ใจว่า การเปลี่ยนคำตอบนั้นเกิดจากการพยายามที่จะใช้ภาษามาตรฐาน หรือ เกิดจาก ปัจจัยสถานการณ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามกำหนด และในบางกรณีที่ผู้บอกภาษาทราบว่าคำถามแต่ละ ข้อนั้นอาจต้องการคำตอบที่แตกต่างกัน ผู้บอกภาษาบางคนจะพยายามช่วยด้วยการตกแต่งคำตอบ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์อาจเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นธรรมชาติ

ในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลคำเรียกขาน การระบุว่าคู่สนทนาเป็นใคร ผู้บอก ภาษาเรียกบุคคลนั้นว่าอะไร ผู้บอกภาษาอาจบอกคำอ้างถึงแทนที่จะเป็นคำเรียกขานโดยไม่รู้ตัว ถ้าใน ภาษาดังกล่าวมีคำที่เป็นได้ทั้งคำเรียกขานและคำอ้างถึง ผู้สัมภาษณ์ก็จะไม่ทราบว่าผู้บอกภาษากำลัง เข้าใจผิด เช่น ในบางภาษาคำเรียกญาติสามารถเป็นได้ทั้งคำเรียกขานและคำอ้างถึง เป็นต้น

Braun กล่าวถึงจุดอ่อนสำคัญในการศึกษาภาษาต่างประเทศ คือ เมื่อผู้วิจัยไม่มี ความรู้ในภาษาและวัฒนธรรมของสังคมที่กำลังจะศึกษาอย่างลึกซึ้งเพียงพอ การตั้งชุดคำถามก่อนโดย ไม่ทราบภูมิหลังทางวัฒนธรรมอาจทำให้พลาดประเด็นสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาในวัฒนธรรม นั้น และเมื่อผู้สัมภาษณ์ไม่อาจยกตัวอย่างหรืออธิบายสิ่งที่ตนต้องการได้ อาจทำให้ผู้บอกภาษาสับสน เบื่อหน่าย ให้ข้อมูลไม่ตรงประเด็นและไม่เป็นธรรมชาติ ซึ่งอาจทำให้พลาดข้อมูลสำคัญได้

งานวิจัยที่ศึกษาคำเรียกขานในภาษาไทยที่ใช้วิธีการนี้คือ งานวิจัยของ รั้งสรรค์ จันตะ (2535) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาคำเรียกขานในภาษาถิ่นเชียงใหม่ตามแนวภาษาศาสตร์เชิง สังคม” สัมภาษณ์ผู้บอกภาษารายบุคคลโดยใช้แบบบันทึกข้อมูล

2.5.4 การใช้แบบสอบถาม

จากการสำรวจเอกสารที่ศึกษาคำเรียกขานในภาษาไทย พบว่างานวิจัยที่ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล เป็นงานวิจัยที่ศึกษาคำเรียกขานกับปัจจัยทางสังคมและปัจจัยสถานการณ์ เนื่องจากสามารถออกแบบคำถามให้เชื่อมโยงตามปัจจัยที่ต้องการศึกษาได้ และพบว่ามีการใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล 2 ลักษณะ คือ

แบบที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบ งานวิจัยที่ใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบ เป็นงานวิจัยที่ศึกษาคำเรียกขานกับปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคม และปัจจัยสถานการณ์ด้วย โดยงานวิจัยแต่ละเรื่องได้ทำวิจัยนำร่องมาแล้ว และนำข้อมูลที่ได้มาใช้สร้างคำถามและตัวเลือกเพื่อเก็บข้อมูลที่จะใช้ศึกษา ได้แก่ งานวิจัยของ จุไรรัตน์ หาญไชโยภูมิ (2538) เรื่อง “การใช้คำเรียกขานของข้าราชการทหารบกไทยในเขตกรุงเทพมหานคร” และ ปัทมวรรณ วงศ์จร (2542) เรื่อง “คำเรียกขานของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร” ส่วนงานวิจัยของ ณรงค์กรธร รอดทรัพย์ (2550) ศึกษา “คำเรียกขานของพระสงฆ์ไทย” ใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบ และสัมภาษณ์บางส่วนเพิ่มเติม

แบบที่ 2 แบบสอบถามแบบสร้างสถานการณ์ให้เขียนตอบ งานวิจัยของ ปนัดดา ศิริพานิช (2550) ศึกษา “คำเรียกขานอาชีพและตำแหน่งในภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทย” สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดสถานการณ์สมมติเพื่อให้ผู้ตอบแบบเขียนคำตอบ

2.5.5 การเก็บข้อมูลแบบหลายวิธีประกอบกัน

เป็นการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลมากกว่า 1 วิธี เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ในการศึกษา ได้แก่ งานวิจัยของ Brown & Ford (1964) โดยศึกษา “การใช้คำเรียกขานในภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน” ซึ่งเก็บข้อมูลจากการสังเกตสถานการณ์จริง และจากเรื่องสั้นและบทละคร งานวิจัยของ วิไลวรรณ เชาวลิต (2535) ศึกษา “การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยถิ่นใต้ของบุคลากรโรงเรียนท่าศาลาประสิทธิ์ศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช” ใช้แบบสอบถามแบบเติมคำตอบ และสัมภาษณ์บางส่วน งานวิจัยของ สุริยา สอดส่องกฤษ (2541) ศึกษาเรื่อง “คำเรียกขานในภาษาเขมรเหนือ: การวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์สังคม กรณีศึกษา ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์” การสังเกตและเก็บข้อมูลจากการมีส่วนร่วมในสถานการณ์จริง สัมภาษณ์ และใช้แบบสอบถามแบบเติมคำตอบ

ส่วนในงานศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาการใช้คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง และสถานการณ์ งานวิจัยนี้จึงเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูล

แบบปฐมภูมิโดยการใช้แบบสอบถามแบบสร้างสถานการณ์โดยกำหนดปัจจัยที่ต้องการจะศึกษาให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนตอบ ซึ่งมีข้อดี ดังนี้

1) ความเป็นอิสระ เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีอิสระในการตอบ สามารถเลือกเวลาหรือสถานการณ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพร้อมที่จะให้ข้อมูลจริง ๆ และสามารถเลิกทำหรือหยุดทำแบบสอบถามได้อย่างไม่ยึดอัดใจ ผู้ตอบแบบสอบถามมีเวลาที่จะคิดคำตอบที่ตนเองแน่ใจ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติและมีความถูกต้องมากขึ้น

2) ความเป็นมาตรฐาน คำถามในแบบสอบถามเป็นคำถามชุดเดียว และอยู่ในขอบเขตที่จะศึกษาข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะมีลักษณะหรือมาตรฐานอย่างเดียวกัน ไม้มีความลำเอียง เนื่องจากคำตอบเป็นของผู้ให้ข้อมูลเอง

3) ความประหยัด สามารถเก็บข้อมูลจำนวนมาก ในรัศมีไกลได้โดยประหยัดงบประมาณและเวลา

4) ความสะดวก ง่ายต่อการวิเคราะห์ และสรุปผล เพราะข้อมูลที่ได้มาจากชุดคำถามที่มีรูปแบบเดียวกัน

5) ความเสถียร สามารถตรวจสอบข้อมูลได้เมื่อเกิดข้อสงสัย

อย่างไรก็ตามการใช้แบบสอบถามมีข้อบกพร่องบางประการ คือ สามารถใช้ได้กับผู้อ่านออกเขียนได้เท่านั้น มีระยะห่างระหว่างผู้ถามและผู้ตอบแบบสอบถาม ไม่สามารถซักถามข้อสงสัยได้ อาจทำให้เกิดความเข้าใจความคลาดเคลื่อน ตอบคำถามไม่ตรงกับสิ่งที่จะศึกษา และผู้ตอบแบบสอบถามอาจให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามน้อย อาจละเลยหรือขาดความตั้งใจจนได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือต่ำ

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยเรื่อง “คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก” ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 1) บริบทที่จะศึกษา
- 2) การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3) การออกแบบแบบสอบถาม
- 4) คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง
- 5) วิธีการเลือกและการสุ่มตัวอย่าง
- 6) วิธีการเก็บข้อมูลและระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- 7) การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 บริบทที่จะศึกษา

งานวิจัยนี้ศึกษาคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก โดยเชื่อว่าคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง และสถานการณ์ มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักแตกต่างกัน บริบทที่จะศึกษา มีดังนี้

3.1.1 คุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง

คุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง เป็นองคภาวะทางสังคม (Social entity) ที่ทำให้การใช้ภาษามีความแตกต่างกัน จากการทดลองเก็บข้อมูลเบื้องต้นพบว่าคุณสมบัติด้าน เพศ อายุ และรูปแบบความสัมพันธ์ของคู่รัก มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขาน ผู้วิจัยจึงกำหนดคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง ดังนี้

- 1) เพศของผู้พูด คือ เพศชาย และ เพศหญิง
- 2) รูปแบบความสัมพันธ์ คือ ความรักต่างเพศ และ ความรักเพศเดียวกัน
- 3) อายุของผู้พูดเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ฟัง คือ ผู้พูดอายุมากกว่าผู้ฟัง ผู้พูดอายุน้อยกว่าผู้ฟัง และผู้พูดอายุเท่ากับผู้ฟัง

3.1.2 สถานการณ์

สถานการณ์ เป็นบริบทที่ทำให้การใช้ภาษามีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะในสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับกาลเทศะ จากการทดลองเก็บข้อมูลเบื้องต้นโดยวิธีการสัมภาษณ์ พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์จำนวนหนึ่งให้ข้อมูลว่า “คำเรียกขาน” ที่ใช้เรียกคนรักของตนจะเปลี่ยนไปตาม “อารมณ์” และ “บุคคลที่ 3 ผู้ร่วมเหตุการณ์” ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษา อารมณ์และการมีหรือไม่มีบุคคลที่ 3 และเรียกว่า “สถานการณ์” ในการใช้คำเรียกขาน ซึ่งจะศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

- 1) อารมณ์ของผู้พูด คือ อารมณ์ดีและอารมณ์ไม่ดี
- 2) การมีหรือไม่มีบุคคลที่ 3 อยู่ด้วย คือ ในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่ 3 อยู่ด้วยและสถานการณ์ที่ไม่มีบุคคลที่ 3

3.2 การเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัย “คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก” นอกจากจะศึกษารูปแบบของคำเรียกขาน ผู้วิจัยยังมุ่งเน้นศึกษาการใช้คำเรียกขานกับบริบทต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น งานวิจัยนี้ต้องการข้อมูลการใช้คำเรียกขานซึ่งเป็นพฤติกรรมการใช้ภาษาอย่างหนึ่งของมนุษย์ ผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรง

ดังนั้นเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บข้อมูลจึงต้องเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสามารถกำหนดสถานการณ์สมมติให้มีเงื่อนไขจากอิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ ได้ ภายใต้งบประมาณและเวลาในการเก็บข้อมูลที่มีอยู่อย่างจำกัด ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ “แบบสอบถามออนไลน์” ในการเก็บข้อมูล

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อให้ผู้ตอบเติมคำตอบเอง มีรายการข้อความหรือคำถามหลายหัวข้อรวมกัน บางครั้งก็จะเป็นรูปภาพ (อุทุมพร ทองอุไทย, 2530, น. 1) แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่มีลักษณะเป็นคำถามหรือชุดคำถามหรือข้อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น ความเชื่อ ความสนใจและพฤติกรรมการใช้ภาษาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องเป็นผู้ทำแบบสอบถามด้วยตนเอง

แบบสอบถามออนไลน์มีข้อดี คือ เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีอิสระในการตอบ มีความพร้อมที่จะให้ข้อมูลจริง ๆ มีเวลาที่จะคิดคำตอบที่ตนเองแน่ใจ และสามารถเลิกทำหรือหยุดทำแบบสอบถามได้ทันที ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติและมีความถูกต้อง และข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะมีลักษณะหรือมาตรฐานอย่างเดียวกัน ไม่มีความลำเอียง เนื่องจากได้คำถามเป็นชุดเดียวกัน ไม่ได้เกิดจากการพยายามสัมภาษณ์จากผู้วิจัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ทดลองเก็บข้อมูลโดยวิธีการสังเกตและบันทึกการสนทนา การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามออนไลน์ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงซึ่งเป็นคนที่ผู้วิจัยรู้จักเป็นอย่างดี แต่ละวิธีใช้กลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลไม่ซ้ำกัน พบว่าวิธีการดังกล่าวมีผลดีและผลเสียในงานวิจัยนาร่อง ดังนี้

วิธีการที่ 1 การสังเกตและบันทึกการสนทนา

วิธีนี้ต้องเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นคู่ซึ่งเป็นวิธีการที่มีจุดเด่น คือ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติมากที่สุดเพราะเป็นการเก็บข้อมูลในสถานการณ์จริง แต่เมื่อนำมาใช้เก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ซึ่งข้อสำคัญคือ ไม่สามารถกำหนดได้ว่าจะได้ข้อมูลเมื่อไร ไม่สามารถกำหนดเงื่อนไขของสถานการณ์ได้ ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลการใช้คำเรียกขานในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่ 3 อยู่ด้วยซึ่งก็คือตัวผู้วิจัยเอง และพบปัญหาอื่น ๆ แตกต่างไปตามลักษณะการเก็บข้อมูล ดังนี้

1) ผู้วิจัยสังเกตและบันทึกข้อมูลด้วยตนเองโดยไม่ให้กลุ่มตัวอย่างคุ้กรู้ตัวสุดท้ายเมื่อผู้วิจัยขออนุญาตนำข้อมูลที่บันทึกไว้ไปใช้ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดรู้สึกตกใจและลำบากใจเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างรู้สึกว่าคุณคุกคามความเป็นส่วนตัวจากคนที่ตนเองไว้ใจ แม้ว่าผู้วิจัยจะชี้แจงภายหลังว่าผู้วิจัยเก็บเพียงข้อมูลคำเรียกขานเพื่อไปใช้ในการวิเคราะห์การใช้ภาษาเท่านั้น แต่ก็มีกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งไม่อนุญาตให้นำข้อมูลไปใช้ และวิธีการนี้ถือเป็นการละเมิดความเป็นส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยสังเกตและบันทึกข้อมูลด้วยตนเองโดยขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างคุ้กรักก่อน เมื่อก่อนกลุ่มตัวอย่างคุ้กรักอนุญาตให้บันทึกข้อมูลการใช้คำเรียกขานแล้ว ในขั้นแรกผู้วิจัยเป็นเพียงผู้ฟังเท่านั้น ไม่ได้เป็นผู้นำการสนทนา พบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้ภาษาอย่างระมัดระวังไม่เป็นธรรมชาติ ผู้วิจัยจึงเปลี่ยนเป็นมีส่วนร่วมในการสนทนาจึงจะช่วยให้กลุ่มตัวอย่างคุ้กรักรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น

3) จากปัญหาในเรื่องของการมีบุคคลที่ 3 อยู่ด้วย ผู้วิจัยจึงได้ทดลองเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งให้ช่วยบันทึกเสียงการสนทนาของคุณเอง มีตัวอย่างเพียงคนเดียวเท่านั้นเท่านั้นที่สามารถบันทึกเสียงการสนทนาของคุณเองมาได้โดยผู้วิจัยชี้แจงและขออนุญาตฝ่ายที่ไม่รู้ตัวภายหลัง เมื่อได้รับการอนุญาตแล้วจึงนำข้อมูลมาใช้ ซึ่งได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติของฝ่ายที่ไม่รู้ตัว ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยชี้แจงและขออนุญาตให้เป็นคนบันทึกเสียงนั้นไม่ค่อยพูดและไม่เป็นธรรมชาติ ส่วนกลุ่มตัวอย่างคู่อื่น ๆ ที่ปฏิเสธนั้นให้เหตุผลว่า ไม่กล้าบันทึกเสียงการสนทนาของคุณหากไม่ได้ขออนุญาตคุ้กรักก่อนเพราะเกรงว่าจะมีปัญหาภายหลัง

วิธีการที่ 2 การสัมภาษณ์แบบถามจด

ผู้วิจัยทดลองสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ทั้งการสัมภาษณ์โดยตรงและการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์แล้วบันทึกเสียงโดยขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างก่อน กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ให้ข้อมูลอย่างกว้างขวางและละเอียด เพราะมีการสื่อสารได้ต่อกัน ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งใช้เวลาในการสัมภาษณ์ค่อนข้างนาน เนื่องจากการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบคู่รักเป็นข้อมูลที่ค่อนข้างเป็นส่วนตัว ซึ่งกลุ่มตัวอย่างบางคนมีท่าทีอึดอัดกับบางคำถาม ผู้วิจัยต้องอาศัยการพูดคุยเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างรู้สึกผ่อนคลาย การพูดคุยนี้ทำให้เกิดการพูดนอกประเด็น ผู้วิจัยต้องค่อย ๆ ดึงการสนทนาให้กลับมาสู่คำถามแต่ละข้อ

วิธีการที่ 3 การใช้แบบสอบถามออนไลน์

ผู้วิจัยทดลองออกแบบแบบสอบถามอย่างง่าย แจกโดยการส่ง URL ของแบบสอบถามออนไลน์ให้ทางโปรแกรมสนทนาออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ได้ข้อมูลกลับมาอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะมีบางข้อที่ผู้ตอบตอบไม่ตรงคำถาม และไม่ได้ซักถามข้อสงสัยกลับมา ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างตอบตามประสบการณ์และความรู้สึกของผู้ตอบ

จากการทดลองเก็บข้อมูลและเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการเก็บข้อมูลโดยวิธีการต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยพิจารณาว่าวิธีการเก็บข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นวิธีการที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากที่สุด

อย่างไรก็ตามแม้ว่าข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามออนไลน์จะไม่ใช่อะไรที่มีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด แต่แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและใช้เก็บข้อมูลได้จำนวนมากในเวลาอันสั้น สามารถควบคุมบริบทที่ต้องการศึกษาได้อย่างครบถ้วน และมีข้อดีในเรื่องของความสะดวกในการตอบแบบสอบถาม ความรวดเร็วในการแจกแบบสอบถาม และความสะดวกรวดเร็วในการรวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลความประหยัดเนื่องจากไม่ต้องใช้กระดาษอีกด้วย

3.3 การออกแบบแบบสอบถาม

เมื่อตกลงที่จะใช้แบบสอบถามออนไลน์ในการเก็บข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เครื่องมือ “แบบสอบถามออนไลน์” โดยที่ใช้แบบสอบถามของ Google Form คือแบบสอบถามที่พัฒนาโดย Google เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบแบบสอบถามผ่านทางเว็บไซต์ โดยเข้าถึงได้จาก URL หรือที่อยู่ของแบบสอบถามบนเว็บไซต์ คำตอบที่ได้จะจัดเก็บโดยระบบเพื่อให้ผู้วิจัยนำมาศึกษา

แบบสอบถามการใช้คำเรียกแฟน

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลในการศึกษาการใช้คำเรียกแฟนในความสัมพันธ์แบบคูรััก ซึ่งเป็นการศึกษาภาษาไทยเชิงสังคม ซึ่งมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ สะท้อนให้เห็นค่านิยมและวัฒนธรรมในสังคมไทยปัจจุบันผ่านการใช้ภาษา การศึกษาการใช้คำเรียกแฟนในภาษาไทยปัจจุบัน สามารถแสดงให้เห็นแนวโน้มการใช้คำเรียกแฟนในอนาคต

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยเพราะ มีอายุระหว่าง 18 - 21 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา และมีคูรัักต่างเพศหรือเพศเดียวกันที่คบหากันมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ยังไม่สมรส และยังไม่มีการตั้งครรภ์

จะมีผู้เข้าร่วมการวิจัยทั้งสิ้นประมาณ 300 คน ระยะเวลาที่จะทำการวิจัยทั้งสิ้น 1 ปี หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

ในการตอบแบบสอบถาม กรุณาอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจและตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความรู้สึกและความเป็นจริงในชีวิตประจำวันมากที่สุด

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การใช้คำเรียกแฟน

ตอนที่ 3 การใช้คำเรียกแฟนในสถานการณ์ต่างๆ

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย ท่านอาจรู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจกับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ หรือท่านอาจรู้สึกว่าการใช้เวลาในการไม่เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อท่าน

ข้อมูลส่วนตัวของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวม ค่าตอบแทนจากการตอบแบบสอบถามจะใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น และผลการวิจัยจะไม่ส่งผลกระทบต่อท่าน

*จำเป็น

อนุญาตให้เรานำข้อมูลของคุณไปใช้ในการวิจัยหรือไม่ *

เราจะนำข้อมูลของคุณไปใช้ในงานวิจัยเพื่อศึกษาภาษาเท่านั้น ข้อมูลของคุณจะเป็นความลับ และผลการวิจัยจะไม่ส่งผลกระทบต่อคุณ

อนุญาต

ไม่อนุญาต

สำเร็จแล้ว 12%

ขับเคลื่อนโดย Google Forms

เนื้อหานี้มีได้ถูกสร้างขึ้นหรือรับรองโดย Google รายงานการละเมิด - ข้อกำหนดในการให้บริการ - ข้อกำหนดเพิ่มเติม

ภาพที่ 3.1 หน้าแรกของแบบสอบถามออนไลน์จาก Google Form

ผู้วิจัยตั้งชื่อแบบสอบถามชุดนี้ว่า “แบบสอบถามการใช้คำเรียกแฟน” และจะใช้คำว่า “แฟน” ทั้งหมดเพื่อใช้ในความหมายของคำว่า “คูรััก”² โดยแบบสอบถามนี้ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ถามข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม และเพศ อายุของแฟน ผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์การใช้คำเรียกแฟนกับคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ถามเพื่อตรวจสอบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณสมบัติตามที่ระบุ คือ “กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา” หรือไม่ คำถามเกี่ยวกับภูมิลำเนา ถามเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกแฟนซึ่งอาจเป็นภาษาถิ่น คำถามเกี่ยวกับระยะเวลาในการคบหา ถามเพื่อ

² เนื่องจาก แฟน หมายถึง คูรัักเป็นคำที่ใช้ภาษาระดับกันเองหรือภาษาปากที่ใช้กันทั่วไป เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกเป็นกันเอง และตอบคำถามได้อย่างเป็นธรรมชาติ

ตรวจสอบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณสมบัติตามที่ระบุ คือ “คบหากันระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน” หรือไม่ คำถามเกี่ยวกับชื่อจริงและชื่อเล่นของแฟน ถามเพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ คำเรียกขานที่มาจากกรนำ “ชื่อ” มาใช้เป็นคำเรียกขาน ผู้ตอบแบบสอบถามต้องตอบคำถามทุกข้อให้ครบ จึงจะสามารถทำแบบสอบถามในตอนต่อไปได้

ตอนที่ 2 การใช้คำเรียกแฟน

ถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้คำเรียกขานเพื่อเรียกคู่รัก ฉายา และที่มาของฉายาที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้เรียกคู่รัก เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์คำเรียกขานที่มาจากการใช้ “ฉายา” และใช้วิเคราะห์กลวิธีการสร้างคำเรียกขาน ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกไม่ตอบคำถามในตอนนี้ได้ หากไม่มีฉายาที่ใช้เรียกคู่รัก

ตอนที่ 3 การใช้คำเรียกแฟนในสถานการณ์ต่าง ๆ

ถามข้อมูลการใช้คำเรียกขานในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งบรรยายเป็นสถานการณ์สมมติ เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์การใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์ที่ต้องการศึกษา

3.3.1 การออกแบบคำถาม

ผู้วิจัยออกแบบคำถามในตอนที่ 2 การใช้คำเรียกแฟน และตอนที่ 3 การใช้คำเรียกแฟนในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยใช้ สถานการณ์สมมติและใช้คำถามปลายเปิด (Open-ended format) เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเขียนคำตอบได้อย่างอิสระ เป็นภาษาของผู้ตอบเองซึ่งมีความเป็นธรรมชาติ และสามารถแสดงความคิดเห็นหรือเหตุผลได้อย่างไม่จำกัด

จากงานวิจัยนักร้องพบว่าเมื่อผู้ตอบแบบสอบถามอ่านบทบรรยายสถานการณ์สมมติจนเข้าใจแล้ว ก็สามารถตอบได้ตามประสบการณ์และความรู้สึกของผู้ตอบแบบสอบถาม สร้างความประทับใจและเป็นแรงจูงใจในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งคำตอบที่ได้จะเป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยจะต้องรวบรวมแล้วนำไปวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง

ตัวอย่างต่อไปนี้เป็นสถานการณ์สมมติที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านเพื่อตอบคำถามที่ใช้ในโครงการวิจัยนักร้อง

ตัวอย่างคำถามและตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

คุณและแฟนกำลังนั่งอ่านหนังสือสอกันตามลำพัง ขณะที่กำลังฝึกทำข้อสอบอยู่นั้น
คุณบอกแฟนว่าคุณเริ่มรู้สึกหิว แฟนจึงเดินไปซื้อขนมมาให้ คุณรู้สึกดีใจเป็นอย่างมาก
คุณจะพูดกับแฟนของคุณว่าอย่างไร.....

ตัวอย่างคำตอบ ที่รักจ๋า ขอบคุณนะ ที่รักใจดีจัง

หรือ   ตัวเอง   ตัวเองน่ารักจัง

ผู้วิจัยสร้างสถานการณ์สมมติจากสถานการณ์ 4 สถานการณ์ ดังนี้

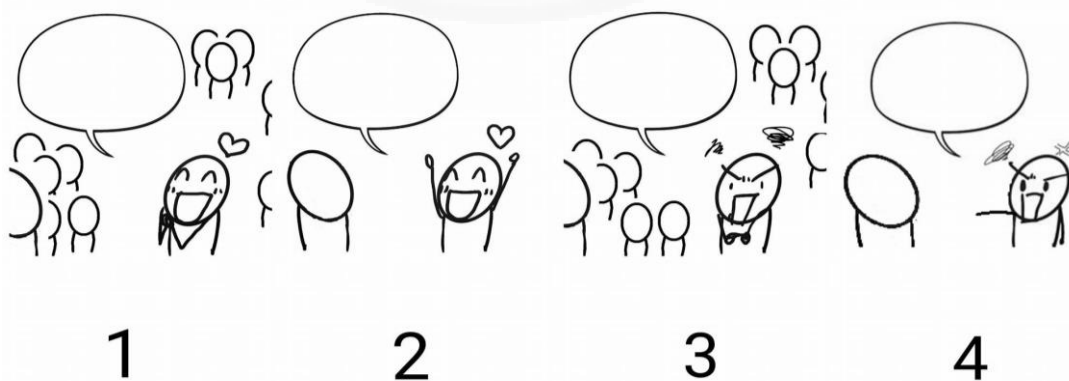
ตารางที่ 3.1

ตัวอย่างสถานการณ์สมมติในแบบสอบถาม

สถานการณ์	สถานการณ์สมมติ
สถานการณ์ที่ 1 (อารมณ์ดี+บุคคลที่ 3)	คุณและแฟนกำลังอยู่ในห้องเรียน มีอาจารย์และเพื่อนคนอื่น ๆ อยู่ด้วย อาจารย์ประกาศคะแนนรายงานและคุณได้คะแนนสูงที่สุดในชั้นเรียน แฟนของคุณกล่าวชื่นชมคุณต่อหน้าคนอื่น ๆ คุณรู้สึกดีใจมาก
สถานการณ์ที่ 2 (อารมณ์ดี - บุคคลที่ 3)	คุณและแฟนอยู่ด้วยกันตามลำพัง แฟนของคุณได้มอบของขวัญให้คุณเป็นของหายากและคุณอยากได้มานานแล้ว คุณรู้สึกดีใจเป็นอย่างมาก
สถานการณ์ที่ 3 (อารมณ์ไม่ดี+บุคคลที่ 3)	คุณและแฟนของคุณอยู่ในห้องเรียนมีอาจารย์และเพื่อนคนอื่น ๆ อยู่ด้วย วันนี้จะมีการนำเสนอหน้าชั้นเรียนแต่คุณลืมงานที่จะต้องนำเสนอมา แฟนของคุณตำหนิคุณต่อหน้าคนอื่น ๆ คุณรู้สึกโกรธมาก
สถานการณ์ที่ 4 (อารมณ์ไม่ดี-บุคคลที่ 3)	คุณและแฟนอยู่ด้วยกันตามลำพัง คุณจับได้ว่าแฟนโกหกในเรื่องที่คุณไม่ชอบและยอมรับไม่ได้ คุณโกรธมาก

3.3.2 การใช้ภาพประกอบ

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้ภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูนลายเส้นขาวดำแบบสองมิติ โดยได้วาดภาพประกอบขึ้นเองจากโปรแกรม Paint ในคอมพิวเตอร์ ซึ่งภาพประกอบมีลักษณะดังนี้

ภาพที่ 3.2 ภาพประกอบสถานการณ์สมมติ

ภาพจากซ้ายไปขวาเพื่อประกอบสถานการณ์สมมติ

- 1 ผู้พูดอารมณ์ดีในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่ 3 อยู่ด้วย
- 2 ผู้พูดอารมณ์ดีในสถานการณ์ที่ไม่มีบุคคลที่ 3
- 3 ผู้พูดอารมณ์ไม่ดีในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่ 3 อยู่ด้วย
- 4 ผู้พูดอารมณ์ไม่ดีในสถานการณ์ที่ไม่มีบุคคลที่ 3

ผู้วิจัยเลือกใช้เส้นโค้งเพื่อให้ความรู้สึกเคลื่อนไหว นุ่มนวล อ่อนหวาน (ผดุงพรหมมูล, 2547, น. 121) และออกแบบตัวละครแทนตัวผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ทางฝั่งขวาที่ต้องสนทนากับคู่รักทางฝั่งซ้ายในสถานการณ์ต่าง ๆ ตัวละครและลักษณะท่าทางที่ตัวละครแสดงออกไม่มีลักษณะเฉพาะของเพศใดเพศหนึ่งเพื่อใช้แทนผู้พูดได้ทุกเพศ ผู้วิจัยวาดเส้นแสดงลักษณะของใบหน้าของตัวละครแทนตัวผู้ตอบแบบสอบถามโดยอาศัยลักษณะอารมณ์ที่เป็นสากล คือ ใบหน้าที่ผู้พูดอารมณ์ดีรู้สึกดีใจจะใช้เส้นโค้งทั้งหมด เส้นตาโค้งลงแทนการยิ้ม และมุมปากยก ยิ้มแบบอ้ากว้างซึ่งแสดงอาการดีใจมากมีสัญลักษณ์รูปหัวใจแสดงความรัก ส่วนใบหน้าที่ผู้พูดมีอารมณ์โกรธนั้นจะมีจุดเด่นคือ ดวงตาดำจ้องมอง ปลายคิ้วจะยกขึ้น หัวคิ้วจะชนกันเป็นลักษณะการขมวดคิ้ว มีสัญลักษณ์เป็นเส้นยุ่งเหยิงแทนอารมณ์ขุ่นมัว จะเห็นว่าตัวละครในภาพแสดงสีหน้าท่าทางที่สื่ออารมณ์ตามสถานการณ์อย่างชัดเจน

จากงานวิจัยนำร่องผู้วิจัยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้ภาพประกอบในแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ภาพช่วยให้เข้าใจสถานการณ์สมมติได้ดียิ่งขึ้น ช่วยให้รู้สึกอยากทำข้อต่อไป รู้สึกสนุก รูปการ์ตูนน่ารัก ซึ่งล้วนแต่เป็นคำที่แสดงทัศนคติที่ดี

จากข้อดีที่พบในการทำงานวิจัยนำร่อง ผู้วิจัยจึงตัดสินใจให้ในงานวิจัยนี้ใช้ภาพประกอบในแบบสอบถามเพื่อเสริมเรื่องราว ช่วยให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจเนื้อหาของบทบรรยายสถานการณ์สมมติได้อย่างถูกต้องชัดเจน คล้อยตามเนื้อหาและอารมณ์ของเรื่องราว ช่วยให้ตอบแบบสอบถามได้อย่างเป็นธรรมชาติ ดึงดูดความสนใจให้ตอบแบบสอบถามจนจบ และให้ความรู้สึกเป็นมิตร ลดระยะห่างระหว่างผู้วิจัยกับผู้ตอบเนื่องจากมีภาพประกอบเป็นสื่อกลาง

3.4 คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใช้ภาษาไทยที่อ่านออกเขียนได้ และมีคุณสมบัติดังนี้

3.4.1 มีอายุระหว่าง 18 - 21 ปี ซึ่งตรงกับวัยผู้ใหญ่ตอนต้น คือ ช่วงอายุตามทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2553) และ อริยา คูหา (2556) กล่าวถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นตามทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของอีริกสัน (Erik Erikson , 1960) ไว้ว่า วัยผู้ใหญ่ตอนต้น อายุระหว่าง 18 - 21 ปี เป็นวัยที่เริ่มรู้จักและค้นหาจุดมุ่งหมายของตน เริ่มใกล้ชิดเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้าม เริ่มจริงจังในความสัมพันธ์ มีความรักแบบมีวุฒิภาวะคบหาเพื่อสร้างความสนิทสนม สร้างความผูกพันใกล้ชิด นำไปสู่การแต่งงาน

3.4.2 กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาเพื่อควบคุมตัวแปรเรื่องการศึกษา

3.4.3 มีคู่รักต่างเพศหรือเพศเดียวกันที่คบหากันมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ยังไม่สมรส และยังไม่เป็นบุตร

3.5 วิธีการเลือกและการสุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยมีวิธีการหลากหลายรูปแบบ และให้ผลที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงต้องคำนึงถึงรูปแบบการวิจัยและกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ แล้วจึงเลือกวิธีการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างเหล่านั้นอย่างเหมาะสม เนื่องจากวิธีการเลือกและการสุ่มตัวอย่างจะส่งผลต่อคุณภาพและความน่าเชื่อถือของผลการศึกษา งานวิจัยนี้ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งเป็นการคัดเลือกด้วยการพิจารณาตัดสินใจของผู้ทำวิจัยเอง โดยจะคัดเลือกลักษณะสมาชิกประชากรตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ตัวอย่างที่ได้จะมีลักษณะเฉพาะ (บุญธรรมกิจปริดาบริสุทธิ์ 2549, น. 112)

เนื่องจากผู้วิจัยต้องการกลุ่มเป้าหมายที่มีคุณสมบัติเฉพาะ คือ กลุ่มตัวอย่างต้องเป็นผู้ใช้ภาษาไทย อ่านออกเขียนได้ มีอายุระหว่าง 18 - 21 ปี กำลังศึกษาระดับอุดมศึกษา มีคู่รักต่างเพศหรือเพศเดียวกันที่คบหากันมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ยังไม่สมรส และยังไม่เป็นบุตร

ผู้วิจัยพิจารณาว่าการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเหมาะสมกับวิธีการวิจัยและเป้าหมายของการวิจัย และแบ่งกลุ่มเป้าหมายตามคุณสมบัติที่ต้องการศึกษา 12 กลุ่ม และกำหนดจำนวนของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องเก็บข้อมูลไว้ กลุ่มละอย่างน้อย 25 คน ดังนี้

ตารางที่ 3.2

คุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา

เพศของผู้พูด	อายุของผู้พูดเมื่อเทียบกับผู้ฟัง	รูปแบบความสัมพันธ์
ชาย	อายุมากกว่า	รักต่างเพศ
ชาย	อายุมากกว่า	รักเพศเดียวกัน
ชาย	อายุน้อยกว่า	รักต่างเพศ
ชาย	อายุน้อยกว่า	รักเพศเดียวกัน
ชาย	อายุเท่ากัน	รักต่างเพศ
ชาย	อายุเท่ากัน	รักเพศเดียวกัน
หญิง	อายุมากกว่า	รักต่างเพศ
หญิง	อายุมากกว่า	รักเพศเดียวกัน
หญิง	อายุน้อยกว่า	รักต่างเพศ
หญิง	อายุน้อยกว่า	รักเพศเดียวกัน
หญิง	อายุเท่ากัน	รักต่างเพศ
หญิง	อายุเท่ากัน	รักเพศเดียวกัน

3.6 วิธีการเก็บข้อมูลและระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลโดยส่ง URL (Uniform Resource Locator) คือที่อยู่ของข้อมูลหรือเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต ในที่นี้คือที่อยู่ของแบบสอบถามออนไลน์ไปยังกลุ่มตัวอย่างผ่านสื่อสังคม (Social Media) เจาะจงเลือกกลุ่มที่มีผู้ใช้เป็นนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาในสถาบันต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้เบราว์เซอร์ในการเปิดแบบสอบถามเพื่อทำการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลา 3 เดือน นับจากวันแรกที่เริ่มแจกแบบสอบถามออนไลน์ จนกว่าจะได้กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มอย่างน้อยกลุ่มละ 25 คน ตามจำนวนที่กำหนด

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 รวบรวมและจัดกลุ่มข้อมูลตามคุณสมบัติที่ต้องการศึกษา

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเป็นเวลา 3 เดือน ได้แบบสอบถามทั้งหมด 300 ชุด นำมาจัดกลุ่มตามคุณสมบัติที่ต้องการศึกษาได้ ดังนี้

ตารางที่ 3.3

จำนวนแบบสอบถามตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษา

คุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถามตามที่กำหนด	จำนวน(คน)
ผู้พูดเพศชายอายุมากกว่าผู้ฟังเพศหญิงในรูปแบบความรักต่างเพศ	25
ผู้พูดเพศชายอายุมากกว่าผู้ฟังเพศชายในรูปแบบความรักเพศเดียวกัน	25
ผู้พูดเพศชายอายุน้อยกว่าผู้ฟังเพศหญิงในรูปแบบความรักต่างเพศ	25
ผู้พูดเพศชายอายุน้อยกว่าผู้ฟังเพศชายในรูปแบบความรักเพศเดียวกัน	25
ผู้พูดเพศชายอายุเท่ากันกับผู้ฟังเพศหญิงในรูปแบบความรักต่างเพศ	25
ผู้พูดเพศชายอายุเท่ากันกับผู้ฟังเพศชายในรูปแบบความรักเพศเดียวกัน	25
ผู้พูดเพศหญิงอายุมากกว่าผู้ฟังเพศชายในรูปแบบความรักต่างเพศ	25
ผู้พูดเพศหญิงอายุมากกว่าผู้ฟังเพศหญิงในรูปแบบความรักเพศเดียวกัน	25
ผู้พูดเพศหญิงอายุน้อยกว่าผู้ฟังเพศชายในรูปแบบความรักต่างเพศ	25
ผู้พูดเพศหญิงอายุน้อยกว่าผู้ฟังเพศหญิงในรูปแบบความรักเพศเดียวกัน	25
ผู้พูดเพศหญิงอายุเท่ากันกับผู้ฟังเพศชายในรูปแบบความรักต่างเพศ	25
ผู้พูดเพศหญิงอายุเท่ากันกับผู้ฟังเพศหญิงในรูปแบบความรักเพศเดียวกัน	25
รวม	300

3.7.2 การวิเคราะห์ส่วนประกอบและรูปแบบของคำเรียกขาน

ขั้นที่ 1 แยกประเภทและจัดกลุ่มข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลคำเรียกขานที่รวบรวมได้มาแยกประเภทและจัดกลุ่ม โดยจัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขาน แบ่งชนิดของคำที่นำมาประกอบเป็นคำเรียกขานตามเกณฑ์ของ Braun (1988) ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทีย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) และเพิ่มชนิดของคำเรียกขานที่พบนอกเหนือจากเกณฑ์ที่ได้อ้างอิง เช่น

คำสรรพนามเรียกขาน (Pronouns of address) คือ คำสรรพนามที่ใช้เรียกผู้ที่พูดด้วย หรือสรรพนามบุรุษที่ 2 เช่น *คุณ เธอ ตัวเอง ตัว เอง ตะเอง หนู แก เอ็ง มึง เป็นต้น*

ชื่อ (Name) แบ่งเป็นชื่อจริง และชื่อเล่น เช่น *เจนจิรา อารีญา แก๊ป ขวัญแนน เป็นต้น*

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์รูปแบบของคำเรียกขาน ผู้วิจัยจัดรูปแบบของคำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักตามแนวทางการวิเคราะห์รูปแบบคำเรียกขานในภาษาไทยของ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) ซึ่งนำเสนอในรูปแบบของกฎโครงสร้างคำเรียกขาน เช่น

คำเรียกญาติ + ชื่อ เช่น *พี่บูน พี่รุต พ่อรุต พี่อ้อม พี่ไต้ช้ เป็นต้น*

คำนำหน้า + ฉายา เช่น *เจ้ามูส เจ้ามังกร คุณหนู ไอแห้ง เป็นต้น*

คำนำหน้า + ชื่อ เช่น *คุณฉัตรชัย คุณภู เป็นต้น*

ขั้นที่ 3 การหาความถี่ในการใช้คำเรียกขาน

ผู้วิจัยคำนวณหาความถี่ในการใช้คำเรียกขานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อหาว่ารูปแบบแต่ละรูปแบบถูกนำมาใช้โดยมีความถี่แตกต่างกันมากน้อยเท่าใด ซึ่งคำนวณหาความถี่ในการใช้คำเรียกขานได้จากสูตร ดังนี้

$$\text{สัดส่วนในการใช้คำเรียกขาน} = \frac{\text{จำนวนการใช้คำเรียกขานแต่ละรูปแบบ} \times 100}{\text{จำนวนการใช้คำเรียกขานทั้งหมด}}$$

การนับจำนวนครั้งของการใช้คำเรียกขาน ผู้วิจัยจะนับคำเรียกขานตามรูปที่ปรากฏเป็น 1 คำ เท่ากับการใช้คำเรียกขานนับเป็น 1 ครั้ง เช่น ผู้ตอบแบบสอบถาม เรียกแฟนด้วยชื่อตลอดทั้ง 4 สถานการณ์ หมายความว่ามีการใช้คำเรียกขานในรูปแบบ “ชื่อ” 4 ครั้งจากผู้ตอบแบบสอบถาม 1 คน

ขั้นที่ 4 จัดกลุ่มคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็นคำประเภทต่าง ๆ ดังนี้

กลุ่ม A คำเรียกขานที่แสดงความเฉพาะเจาะจง ได้แก่ คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “ชื่อ” หรือ “ฉายา” เช่น

ชื่อ เช่น *นัท เจมมี่ ดนตรี ลดา เป็นต้น*

คำนำหน้า + ชื่อ เช่น *เจ้ามินนี่ อีไวท์ คุณภู เป็นต้น*

ชื่อ + คำลงท้าย เช่น *เพ็ญศรีครับ หอมคั๊บ แม่มครับ เป็นต้น*

ฉายา เช่น *เตี้ย เหม่งน้อย แมวน้ำ เป็นต้น*

คำนำหน้า + ฉายา เช่น *ไอแห้ง ไอหมา ยัยฟู*

ฉายา + คำลงท้าย เช่น *เหมียวเล็กขา หมีจ๋า อ้วนจ๋า เป็นต้น*

กลุ่ม B คำเรียกขานที่แสดงความไม่เฉพาะเจาะจง ได้แก่ คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “คำสรรพนาม” หรือ “คำนำหน้า” หรือ “คำเรียกเพศวิถิ” เช่น

คำสรรพนาม เช่น เธอ ตัวเอง ตะเอง เป็นต้น

คำสรรพนาม + คำลงท้าย เช่น เตงจำ ตะเองจำ ตัวจำ เป็นต้น

คำนำหน้า + ฉายา เช่น เจ้ามังกร คุณหนู อีหมี เป็นต้น

คำนำหน้า + ชื่อ เช่น เจ้ามะปราง ไอแจน อีกัน เป็นต้น

คำเรียกเพศวิถิ เช่น ทอม เป็นต้น

คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ + คำแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น อีตุ๊ดของเค้า เป็นต้น

กลุ่ม C คำเรียกขานที่แสดงความอาวุโส ได้แก่ คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “คำเรียกญาติ” เช่น

คำเรียกญาติ เช่น พี่ น้อง เฮีย หมวย เป็นต้น

คำเรียกญาติ + ชื่อ เช่น น้องตอง น้องน้ำ พี่เต้ พี่แตง พ่อรุต เป็นต้น

คำนำหน้า + คำเรียกญาติ เช่น ไอ้ น้อง อีสูง อีหมวย เป็นต้น

กลุ่ม D คำเรียกขานที่มีแสดงความรักหรือความสัมพันธ์หรืออารมณ์ ได้แก่ คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “คำแสดงความรัก” หรือ “คำบอกสัมพันธ์” หรือ “คำแสดงความเป็นเจ้าของ” หรือ “คำลงท้าย” เช่น

คำแสดงความรัก เช่น เบบี๋ คนดี ดาลัย เป็นต้น

คำนำหน้า + คำแสดงความรัก เช่น ไอบี๋ อีลิ่ง

คำบอกสัมพันธ์ เช่น แฟน เป็นต้น

คำนำหน้า + คำบอกสัมพันธ์ เช่น คุณแฟน เป็นต้น

ฉายา + คำแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น เจ้าหญิงของพี่ พัดลมของเค้า เป็นต้น

คำเรียกญาติ + ฉายา + คำแสดงความเป็นเจ้าของ เช่น พี่หมิวของเค้า เป็นต้น

ชื่อ + คำลงท้าย เช่น เจนครีบ ตันหลิวคืบ หอมคืบ เป็นต้น

ฉายา + คำลงท้าย เช่น หมิวจำ ป่าข่า อ้วนเอ้ย เป็นต้น

กลุ่ม E คำเรียกขานที่แสดงการบริภาษ ได้แก่ คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “คำด่า” เช่น

คำนำหน้า + คำด่า เช่น ไอ้สัส ไอเลว อีเที้ย เป็นต้น

คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ + คำด่า เช่น อีทอมผี เป็นต้น

คำนำหน้า + คำด่า + ฉายา เช่น ไอ้สัสเตี้ย เป็นต้น

เนื่องจากความถี่ในการปรากฏของคำเรียกขานแต่ละกลุ่มมีจำนวนครั้งไม่เท่ากัน และมีรูปแบบที่สามารถอยู่ได้ทั้งสองกลุ่ม เช่น รูปแบบ “ชื่อ + คำลงท้าย” เป็นคำเรียกขานที่อยู่ในกลุ่ม A คือ คำเรียกขานที่แสดงความเฉพาะเจาะจง และ กลุ่ม D คือ คำเรียกขานที่แสดงความรักหรือความสัมพันธ์หรืออารมณ์ ผู้วิจัยจะนับความถี่รูปแบบดังกล่าวในทั้งสองกลุ่ม

ขั้นที่ 5 การหาสัดส่วนในการใช้คำเรียกขานตามส่วนประกอบของคำเรียกขาน

ผู้วิจัยคำนวณหาสัดส่วนในการใช้คำเรียกขานในกลุ่ม A – E เพื่อหาคำเรียกขานแต่ละกลุ่มถูกนำมาใช้โดยมีสัดส่วนแตกต่างกันมากน้อยเท่าใด ซึ่งคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$\text{สัดส่วนการใช้คำเรียกขานตามส่วนประกอบของคำเรียกขาน} = \frac{\text{จำนวนการใช้คำเรียกขานแต่ละกลุ่ม} \times 100}{\text{จำนวนการใช้คำเรียกขานทั้งหมด}}$$

ขั้นที่ 6 เปรียบเทียบการใช้คำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขาน เพื่อศึกษาภาพรวมของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

3.7.3 วิเคราะห์กระบวนการสร้างคำเรียกขาน

ขั้นที่ 1 แยกโครงสร้างของคำเรียกขานออกเป็นหน่วยคำ และแบ่งประเภทของหน่วยคำออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น

คำเรียกญาติ เช่น พี่ เฮีย แม่ น้อง เป็นต้น

คำนำหน้า เช่น เจ้า คุณ ไอ เป็นต้น

ชื่อ เช่น ตอง น้ำ ไนน์ เป็นต้น

คำสรรพนาม เช่น เธอ ตัวเอง คุณ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์กระบวนการสร้างคำเรียกขาน

วิเคราะห์ตามข้อมูลที่ปรากฏ โดยผู้วิจัยนำแนวคิดเรื่องการสร้างคำของ Francis (1994) Trask (1994) O'Grady (1997) และ Yule (2005) มาใช้ในการวิเคราะห์การสร้างคำเรียกขาน และนำแนวคิดเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของวิจิตรน ภาณุพงศ์ (2528) และแนวคิดเรื่องการประกอบคำในภาษาไทยของวินัย ภูระหงษ์ (2545) มาปรับใช้ และนำคำอธิบายที่ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายถึงที่มาของคำเรียกขานมาประกอบการวิเคราะห์ กระบวนการสร้างคำเรียกขานบางคำอาจมีกลวิธีการสร้างคำมากกว่า 1 กลวิธี เช่น

1) กระบวนการสร้างคำเรียกขานที่มีกลวิธีการสร้าง 1 กลวิธี เช่น

การสร้างคำโดยการเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น มั่วว เป็นการเลียนเสียงร้องของแมว ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายที่มาของคำนี้ว่า “เวลางอนคล้ายแมว”

การตัดคำ เช่น ตัว มาจากการตัดส่วนท้ายของคำว่า ตัวเอง

2) กระบวนการสร้างคำเรียกขานที่มีกลวิธีการสร้าง 2 กลวิธี เช่น

การใช้กลวิธีทางความหมาย และการผสมคำ กระบวนการนี้เกิดจากการใช้กลวิธีทางความหมายสร้างคำที่สื่อถึงคนรัก และนำคำนั้นมารวมกับหน่วยคำอิสระ ซึ่งคำเรียกขานที่เกิดจากกระบวนการนี้จะมีโครงสร้างที่หลากหลาย เช่น

คำเรียกญาติ + คำที่สร้างจากกลวิธีทางความหมาย ได้แก่ พี่หมี พี่ดำ

คำที่สร้างจากกลวิธีทางความหมาย + คำคุณศัพท์ ได้แก่ เหม่งน้อย หมिन้อย

3.7.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟังและสถานการณ์

ผู้วิจัยนำรูปแบบคำเรียกขานที่ได้จากการวิเคราะห์รูปภาษามาบันทึก โดยจำแนกตามคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟังและสถานการณ์ จากนั้นนำรูปแบบคำเรียกขานที่ปรากฏมาคำนวณเป็นร้อยละ แล้วนำมาเปรียบเทียบเพื่อศึกษาว่ามีความเกี่ยวข้องการใช้คำเรียกขานหรือไม่อย่างไร และทำอย่างเดียวกันนี้กับการวิเคราะห์สถานการณ์ และนำเสนอในรูปแบบตาราง

บทที่ 4

รูปแบบและการสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

เนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก โดยภาพรวม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนประกอบของคำเรียกขาน รูปแบบของคำเรียกขาน และการสร้างคำเรียกขาน

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของคำเรียกขาน เนื่องจากรูปแบบของคำเรียกขาน หมายถึง การปรากฏหรือการเรียงกันของส่วนประกอบของคำเรียกขาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะกล่าวถึงส่วนประกอบของคำเรียกขาน ดังนี้

4.1 ส่วนประกอบของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

ส่วนประกอบของคำเรียกขาน หมายถึง หน่วยคำใด ๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นคำเรียกขาน จากข้อมูลคำเรียกขาน 1,124 คำ สามารถแบ่งชนิดของส่วนประกอบของคำเรียกขานตามเกณฑ์ของ Braun (1988) ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภักดิ์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) และเพิ่มชนิดของคำเรียกขานที่พบนอกเหนือจากเกณฑ์ที่ได้อ้างอิง คือ ฉายา คำด่า คำเรียกเพศวิถี และคำแสดงความเป็นเจ้าของ

ชนิดที่ 1 คำสรรพนาม (Pronouns of address) หมายถึง คำที่ใช้เรียกแทนชื่อส่วนใหญ่เป็นคำสรรพนามบุรุษที่สอง ซึ่งมีทั้งคำไทยและคำยืมจากภาษาต่างประเทศ ดังนี้

คำสรรพนามที่เป็นคำไทย แบ่งได้เป็น คำสรรพนามสุภาพ ได้แก่ *คุณ ตัว ตัวเอง ตะเอง เอง เทอ เธอ เธอ เธอ* ๆ กับคำสรรพนามไม่สุภาพ ได้แก่ *แก เอ็ง มึง*

คำสรรพนามที่เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษ ได้แก่ *you ยู*

ชนิดที่ 2 ฉายา (Alias) หมายถึง คำที่ผู้พูดตั้งขึ้นมาใช้เรียกผู้ฟัง มีความหมายและที่มาที่มีลักษณะพิเศษรู้กันส่วนตัว เช่น *ลิง แมว คุณชาย อ้วน นวด* เป็นต้น

ชนิดที่ 3 ชื่อ (Names) ชื่อที่พบแบ่งได้เป็น

ชื่อเล่น เช่น *กอล์ฟ เค้ก เจ นัท ป่าน* รวมถึงส่วนของชื่อเล่น เช่น *ไซ* จาก *ไซดา โต๊ะ* จาก *เบนโต๊ะ หลิว* จาก *ต้นหลิว แฮม* จาก *หมูแฮม* เป็นต้น

ชื่อจริง เช่น *เจนจิรา ดนตรี ธนพร ปณิตวัฒน์* และรวมถึงส่วนของชื่อจริง เช่น *กมล* จาก *กมลณัฐ ไพลิน* จาก *พลอยไพลิน สดา* จาก *สดาณัฐ* เป็นต้น

ชนิดที่ 4 คำนำหน้า (Titles) หมายถึง คำที่ปรากฏหน้าส่วนประกอบอื่นของคำเรียกขานเพื่อระบุเพศหรือสถานภาพของผู้ฟังเมื่อเปรียบเทียบกับผู้พูด บางครั้งปรากฏในรูปของคำเรียกญาติแต่ผู้พูดใช้เรียกบุคคลที่ไม่ใช่ญาติและไม่สามารถเทียบได้กับญาติ

ในที่นี้คำนำหน้าเป็นคำที่ไม่ปรากฏตามลำพัง จะปรากฏหน้าคำอื่นเสมอ คำนำหน้าอาจมีรูปเหมือนคำสรรพนาม เช่น “คุณ” “เจ้า” อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณารูปคำนี้เมื่อปรากฏร่วมกับคำอื่นแล้ว ถือเป็นคำคนละคำกัน แบ่งได้เป็น คำนำหน้าสุภาพ ได้แก่ *คุณ เจ้า* กับคำนำหน้าไม่สุภาพ ได้แก่ *ยัย อี อี ไอ ไอ ไอ*

ชนิดที่ 5 คำแสดงความรัก (Terms of endearment) มักใช้เพื่อให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิด ซึ่งมีทั้งคำไทยและคำยืมจากภาษาต่างประเทศ ดังนี้

คำแสดงความรักที่เป็นคำไทย ได้แก่ *คนดี ที่รัก ที่รัก ที่รัก ฮีรัก*

คำแสดงความรักที่เป็นคำยืมภาษาอังกฤษ ได้แก่ *ดาร์ลิ่ง เบบี ฮันนี่ บี บี ลิง*

ชนิดที่ 6 คำเรียกญาติ (Kinship terms) หมายถึง คำที่ใช้เรียกบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือการแต่งงาน หรือเรียกผู้อื่นที่ไม่ใช่ญาติ แต่ผู้พูดเปรียบว่าเหมือนญาติ ซึ่งมีทั้งคำไทยและคำยืมจากภาษาต่างประเทศ ดังนี้

คำเรียกญาติที่เป็นคำไทย ได้แก่ *น้อง นุ่น พี่ พ่อ ลุง ยาย*

คำเรียกญาติที่เป็นคำยืมจากภาษาต่างประเทศ ได้แก่

คำเรียกญาติที่เป็นคำยืมจากภาษาจีน ได้แก่ *ป้า เฮีย เจ้ หมวย*

คำเรียกญาติที่เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษ ได้แก่ *แดดตี้ มี*

ชนิดที่ 7 คำบอกสัมพันธ์ (Word for certain types of relationship) หมายถึง คำที่บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งมีทั้งคำไทยและคำยืมจากภาษาต่างประเทศ ดังนี้

คำบอกสัมพันธ์ที่เป็นคำไทย ได้แก่ *ผัว*

ผู้วิจัยพิจารณาให้คำนี้ไม่ใช่คำเรียกญาติ เนื่องจากคำว่า “ผัว” ไม่ได้เกิดจากการแต่งงานกันจริง แต่เป็นคำที่คู่รักใช้เรียกเพื่อบอกความสัมพันธ์ระหว่างคู่รักนั้น

คำบอกสัมพันธ์ที่เป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษ ได้แก่ *แฟน*

ชนิดที่ 8 คำคำ³ ได้แก่ *เหี้ย เปรต เวร ห่า เลว สัส ห่า เคียว ดอก ผี*

คำว่า “เคียว” เป็นคำคำที่มีที่มาจากภาษาถิ่นอีสานตามความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถาม เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคนภาคกลางและใช้คำดังกล่าวในลักษณะของคำคำ

³ คำคำ ในงานวิจัยนี้ หมายถึง คำหยาบคายที่กระทบอารมณ์และความรู้สึกของผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกเจ็บปวดหรือเสียหน้า ส่วนผู้พูดได้ระบายอารมณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอารมณ์ด้านลบ เช่น อารมณ์โกรธ เกลียด ไม่พอใจ

โดยผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายที่มาของคำนี้ไว้ว่า “อเคียว มันชอบทำตัวแบบแหล ๆ อะ” ซึ่งราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายของคำว่า “แหล” หมายถึง “โกหก, พูดเรื่อยเจื้อย จริงบ้างไม่จริงบ้าง, (เป็นคำต่ำ) เช่น ผู้หญิงคนนั้นพูดอะไรไม่มีคนเชื่อเพราะเธอชอบแหล. (ตัดมาจากต่อแหล).” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553, น. 169) จากข้อมูลพบว่า “เคียว” เป็นส่วนประกอบของคำเรียกขาน “อเคียว” ใช้โดยผู้พูดเพศชายเพื่อเรียกคนรักเพศชาย

ชนิดที่ 9 คำเรียกเพศวิถี⁴ พบสองคำ ได้แก่ *ทอม ตืด* คำเรียกเพศวิถีทั้งสองคำที่พบเป็นคำที่ผู้พูดใช้เรียกคนรักของตน ไม่ได้เกิดจากการนิยามตัวเองของผู้ถูกเรียก

ชนิดที่ 10 คำแสดงความเป็นเจ้าของ หมายถึง คำที่สื่อถึงการครอบครอง เป็นกลุ่มคำที่ไม่ปรากฏตามลำพัง จะปรากฏต่อท้ายคำเรียกขานประเภทอื่นเสมอ ประกอบด้วยคำว่า “ของ” นำหน้าคำเรียกญาติหรือคำสรรพนามบุรุษที่ 1 ซึ่งหมายถึงตัวผู้พูด ได้แก่ *ของพี่ ของผม ของเค้า*

ชนิดที่ 11 คำลงท้าย หมายถึง คำที่มักแสดงความสุขภาพ หรือแสดงความสนิทสนมที่ผู้พูดมีต่อผู้ฟัง ใช้ประกอบส่วนประกอบอื่น ๆ ของคำเรียกขานและปรากฏข้างท้ายเสมอ ได้แก่ *จ๋า ขวคะ ครับ คับ ค้าบ อะ เอ้ย ไว้ย*

จากการจำแนกส่วนประกอบของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักออกเป็น 11 ชนิด ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น พบว่ามีส่วนประกอบที่สามารถปรากฏตามลำพังได้แก่ คำสรรพนาม ฉายา ชื่อ คำแสดงความรัก คำเรียกญาติ คำบอกสัมพันธ์ และคำเรียกเพศวิถี และส่วนประกอบที่ต้องปรากฏร่วมกับส่วนประกอบอื่น ได้แก่ คำนำหน้า คำต่ำ คำแสดงความเป็นเจ้าของ และคำลงท้าย

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงการปรากฏหรือการปรากฏร่วมกันของส่วนประกอบของคำเรียกขานในหัวข้อ รูปแบบของคำเรียกขาน ดังจะกล่าวในหัวข้อต่อไป

---

⁴ เพศวิถี (Sexuality) คือ การโยงใยความเชื่อที่ว่าด้วยความหมายเรื่องเพศ มีองค์ประกอบ 3 ส่วนหลัก คือ ความปรารถนา วิถีปฏิบัติ และอัตลักษณ์เรื่องเพศ เป็นเรื่องของการนำเสนอร่างกาย นอกจากนี้เพศวิดียังเป็นเรื่องของการกระทำ กริยา มารยาท การพูดจาท่าทีของคนซึ่งเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังทางสังคมและอัตลักษณ์ทางเพศ ขึ้นอยู่กับว่าแต่ละบุคคลนั้นเห็นตัวเองเป็นอย่างไร (ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, 2552)

4.2 รูปแบบของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

จากข้อมูลคำเรียกขาน 1,124 คำ มีคำเรียกขานที่ประกอบจากคำชนิดต่าง ๆ 35 รูปแบบ เป็นรูปแบบที่เป็นรูปเดี่ยว 7 รูปแบบ และรูปแบบที่เกิดจากการนำส่วนประกอบชนิดต่าง ๆ มาประสมกันอีก 28 รูปแบบ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1

ความถี่และร้อยละของรูปแบบของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

รูปแบบของคำเรียกขาน	จำนวน	ร้อยละ
รูปเดี่ยว	871	77.5
แบบประสมสองส่วน	243	21.6
แบบประสมสามส่วน	9	0.8
แบบประสมสี่ส่วน	1	0.1
รวม	1,124	100.0

4.2.1 รูปเดี่ยว

หมายถึง รูปแบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบที่เป็นชนิดใดชนิดหนึ่งจาก 11 ชนิด ตามหัวข้อ 4.1 ดังนั้นคำว่า “ที่รัก” หรือ “คนดี” ซึ่งเป็นคำแสดงความรัก แม้จะมีหลายหน่วยคำก็นับเป็นรูปเดี่ยวเนื่องจากเป็นคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเดี่ยว พบ 7 รูปแบบ จำนวน 871 คำ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 ชื่อ

ชื่อเล่น เช่น ชุน พี เพชร ต้ม แมม

ชื่อจริง เช่น กิตติกร เจนจิรา ปณิตวัฒน์ นิชา นันทพร

รูปแบบที่ 2 ฉายา

เช่น หมี่ หมู เตี้ย เหม่ง ตัวเล็ก

รูปแบบที่ 3 คำสรรพนาม

เช่น คุณ เธอ ตัวเอง แก มึง

รูปแบบที่ 4 คำแสดงความรัก

เช่น คนดี ที่รัก ฮันนี่ เบบี ดาลิ่ง

รูปแบบที่ 5 คำเรียกญาติ

เช่น พี่ น้อง ลุง เฮีย เจ้

รูปแบบที่ 6 คำบอกสัมพันธ์ พบ 1 คำ จำนวน 6 ครั้ง

ได้แก่ แพน

รูปแบบที่ 7 คำเรียกเพศวิถี พบ 1 คำ

ได้แก่ ทอม

คำว่า “ทอม” มีความหมายเดียวกับ “ท้อม” ราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า “หญิงรักร่วมเพศที่ประพฤตินเป็นฝ่ายชาย, คู่กับ ดี เช่น ผู้หญิงที่หน้าสวย ๆ แต่ดูห้าว ๆ คนนั้นเป็นทอมนะเธอ: หญิงที่มีกิริยาหรือนิสัยคล้ายผู้ชาย เช่น น้องสาวคนเล็กตอนเด็ก ๆ ออกจะคล้ายทอมเล่นเตะต่อยกับเด็กผู้ชาย”. (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553, น. 85) จากข้อมูลพบว่า “ทอม” ใช้โดยผู้พูดเพศหญิงเพื่อเรียกคนรักเพศหญิง

4.2.2 รูปแบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบสองส่วน

พบ 18 รูปแบบ จำนวน 243 คำ ดังนี้

รูปแบบที่ 8 คำนำหน้า + ฉายา

เช่น คุณหมู เจ้าอ้วน นังแมว ยัยหมี อีหมา

[คุณ]คำนำหน้า + [หมู]ฉายา

[ยัย]คำนำหน้า + [หมี]ฉายา

รูปแบบที่ 9 คำนำหน้า + ชื่อ แบ่งได้เป็น

- คำนำหน้า + ชื่อจริง คำนำหน้าที่ปรากฏร่วมกับชื่อจริง คือ “คุณ” ซึ่งเป็นคำนำหน้าสุภาพทั้งหมด ได้แก่ คุณฉัตรชัย คุณชัยวัฒน์

[คุณ]คำนำหน้า + [ฉัตรชัย]ชื่อจริง

[คุณ]คำนำหน้า + [ชัยวัฒน์]ชื่อจริง

- คำนำหน้า + ชื่อเล่น คำนำหน้าที่ปรากฏร่วมกับชื่อเล่น มีทั้งคำนำหน้าสุภาพ “คุณ” “เจ้า” และ คำนำหน้าไม่สุภาพ “อี” “ไอ”

เช่น คุณภู เจ้ามะปราง อีกัน ไอทอม

[คุณ]คำนำหน้า + [ภู]ชื่อเล่น

[อี]คำนำหน้า + [กัน]ชื่อเล่น

รูปแบบที่ 10 คำนำหน้า + คำคำ คำนำหน้าที่ปรากฏร่วมกับคำคำเป็นคำนำหน้า
ไม่สุภาพทั้งหมด เช่น *อีดอก อีเวร อีห่า ไอเหี้ย ไอ้ลัส*

[ไอ]คำนำหน้า + [เหี้ย]คำคำ

[อี]คำนำหน้า + [ดอก]คำคำ

คำว่า “ดอก” มาจาก “ดอกทอง” ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ให้ความหมายว่า “หญิงใจง่ายในทางประเวณี (ใช้เป็นคำคำ)” ใช้โดยผู้พูดเพศชายเพื่อเรียกคนรักเพศชาย

รูปแบบที่ 11 คำนำหน้า + คำแสดงความรัก พบ 2 คำ

ได้แก่ *อีลิ่ง ไอปี*

[อี]คำนำหน้า + [ลิ่ง]คำแสดงความรัก

[ไอ]คำนำหน้า + [ปี]คำแสดงความรัก

รูปแบบที่ 12 คำนำหน้า + คำบอกสัมพันธ์ พบ 1 คำ

ได้แก่ *คุณแฟน*

[คุณ]คำนำหน้า + [แฟน]คำบอกสัมพันธ์

รูปแบบที่ 13 คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถี พบ 1 คำ

ได้แก่ *อีตุ๊ด*

[อี]คำนำหน้า + [ตุ๊ด]คำเรียกเพศวิถี

คำว่า “ตุ๊ด” ราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า “ชายที่มีจิตใจอยากเป็นหญิง มักแต่งกายและแสดงจริตอย่างผู้หญิง เช่น ย่านบางลำภูและถนนข้าวสาร มีพวกตุ๊ดคอยหากินกับฝรั่ง. (มาจากชื่อภาพยนตร์เรื่อง Toosie).” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553, น. 79) จากข้อมูลพบว่า “ตุ๊ด” เป็นส่วนประกอบของคำเรียกขาน “อีตุ๊ดของเค้า” ใช้โดยผู้พูดเพศหญิงเพื่อเรียกคนรักเพศหญิง

รูปแบบที่ 14 คำนำหน้า + คำเรียกญาติ คำนำหน้าที่ปรากฏร่วมกับคำเรียกญาติ เป็นคำนำหน้าไม่สุภาพทั้งหมด

ได้แก่ *อีลุง ไอน้อง ไอน้อง ไอหมวย อีหมวย*

[ไอ้]คำนำหน้า + [น้อง]คำเรียกญาติ

[อี]คำนำหน้า + [ลุง] คำเรียกญาติ

จากนิยามของ “คำเรียกญาติ” คือ เรียกผู้อื่นที่ไม่ใช่ญาติ แต่ผู้พูดเปรียบว่าเหมือนญาติ พิจารณาให้ “ลุง” เป็น “คำเรียกญาติ” เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “เรียกตามหลานของแฟน”

รูปแบบที่ 15 คำเรียกญาติ + ชื่อ

เช่น น้องน้ำ น้องฟ้า พ่อрут พี่เจมส์ ลุงนัท

[น้อง]คำเรียกญาติ + [น้ำ]ชื่อเล่น

[พ่อ] คำเรียกญาติ + [รูต]ชื่อเล่น

พิจารณาให้ “พ่อ” เป็น “คำเรียกญาติ” เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “เพราะเค้าคือพ่อหมา ส่วนเราคือแม่หมา”

รูปแบบที่ 16 คำเรียกญาติ + ฉายา

ได้แก่ น้องเหม่ง น้องเดค พ่อหมี พี่หมี พี่หมีบัว

[พี่]คำเรียกญาติ + [หมี]ฉายา

[น้อง]คำเรียกญาติ + [เดค]ฉายา

ฉายา “เดค” มาจากชื่อตัวละครสุนัขพันธุ์ชิวาว่าในรายการ VRZO lovely pet เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “พูดมาก กวนตีนเหมือนเดค ๆ เลยเรียกมันว่าน้องเดค”

รูปแบบที่ 17 คำเรียกญาติ + คำลงท้าย

ได้แก่ มีคับ เฮียค้ำบ ยายจ๋า

[เฮีย]คำเรียกญาติ + [ค้ำบ]คำลงท้าย

รูปแบบที่ 18 ชื่อ + คำลงท้าย

เช่น เจนครับ ต้นหลิวคับ จูนจ๋า ของขวัญคะ

[เจน]ชื่อเล่น + [ครับ]คำลงท้าย

[ของขวัญ]ชื่อเล่น + [คะ]คำลงท้าย

รูปแบบที่ 19 ฉายา + คำลงท้าย

ได้แก่ หมีจ๋า ป้าขา เหมียวเล็กขา อ้วนอ้อย อ้วนจ๋า

[หมี]ฉายา + [จ๋า]คำลงท้าย

[อ้วน]ฉายา + [อ้อย]คำลงท้าย

รูปแบบที่ 20 คำสรรพนาม + คำลงท้าย

ได้แก่ ตัวเองอะ ตะเองจ๋า เตะจ๋า ตัวจ๋า

[ตัวเอง]คำสรรพนาม + [อะ]คำลงท้าย

[ตะเอง]คำสรรพนาม + [จ๋า]คำลงท้าย

คำสรรพนาม “ตะเอง” “เตะ” และ “ตัว” เป็นคำสรรพนามที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงคำสรรพนาม “ตัวเอง” ซึ่งเป็นรูปที่พบได้ทั่วไปจากคำเรียกขานของคู่รัก

รูปแบบที่ 21 คำบอกสัมพันธ์ + คำลงท้าย

ได้แก่ *ผัวจ๋า แฟนคับ แฟนค้าย*

[แฟน]คำบอกสัมพันธ์ + [คับ]คำลงท้าย

[ผัว]คำบอกสัมพันธ์ + [จ๋า]คำลงท้าย

พิจารณาให้ คำว่า “ผัว” เป็นคำบอกสัมพันธ์ ไม่ใช่คำเรียกญาติเนื่องจากคู่รัก ยังไม่ได้แต่งงานกัน เป็นคำที่คู่รักใช้เรียกเพื่อบอกความสัมพันธ์ของตนเอง

รูปแบบที่ 22 คำแสดงความรัก + คำลงท้าย

ได้แก่ *ที่รักจ๋า ลิงขา*

[ที่รัก]คำแสดงความรัก + [จ๋า]คำลงท้าย

[ลิง]คำแสดงความรัก + [ขา]คำลงท้าย

รูปแบบที่ 23 คำแสดงความรัก + คำแสดงความเป็นเจ้าของ

ได้แก่ *ที่รักของเค้า*

[ที่รัก]คำแสดงความรัก + [ของเค้า]คำแสดงความเป็นเจ้าของ

รูปแบบที่ 24 ฉายา + คำแสดงความเป็นเจ้าของ

ได้แก่ *พ่ดลมของเค้า เจ้าหญิงของพี่*

[พ่ดลม]ฉายา + [ของเค้า]คำแสดงความเป็นเจ้าของ

ฉายา “พ่ดลม” มีที่มาจากการเล่นคำว่า แฟน (fan) ในภาษาอังกฤษมาเป็น ภาษาไทย ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “มาจากตอนเรียกแฟนว่าแฟน แต่เพื่อนด่าว่าขี้อวดเลย เรียกว่าพ่ดลม”

รูปแบบที่ 25 คำบอกสัมพันธ์ + คำแสดงความเป็นเจ้าของ

ได้แก่ *แฟนของผม*

[แฟน]คำบอกสัมพันธ์ + [ของผม]คำแสดงความเป็นเจ้าของ

4.2.3 รูปแบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบสามส่วน

พบ 9 รูปแบบ รูปแบบละ 1 คำ ดังนี้

รูปแบบที่ 26 คำนำหน้า + ฉายา + คำลงท้าย

ได้แก่ *ไอ้ฮ้วนเอ้ยย*

[ไอ้]คำนำหน้า + [ฮ้วน]ฉายา + [เอ้ยย]คำลงท้าย

รูปแบบที่ 27 คำนำหน้า + คำคำ + ชื่อ

ได้แก่ อีปรตพีช

[อี]คำนำหน้า + [ปรต]คำคำ + [พีช]ชื่อเล่น

รูปแบบที่ 28 คำนำหน้า + คำคำ + ฉายา

ได้แก่ อีสัสเตี้ย

[อี]คำนำหน้า + [สัส]คำคำ + [เตี้ย]ฉายา

รูปแบบที่ 29 คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถี + คำคำ

ได้แก่ อีทอมผี

[อี]คำนำหน้า + [ทอม]คำเรียกเพศวิถี + [ผี]คำคำ

รูปแบบที่ 30 คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถี + คำแสดงความเป็นเจ้าของ

ได้แก่ อีตุ๊ดของเค้า

[อี]คำนำหน้า + [ตุ๊ด]คำเรียกเพศวิถี + [ของเค้า]คำแสดงความเป็นเจ้าของ

รูปแบบที่ 31 คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ฉายา

ได้แก่ อีพี่สิง

[อี]คำนำหน้า + [พี่]คำเรียกญาติ + [สิง]ฉายา

ฉายา “สิง” มาจากคำว่า สิงโต ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายที่มาของฉายาว่า

“เพราะเซตผมฟู ๆ เหมือนสิงโต”

รูปแบบที่ 32 คำเรียกญาติ + ชื่อ + คำลงท้าย

ได้แก่ พี่ตรีมจ๋า

[พี่]คำเรียกญาติ + [ตรีม]ชื่อเล่น + [จ๋า]คำลงท้าย

รูปแบบที่ 33 คำเรียกญาติ + ฉายา + คำแสดงความเป็นเจ้าของ

ได้แก่ พี่หมีของเค้า

[พี่]คำเรียกญาติ + [หมี]ฉายา + [ของเค้า]คำแสดงความเป็นเจ้าของ

รูปแบบที่ 34 ชื่อ + ฉายา + คำลงท้าย

ได้แก่ หญิงฟูค๊าบ

[หญิง]ชื่อเล่น + [ฟู]ฉายา + [ค๊าบ]คำลงท้าย

ฉายา “ฟู” มีที่มาจากลักษณะหนึ่งของคนรัก ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายที่มา

ของฉายาว่า “เพราะแฟนหัวฟูมากกกกกก”

4.2.4 รูปแบบที่ประกอบด้วยส่วนประกอบสี่ส่วน

พบ 1 รูปแบบ จำนวน 1 คำ ดังนี้

รูปแบบที่ 35 คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ชื่อเล่น + คำลงท้าย

ได้แก่ *อีพีนท์ไวย์*

[อี]คำนำหน้า + [พ็]คำเรียกญาติ + [นัท]ชื่อเล่น + [ไวย์]คำลงท้าย

จากรูปแบบของคำเรียกขานที่ประกอบจากคำชนิดต่าง ๆ 35 รูปแบบ ผู้วิจัยพบว่า คำเรียกขานที่เป็นรูปประสมที่มีส่วนประกอบ “คำนำหน้า” ปรากฏในตำแหน่งแรก และมี ส่วนประกอบชนิดอื่น ๆ ตามหลัง มีลักษณะที่น่าสนใจ ดังนี้

1) ส่วนประกอบที่สามารถปรากฏตามหลัง คำนำหน้า “สุภาพ” หรือ คำนำหน้า “ไม่สุภาพ” ก็ได้ ได้แก่ ส่วนประกอบ “ชื่อเล่น” หรือ “ฉายา”

“คำนำหน้าสุภาพ” เช่น *คุณภู่ เจ้ามะพร้าว คุณหนู เจ้าหมี*

“คำนำหน้าไม่สุภาพ” เช่น *อีกัน ไอแจ๊ค อีหมา ยัยหมี*

2) ส่วนประกอบที่ปรากฏตามหลัง “คำนำหน้าสุภาพ” เท่านั้น ได้แก่ ส่วนประกอบ “ชื่อจริง” หรือ “คำบอกสัมพันธ์” เช่น *คุณฉัตรชัย คุณแพน* เป็นต้น ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเพื่อเป็นการให้เกียรติและยกย่องคนรัก เนื่องจากเป็นคำเรียกขานดังกล่าวใช้โดยผู้พูดที่อายุน้อยกว่าคนรัก

3) ส่วนประกอบที่ปรากฏตามหลัง “คำนำหน้าไม่สุภาพ” เท่านั้น ได้แก่

“คำเรียกญาติ” ซึ่งจะปรากฏตามหลัง “คำนำหน้าไม่สุภาพ” เท่านั้น ทั้งใน คำเรียกขานที่เป็นรูปประสมสองส่วน เช่น *ไอ้น้อง* คำเรียกขานที่เป็นรูปประสมสามส่วน ได้แก่ *อีพี่ลิ่ง* และคำเรียกขานที่เป็นรูปประสมสี่ส่วน ได้แก่ *อีพีนท์ไวย์*

“คำแสดงความรัก” พบในคำเรียกขานที่เป็นรูปประสมสองส่วน ได้แก่ *ไอบี อีลิ่ง*

“คำเรียกเพศวิถี” พบในคำเรียกขานที่เป็นรูปประสมสองส่วน ได้แก่ *อีทอม* และ คำเรียกขานที่เป็นรูปประสมสามส่วน ได้แก่ *อีตุ๊ดของเค้า อีทอมผี*

“คำด่า” สามารถปรากฏในตำแหน่งที่ 2 ตามหลังคำนำหน้า เช่น *อีเหย๊ย อีเปรดพิช อีสัสเต้ย* เป็นต้น หรือปรากฏในตำแหน่งที่ 3 ได้แก่ *อีทอมผี*

ผู้วิจัยพบว่า คู่รักใช้คำนำหน้า “ไม่สุภาพ” เป็นส่วนประกอบของคำเรียกขานมากกว่า คำนำหน้าสุภาพ การใช้คำเรียกขานในลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดสนิทสนมของคู่รัก

ผู้วิจัยพิจารณาการใช้คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักจากคำเรียกขาน 35 รูปแบบดังกล่าว โดยแสดงเป็นความถี่และค่าร้อยละของการใช้คำเรียกขาน โดยรวมเอารูปแบบที่ปรากฏน้อยกว่าร้อยละ 1 ไว้ในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้เข้าใจง่าย ดังนี้

ตารางที่ 4.2

ความถี่และร้อยละของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

ลำดับ	คำเรียกขาน	จำนวน	ร้อยละ
1	ชื่อ	345	30.7
2	คำสรรพนาม	256	22.8
3	ฉายา	141	12.5
4	คำเรียกญาติ + ชื่อ	90	8.0
5	คำแสดงความรัก	82	7.3
6	คำนำหน้า + ฉายา	68	6.0
7	คำเรียกญาติ	40	3.6
8	คำนำหน้า + ชื่อ	21	1.9
9-35	อื่น ๆ	81	7.2
รวม		1,124	100.0

ตาราง 4.2 แสดงให้เห็นว่า คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่ปรากฏใช้มากที่สุดคือ “ชื่อ” (ร้อยละ 30.7 ของคำเรียกขานทั้งหมด) โดย “ชื่อ” ที่คู่รักใช้เรียกกันส่วนใหญ่เป็น “ชื่อเล่น” มากกว่าชื่อจริง เช่น กานต์ เจน แฮม เป็นต้น อันดับที่ 2 คือ “คำสรรพนาม” (ร้อยละ 22.8 ของคำเรียกขานทั้งหมด) ซึ่งมีทั้งคำสรรพนามสุภาพ เช่น คุณ เธอ ตัวเอง และคำสรรพนามไม่สุภาพ เช่น แก เอ็ง มึง เป็นต้น อันดับ 3 คือ “ฉายา” (ร้อยละ 12.5 ของคำเรียกขานทั้งหมด) เช่น อ้วน หมี หมู เป็นต้น

ผลการวิจัยที่ปรากฏไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าลักษณะเด่นของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีการใช้คำที่ตั้งขึ้นเพื่อเรียกกันโดยเฉพาะหรือฉายามากที่สุด ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าเนื่องจากสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ มาจากผลการศึกษาข้อมูลในการวิจัยนำร่องซึ่งเก็บข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ และการเก็บแบบสอบถาม ซึ่งเครื่องมือและชุดคำถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมีส่วนชี้นำ กล่าวคือ ในคำถามทั้งที่ปรากฏในแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ มีคำถามที่เกี่ยวข้องกับ

การเรียกขานด้วยฉายารากฏอยู่หลายครั้ง ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสนใจกับการตอบคำถามเกี่ยวกับ “ฉายา” ผลจากการศึกษาข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนำร่องจึงพบว่าผู้รักใช้ “ฉายา” เป็นคำเรียกขานมากที่สุด

อย่างไรก็ดี เมื่อผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือและชุดคำถามให้มีความเป็นธรรมชาติแล้ว พบว่าผู้รักใช้ “ชื่อ” เป็นคำเรียกขานมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า แม้ว่าผู้รักจะมี “ฉายา” ไว้ใช้เรียกขานกัน แต่ผู้รักก็ยังใช้ “ชื่อ” เป็นคำเรียกขานมากที่สุด

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทย์ และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) และ จุฑารัตน์ โล่ห์ตระกูลวัฒน์ (2537) คือ ผู้รักใช้ “ชื่อ” เป็นคำเรียกขานมากที่สุด

การใช้ “ชื่อ” ยังเป็นคำเรียกขานแสดงถึงความเท่าเทียมและความสนิทสนม ตามที่ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทย์ และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531, น 31) กล่าวว่า “การใช้ชื่อนั้นเป็นคำที่ผู้พูดจะใช้เรียกคนที่เท่ากันหรือคนที่ต่ำกว่าเท่านั้น เป็นเครื่องหมายแสดงความไม่เคารพหรือเท่าเทียมกัน และในขณะเดียวกันก็แสดงความสนิทสนมสูงสุด”

เมื่อผู้วิจัยพิจารณาคำเรียกขาน 35 รูปแบบดังกล่าว สามารถจัดกลุ่มคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็นคำประเภทต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวถึงในบทที่ 3 ดังนี้

กลุ่ม A คำเรียกขานที่แสดงความเฉพาะเจาะจง ได้แก่ คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “ชื่อ” หรือ “ฉายา”

กลุ่ม B คำเรียกขานที่แสดงความไม่เฉพาะเจาะจง ได้แก่ คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “คำสรรพนาม” หรือ “คำนำหน้า” หรือ “คำเรียกเพศวิถี”

กลุ่ม C คำเรียกขานที่แสดงความอาวุโส ได้แก่ คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “คำเรียกญาติ”

กลุ่ม D คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็นคำแสดงความรักหรือความสัมพันธ์หรืออารมณ์ ได้แก่ คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “คำแสดงความรัก” หรือ “คำบอกสัมพันธ์” หรือ “คำแสดงความเป็นเจ้าของ” หรือ “คำลงท้าย”

กลุ่ม E คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็นคำแสดงการบริภาษ ได้แก่ คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “คำด่า”

เนื่องจากความถี่ในการปรากฏของคำเรียกขานแต่ละกลุ่มมีจำนวนครั้งไม่เท่ากัน และมีรูปแบบที่สามารถอยู่ได้ทั้งสองกลุ่ม เช่น รูปแบบ “ชื่อ + คำลงท้าย” เป็นคำเรียกขานที่อยู่ในกลุ่ม A คือ คำเรียกขานที่แสดงความเฉพาะเจาะจง และ กลุ่ม D คือ คำเรียกขานที่แสดงความรักหรือ

ความสัมพันธ์หรืออารมณ์ ผู้วิจัยจะนับความถี่รูปแบบดังกล่าวในทั้งสองกลุ่ม และแสดงความถี่ของคำเรียกขานแต่ละกลุ่มเป็นค่าร้อยละของผลรวมแต่ละกลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 4.3

ความถี่และร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขาน

กลุ่ม	คำเรียกขาน	ความถี่	ร้อยละ
A	คำเรียกขานที่แสดงความเฉพาะเจาะจง	699	62.2
B	คำเรียกขานที่แสดงความไม่เฉพาะเจาะจง	384	34.2
C	คำเรียกขานที่แสดงความอาวุโส	151	13.4
D	คำเรียกขานที่แสดงความรักหรือความสัมพันธ์หรืออารมณ์	132	11.7
E	คำเรียกขานที่แสดงการบริภาษ	14	1.2

จากตาราง 4.3 จะเห็นได้ว่า คำเรียกขานในกลุ่ม “A” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “ชื่อ” หรือ “ฉายา” มีสัดส่วนการใช้เป็นคำเรียกขานมากที่สุด คือ ร้อยละ 62.2 ของคำเรียกขานทั้งหมด ส่วนประกอบดังกล่าวเป็นคำที่ใช้เพื่อเรียกคู่สนทนาอย่างเฉพาะเจาะจงและเป็นคำแสดงความสนิทสนม

ส่วนคำเรียกขานในกลุ่ม “B” ที่มีส่วนประกอบเป็น “คำสรรพนาม” หรือ “คำนำหน้า” หรือ “คำเรียกเพศวิถี” มีสัดส่วนการใช้เป็นคำเรียกขานรองลงมา คือ ร้อยละ 34.2 ของคำเรียกขานทั้งหมด จากข้อมูลคำเรียกขานในกลุ่มนี้จำนวน 384 คำ พบว่า มีคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็นคำนำหน้าไม่สุภาพ เช่น *อีตุ๊ด ไอบี* และคำสรรพนามไม่สุภาพ เช่น *แก มึง* รวม 336 คำ คิดเป็นร้อยละ 87.5 ของคำเรียกขานในกลุ่มนี้ ส่วนประกอบที่เป็นคำไม่สุภาพดังกล่าวแสดงถึงความสนิทสนมของคู่รัก

คำเรียกขานในกลุ่ม “C” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “คำเรียกญาติ” มีสัดส่วนการใช้เป็นคำเรียกขาน ร้อยละ 13.4 ของคำเรียกขานทั้งหมด จากข้อมูลคำเรียกขานในกลุ่มนี้จำนวน 151 คำ พบว่า มีคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็นคำเรียกญาติที่ผู้น้อยใช้เรียกผู้ใหญ่ เช่น *พี่ เฮีย เจ้ พ่อ* รวม 108 คำ คิดเป็นร้อยละ 71.5 ของคำเรียกขานในกลุ่มนี้ อาจเป็นไปได้ว่าแม้ว่าในความสัมพันธ์แบบคู่รักผู้พูดจะมองว่าผู้ฟังเท่าเทียมกับตนเอง แต่ก็ยังมีการใช้คำเรียกขานที่แสดงถึงความอาวุโส โดยเฉพาะเมื่อผู้พูดอายุน้อยเรียกผู้ฟังที่อายุมากกว่า

คำเรียกขานในกลุ่ม “D” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “คำแสดงความรัก” หรือ “คำบอกสัมพันธ์” หรือ “คำแสดงความเป็นเจ้าของ” หรือ “คำลงท้าย” มีสัดส่วนการใช้เพียงร้อยละ 11.7 แสดงให้เห็นว่าคู่รักจะไม่ใช้คำเรียกขานที่เปิดเผยหรือแสดงความรักอย่างชัดเจนเกินไป จากข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงถึงค่านิยมของสังคมไทยที่มองว่าความสัมพันธ์แบบคู่รักเป็นความสัมพันธ์ที่ยังไม่เป็นทางการ การเปิดเผยเรื่องความรักมากเกินไปอาจทำให้โดนตำหนิหรือนินทาได้

คำเรียกขานในกลุ่ม “E” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “คำด่า” ถูกใช้เป็นคำเรียกขานน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 1.2 แสดงให้เห็นว่าแม้ความสัมพันธ์แบบคู่รักจะเป็นความสัมพันธ์แบบสนิทสนม แต่คู่รักก็ยังใช้คำหยาบน้อย

จากภาพรวมของการศึกษาคำเรียกขานที่แบ่งกลุ่มตามส่วนประกอบ ผู้วิจัยพบว่า คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีการใช้ส่วนประกอบที่แสดงถึงความสนิทสนม ได้แก่ ชื่อเล่น ฉายา คำสรรพนามไม่สุภาพ คำนำหน้าไม่สุภาพ และคำด่า เป็นส่วนประกอบจำนวนมากถึงร้อยละ 90 ของคำเรียกขานทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดสนิทสนม

การใช้ “คำเรียกญาติ” เป็นส่วนประกอบในคำเรียกขาน แสดงให้เห็นลักษณะทางสังคมไทยที่ให้ความสำคัญกับความอาวุโส โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้พูดอายุน้อยกว่าผู้ฟัง อย่างไรก็ตาม การใช้ “คำเรียกญาติ” ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก นอกจากจะแสดงถึงความยกย่องให้เกียรติแล้วยังเป็นการแสดงถึงความใกล้ชิดฉันทันญาติซึ่งสะท้อนลักษณะสังคมเครือญาติของสังคมไทยอีกด้วย

ส่วนการใช้คำเรียกขานที่แสดงถึงความรัก หรือความสัมพันธ์ หรืออารมณ์ความรู้สึกถูกใช้น้อยที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 อาจเป็นไปได้ว่าความสัมพันธ์แบบคู่รักในสังคมไทยเป็นความสัมพันธ์แบบส่วนตัว คู่รักจึงมิได้แสดงออกถึงความรู้สึกผ่านการใช้คำเรียกขาน

4.3 การสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

การสร้างคำเรียกขาน หมายถึง วิธีการสร้างคำขึ้นใช้เป็นคำเรียกขานหรือวิธีการปรับเปลี่ยนคำที่มีอยู่เดิมเพื่อนำมาใช้เป็นคำเรียกขาน

การศึกษาการสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ผู้วิจัยนำแนวคิดเรื่องการสร้างคำของ Francis (1994) Trask (1994) O’Grady (1997) และ Yule (2005) มาใช้ในการวิเคราะห์การสร้างคำเรียกขาน และนำแนวคิดเรื่องการสร้างคำในภาษาไทยของวิจิตรน ภาณุพงศ์

(2528) และแนวคิดเรื่องการประกอบคำในภาษาไทยของวินัย ภูระหงษ์ (2545) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับข้อมูล

การศึกษาการสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักนั้น ผู้วิจัยมีได้คำนี้ถึง “การประกอบคำ” เท่านั้น เนื่องจากข้อมูลคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก พบคำประเภทหนึ่ง เป็นคำที่มีที่มาจากเปรียบเทียบ โดยยึดตามคำอธิบายของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น *อ้วน หมี สวาทร้าย* เป็นต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการพิจารณา “ความหมาย” ก็เป็นส่วนสำคัญที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงขอกล่าวถึงกระบวนการทางความหมายที่พบในการสร้างคำเรียกขานด้วย อย่างไรก็ตาม คำทุกคำในภาษาย่อมผ่านกระบวนการสร้างคำ แต่งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะสมัย ดังนั้นการตัดสินใจว่าคำเรียกขานใดผ่านกระบวนการสร้างคำอย่างไรนั้น ผู้วิจัยจึงต้องอาศัยเกณฑ์การตัดสินใจ ดังจะกล่าวต่อไปนี้

1. คำเรียกขานที่ผู้พูดตั้งขึ้นใหม่เพื่อใช้เรียกคนรักโดยเฉพาะ
2. คำเรียกขานที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงหรือรูปเขียนเพื่อใช้เรียกคนรักโดยเฉพาะ

สำหรับ รูปแปร ผู้วิจัยไม่นับว่าผ่านกระบวนการสร้างคำ เนื่องจากหลายรูปที่พบ เมื่อเป็นรูปแปรไม่ทำให้เกิดความหมายแตกต่างไปจากเดิม จึงไม่ถือว่าเกิดคำใหม่ หรือกระบวนการเกิดคำใหม่ยังไม่เสร็จสิ้น เช่น คำเรียกญาติ *เจ้ / เจ๊* เนื่องจากเป็นคำยืมจากภาษาจีนและเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกันเกิดจากสำเนียงของผู้ใช้ภาษาต้นทาง คำแสดงความรัก *เบบี้ / เบบี* เนื่องจากเป็นคำยืมจากภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่ไม่มีวรรณยุกต์ เสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกันจึงเกิดจากสำเนียงของผู้ใช้ภาษาชาวไทย คำสรรพนาม *เธอ/เทอ* เนื่องจากข้อมูลที่ได้มาจากการพิมพ์คำตอบ และการใช้ “เทอ” เพื่อหมายถึง “เธอ” เป็นรูปที่พบได้ทั่วไปจากผู้ใช้ภาษาไทยบนอินเทอร์เน็ต

จากคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักพบคำเรียกขานที่ผ่านกระบวนการสร้างคำ 547 คำ มีคำเรียกขานที่เกิดจากวิธีการสร้างคำหนึ่งวิธีและคำเรียกขานที่เกิดจากการใช้หลายวิธีร่วมกัน ดังนี้

ตารางที่ 4.4

ความถี่และร้อยละของคำเรียกขานที่ผ่านการสร้างคำ

วิธีการสร้างคำเรียกขาน	จำนวน	ร้อยละ
1 วิธี	340	62.1
หลายวิธีร่วมกัน	207	37.9
รวม	547	100.0

จากคำเรียกขานที่ผ่านกระบวนการสร้างคำ 547 คำ สามารถแบ่งตามกระบวนการสร้างได้เป็น 6 กลุ่มวิธีการ ดังนี้

1) คำเรียกขานที่เกิดจากวิธีทางความหมาย มีวิธีการย่อย 3 วิธี คือ การใช้นามนัย การใช้อุปลักษณ์ และการเลียนเสียง

2) คำเรียกขานที่เกิดจากการตัดแปลงคำ มีวิธีการย่อย 7 วิธี คือ การตัดคำ การซ้ำคำ การรวมคำ การแปลงคำ การแปลงเสียง การแปลงเสียงเพื่อสร้างคำพ้อง และการตัดแปลงรูปเขียน

3) คำเรียกขานที่เกิดจากการเติมหน่วยคำหน้าหรือท้ายคำเดิม มีวิธีการย่อย 2 วิธี คือ การพสานคำ และการผสมคำ

4) คำเรียกขานที่เกิดจากการเปลี่ยนภาษา มีวิธีการย่อย 2 วิธี คือ การยืมคำ และการแปล

5) คำเรียกขานที่เกิดจากการสร้างคำใหม่

6) คำเรียกขานที่เกิดจากการใช้หลายวิธีร่วมกัน คือการใช้วิธีการสร้างคำ ในกลุ่มที่ 1) – กลุ่มที่ 5) มากกว่าหนึ่งวิธีเพื่อสร้างคำเรียกขานหนึ่งคำ

4.3.1 คำเรียกขานที่เกิดจากวิธีทางความหมาย

คำเรียกขานที่สร้างจากวิธีการนี้ คือ คำที่มีที่มาจาก การนำเอาลักษณะบางประการมาสร้างเป็นคำเรียกขาน การวิเคราะห์ข้อมูลยึดตามคำอธิบายของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งได้เป็น 3 วิธี ดังนี้

4.3.1.1 การใช้นามนัย (Metonymy)

คือ การกล่าวถึงส่วนย่อย (Part) เพื่อหมายถึงส่วนใหญ่ (Whole) พบว่ามีการนำเอาบุคลิกลักษณะหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของคู่รักมาใช้ในการสร้างคำเรียกขาน บุคลิกลักษณะหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของคู่รักดังกล่าวสามารถแบ่งได้ ดังนี้

ลักษณะที่ 1 ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง รูปร่าง หน้าตา

เช่น อ้วน เตี้ย จ้อย โย่ง ตัน

ลักษณะที่ 2 ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย หมายถึง อวัยวะหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย อาจหมายถึงเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับ

เช่น แว่น ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “ก็แฟนใส่แว่น”

หนวด ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “มันชอบไว้หนวด”

จุก ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “ชอบมัดจุกกลม ๆ บนหัว”

ลักษณะที่ 3 พฤติกรรมหรือนิสัย หมายถึง การกระทำของคู่รัก หรือสิ่งที่คู่รักกระทำเป็นประจำจนเป็นนิสัยประจำตัว

ได้แก่ *ง่าว* ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “ทำตัวง่าว ๆ ตลอด”

ป่า ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “ป่าสายเปย์ ป่ารวย ป่าจ่ายให้” จากคำอธิบายดังกล่าว หมายถึง พฤติกรรมการใช้จ่ายของคนรัก

ลักษณะที่ 4 เชื้อชาติ หมายถึง เชื้อชาติหรือลักษณะที่แสดงถึงเชื้อชาติ

ได้แก่ *เจ๊ก* ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “ก็หน้ามันโคตรจีน”

แหม่ม ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “แฟนเป็นลูกครึ่ง”

4.3.1.2 การใช้อุปลักษณ์ (Metaphor)

เป็นการจับคู่เพื่อเปรียบเทียบแนวคิดหนึ่งกับอีกแนวคิดหนึ่งแตกต่างกันออกไป ก่อให้เกิดการถ่ายโอนของคุณสมบัติบางประการของแนวคิดหนึ่งไปยังอีกแนวคิดหนึ่ง คุณสมบัติของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบมักจะมีคุณลักษณะทางความหมายเกี่ยวกับลักษณะบางประการของคู่รัก แบ่งได้ตามลักษณะย่อย ดังนี้

ลักษณะที่ 1 ลักษณะทางกายภาพ หมายถึง รูปร่าง หน้าตา ใช้อุปลักษณ์สัตว์ทั้งหมด

เช่น *หมี หมู ช้าง*

ลักษณะที่ 2 พฤติกรรมหรือนิสัย หมายถึง การกระทำของคู่รักหรือสิ่งที่คู่รักกระทำเป็นประจำจนเป็นนิสัยประจำตัว ใช้อุปลักษณ์สัตว์ทั้งหมด

เช่น *หมา ลิง ควาย*

ลักษณะที่ 3 ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย หมายถึง อวัยวะหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายของคู่รัก

ได้แก่ *สาหร่าย* กล่าวถึง ทรงผมของคนรัก ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “แฟนชอบปล่อยผมยาว ๆ เซอร์ ๆ เหมือนสาหร่ายอะ”

ลักษณะที่ 4 ลักษณะทางกายภาพและพฤติกรรม หมายถึง สิ่งที่เชื่อมโยงกับคนรักทั้งลักษณะและพฤติกรรม

ได้แก่ *แมวน้ำ* เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “ชอบร้องอู้ง ๆ หน้าขาว ๆ เหมือนแมวน้ำ”

นอกจากนี้ยังพบ การเชื่อมโยงกับชื่อบุคคลหรือตัวละครที่มีชื่อเสียง ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงลักษณะบางอย่างของคนรักกับบุคคลหรือตัวละครที่มีชื่อเสียง

เช่น *ซินจ้ง* ชื่อตัวละครเด็กผู้ชายจากการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง *ซินจ้งจอมแก่น* ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “คิ้วหนา หัวกลมเหมือนซินจ้ง”

โนบิตะ ชื่อตัวละครเด็กผู้ชายจากการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง *โตราเอมอน* ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “มีช่วงนึ่งมันดัดผมทรงกะลา แล้วใส่แว่นเหมือนโนบิตะ”

4.3.1.3 การเลียนเสียง (Imitation)

เป็นการเลียนเสียงจากธรรมชาติ พบ 1 คำ ได้แก่ *มั่วว* เป็นคำเลียนเสียงร้องของแมว

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า คำเรียกขานที่เกิดจากวิธีทางความหมายเป็นการนำเอาลักษณะบางประการของคนรัก ได้แก่ รูปร่าง ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย บุคลิกภาพ พฤติกรรม มาใช้เป็นคำเรียกขาน สามารถแบ่งได้เป็น 1) การนำเอาลักษณะบางประการของคนรักมาใช้เป็นคำเรียกขานโดยตรง คือ “การใช้นามนัย” 2) การเปรียบเทียบลักษณะบางประการของคนรักกับสิ่งอื่น ได้แก่ “การใช้อุปลักษณ์” และ “การใช้คำเลียนเสียง”

อย่างไรก็ดีแม้ว่าการสร้างคำเรียกขานส่วนใหญ่จะเป็นคำที่มีความหมายเชิงลบ เช่น การกล่าวถึงรูปร่าง เช่น *อ้วน เตี้ย* หรือการกล่าวถึงพฤติกรรมหรือสติปัญญา เช่น *ง่วง ควาย* แต่เมื่อนำมาใช้ในบริบทของความสัมพันธ์แบบคู่รัก กลับทำให้ความรุนแรงของคำถูกลดทอนลง และแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดสนิทสนมกันระหว่างคู่รัก

4.3.2 คำเรียกขานที่เกิดจากการตัดแปลงคำ

คำเรียกขานที่สร้างจากวิธีการนี้ คือ คำที่มีที่มาจากการเปลี่ยนแปลงเสียง คำหรือวิธีการเขียน โดยไม่เปลี่ยนชนิดของคำ แบ่งได้เป็น

4.3.2.1 การตัดคำ (Clipping)

คือ การสร้างคำโดยการลด หรือตัดคำ หรือตัดพยางค์ในคำที่มีมากกว่าหนึ่งพยางค์ ให้สั้นลง โดยสามารถตัดได้ทั้งส่วนต้นหรือส่วนท้าย ดังนี้

ชื่อเล่น	ได้แก่	<i>โตะ</i>	จาก	<i>เบนโตะ</i>
		<i>ต่าย</i>	จาก	<i>กระต่าย</i>
		<i>โซ</i>	จาก	<i>โซดา</i>
ชื่อจริง	ได้แก่	<i>ไพลิน</i>	จาก	<i>พลอยไพลิน</i>
		<i>หมี</i>	จาก	<i>ลักขมี</i>
		<i>กมล</i>	จาก	<i>กมลณีรัฐ</i>

4.3.2.2 การซ้ำคำ (Reduplication)

เกิดจากการออกเสียงหน่วยคำเดียวกัน 2 ครั้ง สามารถเขียนคำเดิมซ้ำสองครั้ง หรือ ใช้ ๆ แทนการซ้ำคำ แบ่งได้ตามประเภทของคำ ดังนี้

ชื่อเล่น ได้แก่ *ปาร์คปาร์ค มินมิน หลิง ๆ*
คำสรรพนาม ได้แก่ *เธอ ๆ*

4.3.2.3 การรวมคำ (Blending)

หมายถึง การนำเฉพาะส่วนต้นของคำหนึ่งมาประกอบกับส่วนท้ายของอีกคำหนึ่งเป็นคำใหม่ พบ 1 คำ ได้แก่ *เตง /ten/* จากคำสรรพนาม “ตัวเอง” /tua ɹen/ เสียง /t/ จาก /tua/ รวมกับเสียง /ee/ และ /ŋ/ จาก /ɹeen/

4.3.2.4 การแปลงคำ

หมายถึง การเพิ่มพยางค์ไว้หน้าหรือท้ายคำ โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงชนิดของคำเดิม แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

แบบที่ 1 เพิ่มพยางค์ท้ายชื่อเล่นตามแบบตะวันตก เช่น *Elizabeth* อาจจะเรียกว่า *Liz* หรือ *Beth* หรือเติมพยางค์ท้ายเป็น *Lizzy* หรือ *Betty* ก็ได้

ได้แก่ *เจนนี่ เจมมี่ แมมมี่ บอสซี่ มินนี่*

แบบที่ 2 เพิ่มพยางค์ไว้หน้าชื่อเล่นในโครงสร้าง พยางค์ + ชื่อ

เช่น *กา + [เต้าะ]สู่อ* เป็น *กาเต้าะ*

ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “เราชื่อตูน มันเรียกเราว่าการ์ตูน เราเลยเรียกมันว่ากาเต้าะ จะได้คู่กัน”

4.3.2.5 การแปลงเสียง

เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดคำใหม่ขึ้นใช้ในภาษา โดยมีการเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะ หรือเสียงสระ แบ่งได้ตามประเภทของคำ ดังนี้

ประเภทที่ 1 คำสรรพนาม

ได้แก่ *ตัวเอง* แปลงเสียงเป็น *ตะเอง ตุงงง*

เธอ แปลงเสียงวรรณยุกต์เป็น *เหือ*

ประเภทที่ 2 คำแสดงความรัก ได้แก่ *ที่รัก* แปลงเสียงเป็น *ฮีรัก ที่รัก*

ประเภทที่ 3 คำเรียกญาติ ได้แก่ *น้อง* แปลงเสียงสระ เป็น *นุ่ง*

ประเภทที่ 4 คำนำหน้า

ได้แก่ *ยาย* แปลงเสียงสระเป็น *ยัย* เช่น *ยัยฟู ยัยหมี่* เป็นต้น

อี แปลงเสียงสระเป็น *อิ* เช่น *อิอ้วน อิเฟย* เป็นต้น

ไอ้ แปลงเสียงวรรณยุกต์เป็น ไอ่/ไอ๊ เช่น ไอน้อง ไอแจน
ไอ่เตี้ย ไอ๊บัว เป็นต้น

สังเกตได้ว่าคำนำหน้า “ไอ้” “อิ” เป็นคำนำหน้าไม่สุภาพ การแปลงเสียงคำนำหน้าด้วยกันแปลงสระเสียงยาวให้เป็นสระเสียงสั้น และการแปลงเสียงวรรณยุกต์โท เป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญและเอกเป็นการลดทอนความไม่สุภาพของคำนำหน้าดังกล่าว

ส่วนคำนำหน้า “ยาย” เป็นคำพ้องกับคำเรียกญาติ “ยาย” ซึ่งมีนัยยะของความสุขอายุ การแปลงเสียงคำนำหน้าด้วยกันแปลงสระเสียงยาวให้เป็นสระเสียงสั้น จาก “ยาย” เป็น “ยัย” จึงเป็นการลดทอนความหมายดังกล่าว และเพิ่มนัยยะของความเอ็นดู

4.3.2.6 การแปลงเสียงเพื่อสร้างคำพ้อง

การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะ หรือเสียงสระจากคำเดิม เพื่อให้พ้องเสียงกับคำอื่น เพื่อสร้างความหมายใหม่ พบ 1 คำ

ได้แก่ ที่ยัก แปลงเสียงจากคำแสดงความรักที่รัก เป็น ที่ยัก

ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “ที่ยัก ตอนแรกเรียกที่รัก แต่มันชอบด่าเลยกลายเป็นยักไปเลย” เป็นการเล่นคำพ้องเสียง “ยัก” และ ยักษ์

4.3.2.7 การแปลงรูปเขียน

เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จึงพบการซ้ำพยัญชนะท้ายหรือการเปลี่ยนพยัญชนะที่มีเสียงเดียวกันเพื่อแสดงความหมายบางประการ ดังนี้

แบบที่ 1 การซ้ำพยัญชนะท้ายเพื่อแสดงการลากเสียง

ได้แก่ คำสรรพนาม เฮอออ ตัวเองงงง ตัว แกกกก มึงงงง

คำแสดงความรัก ที่รักกกกกก

คำเรียกเพศวิถี ทอมมม

ชื่อเล่น แจนนนนน

แบบที่ 2 การเปลี่ยนพยัญชนะสะกดในมาตราเดียวกันเพื่อลดทอนความรุนแรง ได้แก่ สัส จาก คำด่า สั๊ตว์

4.3.2.8 การตัดแปลงคำหลายวิธีการ

หมายถึง การใช้วิธีการตัดแปลงคำ (ข้อ 4.3.2.1 – 4.3.2.7) ตั้งแต่ 2 วิธีขึ้นไป มาสร้างคำเรียกขาน ดังนี้

- การใช้ 2 วิธีร่วมกัน

เช่น โซ ๑ เกิดจาก การตัดคำ + การซ้ำคำ

จากการตัดคำที่เป็นชื่อ “โซดา” เป็น โซ และ ซ้ำคำ เป็น โซ ๑

ชี้ เกิดจาก การแปลงเสียง + การตัดคำ

จากการแปลงเสียงชื่อ “รัชชัย” เป็น รัชชี้ และ ตัดคำเป็น ชี

- การใช้ 3 วิธีร่วมกัน

เช่น ปลา

เกิดจาก การตัดคำ + การแปลงเสียงเพื่อสร้างคำพ้อง + การตัดคำ

ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “มาจากประกายไพลิน เรียกประกาย ๆ เหมือนปลากราย เลยเรียกแฟนว่าปลากราย บางทีก็เรียกปลาเฉย ๆ”

จากการตัดคำที่เป็นชื่อ “ประกายไพลิน” เป็น ประกาย แล้วแปลงเสียงเพื่อสร้างคำพ้อง จากเป็น “ปลากราย” และตัดคำเป็น ปลา

จะเห็นได้ว่าคำที่ถูกนำมาตัดแปลงเป็นคำเรียกขาน เป็นคำที่มีอยู่แล้วในภาษา ไม่ว่าจะเป็น “ชื่อ” “คำสรรพนาม” “คำเรียกญาติ” “คำแสดงความรัก” “คำคำ” “คำเรียกเพศวิถี” การสร้างคำเรียกขานโดยวิธีการดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อ

- 1) สร้างคำเรียกขานที่แปลกไปจากเดิมเพื่อใช้กับคนรัก ให้เข้าใจคำและความหมายเฉพาะร่วมกันเท่านั้น แสดงให้เห็นถึงเป็นส่วนตัวของคู่รัก
- 2) เพื่อลดทอนความรุนแรงของคำที่มีความหมายเชิงลบ เช่น คำเรียกเพศวิถี คำคำ

4.3.3 คำเรียกขานที่เกิดจากการเติมหน่วยคำหน้าหรือท้ายคำ

การเติมหน่วยคำอิสระหรือหน่วยคำไม่อิสระไว้หน้าหรือท้ายชื่อ คำสรรพนาม คำแสดงความรัก แบ่งได้เป็น

4.3.3.1 การผสมคำ (Derivation)

คือ คำที่เกิดจากการรวมกันของหน่วยคำ 2 หน่วยคำ โดยมีหน่วยคำไม่อิสระอย่างน้อยหนึ่งหน่วยคำ จากข้อมูลพบว่า คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีการนำคำนำหน้า ซึ่งพิจารณาให้เป็นหน่วยคำไม่อิสระมาเติมหน้าคำเรียกขานประเภทอื่น แบ่งได้ตามโครงสร้างของคำ ดังนี้

- โครงสร้าง 1 คำนำหน้า + คำเรียกขานใด ๆ ที่เป็นหน่วยคำอิสระ
- ได้แก่ คำนำหน้า + ชื่อเล่น เช่น เจ้ามะพร้าว คุณหนู อีเอื้อ
คำนำหน้า + ชื่อจริง เช่น คุณฉัตรชัย คุณชัยวัฒน์
คำนำหน้า + คำเรียกญาติ เช่น อีลุง ไอน้อง

คำนำหน้า + คำคำ เช่น *อีเหี้ย อีเวร อีห่า*

คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ เช่น *อีทอม*

พิจารณาให้ “คุณ” และ “เจ้า” เป็นหน่วยคำไม้อิสระ เนื่องจาก คุณ และ เจ้า ในคำเรียกขานทำหน้าที่เป็นคำนำหน้า ไม่สามารถปรากฏตามลำพังได้ และเป็นคนละคำกับ “คุณ” และ “เจ้า” ที่เป็นคำสรรพนามบุรุษที่ 2

โครงสร้างที่ 2 คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ชื่อเล่น เช่น *อีพี่น้อง*

โครงสร้างที่ 3 คำนำหน้า + คำคำ + ชื่อเล่น เช่น *อีปรตพีช*

โครงสร้างที่ 4 คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ + คำคำ เช่น *อีทอมผี*

โครงสร้างที่ 5 คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ + คำบุพบท + คำสรรพนาม เช่น *อีตุ๊ดของเค้า*

4.3.3.2 การผสมคำ (Compounding)

คือ การนำคำสองคำหรือมากกว่ามาผสมกันให้เกิดคำใหม่โดยการนำคำที่มีอยู่แล้วในภาษามารวมเป็นคำเดียวกัน ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระ ตั้งแต่ 2 หน่วยคำ ขึ้นไปมาผสมกัน แบ่งได้ตามโครงสร้างของคำ ดังนี้

โครงสร้างที่ 1 คำเรียกญาติ + ชื่อเล่น เช่น *น้องแพรว พี่บี พ่อรุด*

โครงสร้างที่ 2 คำนาม + คำนาม เช่น *ตุ๊ดลิง*

โครงสร้างที่ 3 ชื่อเล่น + คำวิเศษณ์ เช่น *หญิงฟู*

โครงสร้างที่ 4 หน่วยคำอิสระ + ชื่อเล่น เช่น *ของขวัญ*

โครงสร้างที่ 5 คำแสดงความรัก + คำบุพบท + คำสรรพนาม เช่น *ที่รักของเค้า*

4.3.4 คำเรียกขานที่เกิดจากการเปลี่ยนภาษา

การนำคำจากภาษาอื่นมาใช้โดยที่ความหมายของคำยังคงเดิม

4.3.4.1 การยืมคำ (Borrowing)

เป็นการสร้างคำโดยนำคำจากภาษาอื่นมาใช้ เรียกว่า "คำยืม" (Loan-words) แบ่งได้ตามประเภทของคำ ดังนี้

ประเภทที่ 1 คำเรียกญาติภาษาจีน เช่น *ป้า เฮีย หมวย เจ้*

คำเรียกญาติภาษาอังกฤษ เช่น *แดดดี*

ประเภทที่ 2 คำแสดงความรักภาษาอังกฤษ เช่น *ฮันนี่ เบบี ดาลิ่ง*

ประเภทที่ 3 คำบอกสัมพันธ์ภาษาอังกฤษ เช่น *แฟน*

ประเภทที่ 4 คำสรรพนามภาษาอังกฤษ เช่น *you*

4.3.4.2 การแปล (Translate)

หมายถึง ถ่ายทอดความหมาย จากภาษาหนึ่ง มาเป็นอีกภาษาหนึ่ง พบ

1 คำ ได้แก่ *เขียว* แปลจาก [กรีน]สีเขียว

4.3.5 คำเรียกขานที่เกิดจากการสร้างคำใหม่ (Coinage)

เป็นการสร้างคำใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน ถูกนำมาใช้แบบเฉพาะเจาะจงและมีความหมายเฉพาะที่ผู้ใช้กำหนดขึ้นเอง พบ 1 คำ ได้แก่ *มี* ผู้ตอบแบบสอบถามให้เหตุผลว่า “อยากเรียก ไม่มีเหตุผล ฟังแล้วน่ารักดี”

เมื่อพิจารณาคำเรียกขานที่เกิดจากวิธีการสร้างคำ 1 วิธี ในข้อ 4.3.1 – 4.3.5 จำนวน 340 คำ สามารถแจกแจงจำนวนคำเรียกขานตามกลุ่มวิธีการสร้างคำเรียกขานได้ ดังนิตารานที่ 4.5

ความถี่และร้อยละของคำเรียกขานที่ผ่านการสร้างคำ 1 วิธี

อันดับ	วิธีการสร้างคำเรียกขาน	จำนวน	ร้อยละ
1	การเติมหน่วยคำหน้าหรือท้ายคำเดิม	116	34.1
2	การตัดแปลงคำ	115	33.8
3	วิธีทางความหมาย	76	22.4
4	การเปลี่ยนภาษา	32	9.4
5	การสร้างคำใหม่	1	0.3
รวม		340	100.0

จากตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่าคำเรียกขานที่ผ่านการสร้างคำ 1 วิธี เกิดจากการเติมหน่วยคำหน้าหรือท้ายคำเดิมมีจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 34.1 โครงสร้างที่พบมากที่สุดเป็นโครงสร้างที่เกิดจากการผสมคำ คือ “คำเรียกญาติ + ชื่อ” จำนวน 88 คำ คิดเป็น ร้อยละ 25.8 ซึ่งเป็นโครงสร้างที่มีผลิตภาวะ (Productivity) สูงที่สุด

วิธีการสร้างคำเรียกขานที่พบเป็นอันดับ 2 คือ การตัดแปลงคำเป็นวิธีการสร้างคำที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกับอันดับแรกคือ ร้อยละ 33.8 ผู้วิจัยพบว่าจากคำเรียกขานที่สร้างคำโดยวิธีการตัดแปลงคำ จำนวน 115 คำ วิธีการตัดแปลงคำที่ใช้มากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ การตัดแปลง

รูปเขียน การตัดคำ และการแปลงเสียง ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า สาเหตุที่การดัดแปลงรูปเขียนเป็นวิธีการที่พบมากถึง 30 คำ เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จึงพบการซ้ำพยัญชนะท้ายเพื่อแสดงการลากเสียง เช่น เธอออ ตัวเองงง มึงงง เป็นต้น คำเรียกขานที่สร้างโดยวิธีการตัดคำ พบจำนวน 29 คำ ซึ่งเป็นการตัดส่วนของ “ชื่อ” ให้สั้นลงทั้งหมด ส่วนการแปลงเสียง พบจำนวน 22 คำ ส่วนใหญ่เป็นการแปลงเสียง “คำสรรพนาม”

วิธีการสร้างคำเรียกขานที่พบเป็นอันดับ 3 คือ วิธีทางความหมาย คิดเป็นร้อยละ 22.4 โดยลักษณะที่ถูกนำมาใช้หรือเชื่อมโยงเป็นคำเรียกขานมากที่สุด คือ รูปร่าง พบจำนวน 39 คำ และวิธีทางความหมายที่ใช้มากที่สุดคือ การใช้นามนัย

วิธีการสร้างคำเรียกขานที่พบเป็นอันดับ 4 คือ การเปลี่ยนภาษา คิดเป็นร้อยละ 9.4 ซึ่งวิธีการที่พบมากที่สุดคือ การยืมคำ และชนิดของคำยืมที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ “คำเรียกญาติ” “คำบอกสัมพันธ์” และ “คำแสดงความรัก”

วิธีการสร้างคำเรียกขานที่พบน้อยที่สุด คือ การสร้างคำใหม่ พบเพียง 1 คำ คิดเป็นร้อยละ 0.3 ของคำเรียกขานที่ผ่านวิธีการสร้างคำ 1 วิธี

4.3.6 คำเรียกขานที่เกิดจากการใช้หลายวิธีร่วมกัน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก อาจเกิดจากวิธีการสร้างคำมากกว่าหนึ่งวิธี และเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์เพื่อแทนกลุ่มวิธีการสร้างคำเรียกขาน ดังที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 (1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ)

① หมายถึง คำเรียกขานที่เกิดจากวิธีทางความหมาย (การใช้นามนัย การใช้อุปลักษณ์ การเลียนเสียง การเชื่อมโยงกับชื่อบุคคลหรือตัวละครที่มีชื่อเสียง)

② หมายถึง คำเรียกขานที่เกิดจากการดัดแปลงคำ (การตัดคำ การซ้ำคำ การรวมคำ การแปลงคำ การแปลงเสียง การแปลงเสียงเพื่อสร้างคำพ้อง การดัดแปลงรูปเขียน)

③ หมายถึง คำเรียกขานที่เกิดจากการเติมหน่วยคำหน้าหรือท้ายคำเดิม (การผสมคำ การผสมคำ)

④ หมายถึง คำเรียกขานที่เกิดจากการเปลี่ยนภาษา (การยืมคำ การแปล)

+ หมายถึง การประกอบกันของส่วนประกอบของคำเรียกขาน

ดังนั้น ① + ② จึงหมายถึง คำเรียกขานที่เกิดจากวิธีทางความหมาย และการดัดแปลงคำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานที่เกิดจากการใช้หลายวิธีร่วมกัน พบว่า คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีวิธีการสร้างคำโดยการใช้ 2 วิธีร่วมกันจนถึง 5 วิธีร่วมกัน ผู้วิจัยจะแสดงวิธีการวิเคราะห์คำเรียกขานที่เกิดจากการใช้หลายวิธีร่วมกัน ดังนี้

4.3.6.1 คำเรียกขานที่เกิดจากการใช้สองวิธีร่วมกัน

① + ②

เช่น แอ้น เกิดจาก ใช้อุปลักษณ์ + การตัดคำ

ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “มันตัวใหญ่ ชอบแก้งเหมือนใจแอนท์”

แอ้น เกิดจากการใช้อุปลักษณ์เชื่อมโยงลักษณะทางกายภาพและ ลักษณะนิสัยของคนรักกับตัวละครเด็กผู้ชายจากการดูญี่ปุ่นเรื่อง โดราเอมอน ชื่อ “ใจแอนท์” และ ตัดคำ เป็น แอ้น

① + ③

เช่น พี่หมี เกิดจาก การใช้อุปลักษณ์ + การผสมคำ

พี่หมี มีโครงสร้าง [คำเรียกญาติ + คำที่เกิดจากการใช้อุปลักษณ์]

โครงสร้างนี้เกิดจากการใช้อุปลักษณ์ “หมี” หมายถึง รูปร่างของคนรัก และการเติมหน่วยคำ “พี่” ไว้ ข้างหน้าเป็น พี่หมี

② + ③

เช่น น้องปาร์คปาร์ค เกิดจาก การซ้ำคำ + การผสมคำ

น้องปาร์คปาร์ค มีโครงสร้าง [คำเรียกญาติ + ชื่อ + ชื่อ] เกิดจากการซ้ำ คำที่เป็นชื่อ และการเติมหน่วยคำ น้อง ไว้ข้างหน้าเป็น น้องปาร์คปาร์ค

③ + ②

เช่น น้องเพยยย เกิดจากการผสมคำ + การแปลงรูปเขียน

น้องเพยยย มีโครงสร้าง [คำเรียกญาติ + ชื่อ] เป็น น้องเพย และการแปลงรูปเขียนโดยการซ้ำพยัญชนะท้ายเพื่อแสดงการลากเสียง เป็น น้องเพยยย

④ + ②

เช่น ลิ้ง เกิดจาก การยืมคำ + การตัดคำ

ลิง เกิดจากการยืมคำแสดงความรักจากภาษาอังกฤษ ดาลิ่ง (Darling) และตัดคำ ดาลิ่ง เป็น ลิ้ง

④ + ③

เช่น อีหมาย เกิดจาก การยืมคำ + การผสมคำ

อีหมวย มีโครงสร้าง [คำนำหน้า + คำเรียกญาติ] จากการยืมคำเรียกญาติจากภาษาจีน “หมวย” และการเติมหน่วยคำ “อี” ไว้ข้างหน้า เป็น อีหมวย

4.3.6.2 คำเรียกขานที่เกิดจากการใช้สามวิธีร่วมกัน

① + ② + ③

เช่น *เจ้ามูส* เกิดจาก การใช้อุปสรรค + การแปลงเสียง + การผสมคำผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “หมูมันไม่เพราะ”

เจ้ามูส มีโครงสร้าง [คำนำหน้า + คำที่เกิดจากการแปลงเสียง] เกิดจากการใช้อุปสรรค “หมู” หมายถึง รูปร่างของคนรัก และแปลงเสียง หมู เป็น “มูส” เพื่อเลี่ยงการพูดถึงหมูโดยตรง และการเติมหน่วยคำ “เจ้า” ไว้ข้างหน้า เป็น *เจ้ามูส*

① + ③ + ①

เช่น *คุณตัน* เกิดจาก การใช้นามนัย + การผสมคำ + การใช้อุปสรรค ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “ตัวมันตัน เลยเรียกให้เหมือนคุณตัน” *คุณตัน* เกิดจากการใช้นามนัย “ตัน” หมายถึง รูปร่างของคนรัก และการเติมหน่วยคำ “คุณ” ไว้ข้างหน้า เป็น *คุณตัน* ซึ่งใช้อุปสรรคเชื่อมโยงกับชื่อบุคคล คือ *ตัน* ภาสกรนที

① + ③ + ②

เช่น *ไอ้อ้วนนน* เกิดจาก การใช้นามนัย + การผสมคำ + การแปลงรูปเขียน

ไอ้อ้วนนน มีโครงสร้าง [คำนำหน้า + คำที่เกิดจากการใช้นามนัย] เกิดจากการใช้นามนัย “อ้วน” หมายถึง รูปร่างของคนรัก และการเติมหน่วยคำ “ไอ้” ไว้ข้างหน้า และการแปลงรูปเขียนโดยการซ้ำพยัญชนะท้ายเพื่อแสดงการลากเสียง เป็น *ไอ้อ้วนนน*

② + ① + ③

เช่น *ที่หมา* เกิดจาก การตัดคำ + การใช้อุปสรรค + การผสมคำ ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “มาจากที่รักที่เหมือนหมา” *ที่หมา* มีโครงสร้าง [หน่วยคำไม่อิสระ + คำที่เกิดจากการใช้อุปสรรค] เกิดจากการตัดคำแสดงความรัก “ที่รัก” เป็น *ที่* และการใช้อุปสรรค “หมา” และการนำ *ที่* เติมไว้ข้างหน้า *หมา* เป็น *ที่หมา*

④ + ④ + ②

เช่น *พัด* เกิดจาก การยืมคำ + การแปล + การตัดคำ

ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “มาจากตอนเรียกแฟนว่าแฟน แต่เพื่อน
ด่าว่าซื่อวดเลยเรียกว่าพัตลม”

พัต เกิดจากการยืมคำบอกสัมพันธ์ “แฟน” จากภาษาอังกฤษ Fan ซึ่ง
หมายถึง คนรัก และ การแปลความหมายจาก “แฟน” หมายถึง พัทลม ในภาษาไทย และการตัดคำ
พัตลม เป็น พัท

④ + ④ + ③

เช่น พัทลมของเค้า เกิดจาก การยืมคำ + การแปล + การผสมคำ

ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “มาจากตอนเรียกแฟนว่าแฟน แต่เพื่อน
ด่าว่าซื่อวดเลยเรียกว่าพัตลม”

พัตลมของเค้า เกิดจากการยืมคำบอกสัมพันธ์ “แฟน” จากภาษาอังกฤษ
Fan ซึ่งหมายถึง คนรัก และ การแปลความหมายจาก “แฟน” หมายถึง พัทลม ในภาษาไทย และ
การผสมคำ “ของ” และ “เค้า” เป็น พัทลมของเค้า

4.3.6.3 คำเรียกขานที่เกิดจากการใช้วิธีร่วมกัน

① + ② + ③ + ②

เช่น คุณหมูวว เกิดจาก การใช้อุปลักษณ + การแปลงเสียง +
การผสมคำ + การแปลงรูปเขียน

คุณหมูวว มีโครงสร้าง [คำนำหน้า + คำที่เกิดจากการแปลงรูปเขียน]
เกิดจากการใช้อุปลักษณ “หมู” หมายถึง รูปร่างของคนรัก และแปลงเสียงโดยการเติมเสียงพยัญชนะ
ท้ายจาก หมู เป็น “หมูว” เพื่อเลี่ยงการพูดถึงหมูโดยตรง และการเติมหน่วยคำ “คุณ” ไว้ข้างหน้า
เป็น “คุณหมูว” และการแปลงรูปเขียนโดยการซ้ำพยัญชนะท้ายเพื่อแสดงการลากเสียง เป็น คุณ
หมูวว

① + ④ + ② + ③

เช่น อีนอย เกิดจาก การใช้นามนัย + การยืมคำ + การตัดคำ +
การผสมคำ

อีนอย มีโครงสร้าง [คำนำหน้า + คำที่เกิดจากการตัดคำ] เกิดจากการ
ใช้นามนัย “นอย” ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมของคนรัก โดยคำนี้เกิดจากการยืมจากภาษาอังกฤษ
“paranoid” แล้วนำมาตัดคำ เป็น “นอย”⁵ และการเติมหน่วยคำ “อี” ไว้ข้างหน้า เป็น “อีนอย”

⁵ ราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า “วิตกกังวล, ประสาท, เช่น โทรเท่าไรแฟนก็ไม่
ยอมรับโทรศัพท์ เธอก็เลยนอยไปเลย.(ตัดมาจาก อ.paranoid) ” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2552, น. 65)

4.3.6.4 คำเรียกขานที่เกิดจากการใช้ทำวิธีร่วมกัน

① + ③ + ① + ② + ③

เช่น *ไอคุณตัน* เกิดจาก การใช้ชื่อนามนัย + การผสมคำ + การใช้
อุปลักษณ์ + การแปลงเสียง + การผสมคำ

ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “ตัวมันตัน เลยเรียกให้เหมือนคุณตัน”

ไอคุณตัน มีโครงสร้าง [คำนำหน้า + คำที่เกิดจากการใช้อุปลักษณ์] จาก
การใช้ชื่อนามนัย “ตัน” หมายถึงรูปร่างของคนรัก และการเติมหน่วยคำ “คุณ” ไว้ข้างหน้า เป็น คุณตัน
ซึ่งใช้อุปลักษณ์เชื่อมโยงกับชื่อบุคคล คือ ตัน ภาสกรนที และเติมหน่วยคำ “ไอ” ที่ผ่านการแปลงเสียง
วรรณยุกต์คำนำหน้า “ไอ” เป็น “ไอ” เพื่อลดความรุนแรงของคำ ไว้ข้างหน้า เป็น *ไอคุณตัน*

③ + ② + ③ + ② + ③

เช่น *ไอพี่ต้อง* เกิดจาก การผสมคำ + การตัดคำ + การผสมคำ +
การแปลงเสียง + การผสมคำ

ผู้ตอบแบบสอบถามอธิบายว่า “ตอนแรกเรียกต้องแต่ง เพราะชอบทำ
ตัวต้อง ๆ แต่บางที่มันต้องมาก ๆ ก็เรียกพี่ต้องอย่างเดียว ถ้าทนนไม่ไหวก็ต้องไอพี่ต้อง”

ไอพี่ต้อง มีโครงสร้าง [คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + หน่วยคำอิสระ]
จากการเติมหน่วยคำอิสระ “ต้อง”⁶ ไว้หน้า “แต่ง” ซึ่งเป็นชื่อของคนรักเป็น ต้องแต่ง และการตัดคำ
จาก “ต้องแต่ง” เป็นต้อง ต่อมามีการเติม “คำเรียกญาติ” ไว้หน้า “ต้อง” เป็น พี่ต้อง และแปลงเสียง
คำนำหน้าจาก “ไอ” เป็น “ไอ” แล้วจึง เติมคำนำหน้า “ไอ” หน้าคำผสม “พี่ต้อง” เป็น *ไอพี่ต้อง*

จากการศึกษาการสร้างคำเรียกขาน ผู้วิจัยพบว่า คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบ
คู่รักมีวิธีการสร้างคำร่วมกันได้มากที่สุดถึง 5 วิธี โดยเริ่มต้นจากวิธีใดก็ได้ผลการวิจัยดังกล่าวไม่
สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ว่าคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักสามารถสร้างโดยใช้
วิธีการสร้างคำร่วมกันได้มากที่สุด 3 วิธี และจากผลการวิจัยสามารถสรุปภาพรวมของการศึกษา
การสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ได้ดังนี้

1. คำเรียกขานที่เกิดจากการใช้วิธีทางความหมายแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดสนิทสนม
ของคู่รัก กล่าวคือการนำเอาลักษณะบางประการของคนรัก เช่น รูปร่างลักษณะ หรือพฤติกรรม มาใช้
เรียกขาน หรือการเปรียบเทียบกับสิ่งอื่นเพื่อนำมาใช้เรียกขาน แม้ว่าคำเรียกขานส่วนใหญ่จะตั้งเอา

⁶ ราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า “ไม่ค่อยเต็มเต็ง เช่น อาจารย์คนนี้ออกจะต้อง
ใส่สูท สะพายย่าม สวมรองเท้าแตะมาสอนหนังสือ, พูดเต็ม ๆ ว่าดิงต้อง” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2553,
น.76)

ลักษณะอันไม่พึงประสงค์ เช่น อ้วน เตี้ย หรือ คำที่สื่อถึงรูปร่างอันไม่พึงประสงค์ เช่น หมู ช้าง แต่การเรียกคนรักด้วยคำดังกล่าวกลับไม่ได้หมายถึงการด่าทอ หรือแสดงความหยาบคาย แต่กลับแสดงถึงความสนิทสนมและความรักใคร่เอ็นดู

2. การเปลี่ยนคำทั่วไปให้มีลักษณะพิเศษ ไม่ว่าจะตัด รวม ซ้ำ แผลง จากคำที่มีอยู่แล้ว เช่น ชื่อ สรรพนาม คำแสดงความรัก เพื่อนำไปใช้เพื่อเรียกกันเองรู้กันเองโดยเฉพาะ แสดงถึงความเป็นส่วนตัวและแตกต่างจากความสัมพันธ์อื่น

จากนิยามของคำเรียกขานที่เกิดจากการสร้างคำ ที่กล่าวถึง คำผู้พูดตั้งขึ้นใหม่ และหรือคำที่มีการเปลี่ยนแปลงเสียงหรือรูปเขียนเพื่อใช้เรียกคนรักโดยเฉพาะสอดคล้องกับการศึกษาของ Hopper (1981) ที่กล่าวว่า ภาษาลับ เป็นสิ่งที่ช่วยให้ความสัมพันธ์มีความลึกซึ้งมากขึ้น และสร้างความเฉพาะเจาะจงและอัตลักษณ์ของความสัมพันธ์นั้น

บทที่ 5

การใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง และสถานการณ์

เนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้คำเรียกขานกับบริบทที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) การใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง ได้แก่ เพศของผู้พูด รูปแบบความสัมพันธ์ของคู่รักและความแตกต่างระหว่างอายุของผู้พูดและผู้ฟัง
- 2) การใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์ ได้แก่ อารมณ์ของผู้พูดและการอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์รูปแบบของคำเรียกขานและคำนวณหาค่าร้อยละ พิเคราะห์ส่วนการใช้คำเรียกขานกับบริบทที่ต้องการจะศึกษา และจัดกลุ่มคำเรียกขานตามส่วนประกอบชนิดต่าง ๆ เพื่อหารูปแบบของคำเรียกขานที่มีสัดส่วนในการใช้มากที่สุด

ก่อนที่จะเข้าสู่เนื้อหาการวิเคราะห์การใช้คำเรียกขานกับบริบทที่ต้องการศึกษาที่ผู้วิจัยได้กล่าวแล้วนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอตารางข้อมูลผลรวมทั้งหมดของการใช้คำเรียกขานแต่ละรูปแบบ โดยแสดงจำนวนการปรากฏของแต่ละรูปแบบตามบริบทที่ต้องการศึกษา 11 บริบท

ผู้วิจัยจะเรียงลำดับรูปแบบของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักทั้งหมด 35 รูปแบบ ตามการปรากฏมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดในช่องแรกของตารางแนวนอน ส่วนบริบทที่ต้องการศึกษา 11 บริบทจะแสดงในช่องตามแนวขวาง โดยผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่จะใช้ในตารางไว้ดังนี้

- (๑) แทน การใช้คำเรียกขานของผู้พูดเพศชาย
- (๒) แทน การใช้คำเรียกขานของผู้พูดเพศหญิง
- (๓) แทน การใช้คำเรียกขานของความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกัน
- (๔) แทน การใช้คำเรียกขานของความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ
- (๕) แทน การใช้คำเรียกขานของผู้พูดอายุน้อยกว่าผู้ฟัง
- (๖) แทน การใช้คำเรียกขานของผู้พูดอายุเท่ากับผู้ฟัง
- (๗) แทน การใช้คำเรียกขานของผู้พูดอายุมากกว่าผู้ฟัง
- (๘) แทน สถานการณ์การใช้คำเรียกขานเมื่อผู้พูดอารมณ์ไม่ดี
- (๙) แทน สถานการณ์การใช้คำเรียกขานเมื่อผู้พูดอารมณ์ดี
- (๑๐) แทน สถานการณ์การใช้คำเรียกขานเมื่อไม่มีบุคคลที่ 3
- (๑๑) แทน สถานการณ์การใช้คำเรียกขานเมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3

ตารางที่ 5.1

จำนวนคำเรียกขานที่ปรากฏตามบริบทที่ต้องการศึกษา

ลำดับ	รูปแบบ	(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)	(๖)	(๗)	(๘)	(๙)	(๑๐)	(๑๑)
1	ชื่อ	180	165	163	182	81	149	115	196	149	131	214
2	คำสรรพนาม	102	154	113	143	87	96	73	145	111	127	129
3	ฉายา	78	63	83	58	37	54	50	40	101.0	83	58
4	คำเรียกญาติ+ชื่อ	51	39	46	45	66	2	22	40	50	33	57
5	คำแสดงความรัก	37	45	32	50	30	38	14	14	68	58	24
6	คำนำหน้า+ฉายา	28	40	47	21	25	17	26	39	29	52	16
7	คำเรียกญาติ	24	16	26	14	20	8	12	21	19	18	22
8	คำนำหน้า+ชื่อ	11	10	14	7	7	7	7	17	4	12	9
9	คำนำหน้า+คำต่ำ	5	6	8	3	1	5	5	11	0	9	2
10	ชื่อ+คำลงท้าย	8	2	5	5	5	-	5	4	6	3	7
11	คำเรียกญาติ+ฉายา	3	4	2	6	4	-	3	2	5	2	5
12	คำนำหน้า+คำเรียกญาติ	4	3	3	4	3	-	4	3	4	3	4
13	คำบอกสัมพันธ์	3	3	4	2	2	3	1	1	5	4	2
14	ฉายา+คำลงท้าย	2	4	2	4	1	3	2	1	5	3	3
15	คำสรรพนาม+คำลงท้าย	1	4	1	4	3	1	1	1	4	3	2
16	ฉายา+คำแสดงความเป็นเจ้าของ	1	2	3	-	1	-	2	-	3	2	1
17	คำเรียกญาติ+คำลงท้าย	3	-	2	1	2	1	-	-	3	3	-
18	คำบอกสัมพันธ์+คำลงท้าย	3	-	2	1	1	2	-	-	3	3	-

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

จำนวนคำเรียกขานที่ปรากฏตามบริบทที่ต้องการศึกษา

ลำดับ	รูปแบบ	(๑)	(๒)	(๓)	(๔)	(๕)	(๖)	(๗)	(๘)	(๙)	(๑๐)	(๑๑)
19	คำนำหน้า+คำแสดงความรัก	-	2	2	-	1	-	1	2	-	2	-
20	คำนำหน้า+คำบอกสัมพันธ์	-	2	2	-	2	-	-	-	2	1	1
21	คำแสดงความรัก+คำลงท้าย	-	2	1	1	1	-	1	-	2	2	-
22	คำเรียกเพศวิถิ	-	1	1	-	-	-	1	-	1	1	-
23	คำนำหน้า+คำเรียกเพศวิถิ	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	1
24	คำนำหน้า+คำเรียกเพศวิถิ+คำต่ำ	-	1	1	-	-	-	1	1	-	1	-
25	คำนำหน้า+คำเรียกเพศ+คำแสดงความเป็นเจ้าของ	-	1	1	-	-	1	-	-	1	1	-
26	คำนำหน้า+คำต่ำ+ชื่อ	-	1	1	-	-	-	1	1	-	1	-
27	คำนำหน้า+คำต่ำ+ฉายา	1	0	1	-	-	-	1	1	-	1	-
28	คำนำหน้า+คำเรียกญาติ+ฉายา	-	1	1	-	1	-	-	1	-	1	-
29	คำนำหน้า+ฉายา+คำลงท้าย	-	1	1	-	-	1	-	1	-	1	-
30	ชื่อ+ฉายา+คำลงท้าย	1	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-
31	คำนำหน้า+คำเรียกญาติ+ชื่อ+คำลงท้าย	-	1	-	1	-	1	-	1	-	1	-
32	คำเรียกญาติ+ชื่อ+คำลงท้าย	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	-
33	คำเรียกญาติ+ฉายา+คำแสดงความเป็นเจ้าของ	-	1	-	-	1	-	-	-	1	1	-
34	คำแสดงความรัก+คำแสดงความเป็นเจ้าของ	-	1	-	1	1	-	-	-	1	1	-
35	คำบอกสัมพันธ์+คำแสดงความเป็นเจ้าของ	1	-	-	1	-	1	-	-	1	1	-
	รวม	547	577	569	555	385	390	349	544	580	567	557

5.1 การใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง

ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก คุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักมีรูปแบบที่หลากหลายและแตกต่างกัน งานวิจัยนี้กำหนดคุณสมบัติที่จะใช้ในการศึกษา ดังนี้

- 1) เพศของผู้พูด คือ เพศชายและเพศหญิง
- 2) รูปแบบความสัมพันธ์ คือ ความรักต่างเพศและความรักเพศเดียวกัน
- 3) อายุของผู้พูดเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ฟัง คือ ผู้พูดอายุมากกว่าผู้ฟัง ผู้พูดอายุน้อยกว่าผู้ฟัง และผู้พูดอายุเท่ากับผู้ฟัง

5.1.1 การใช้คำเรียกขานกับเพศของผู้พูด

จากคำเรียกขาน 35 รูปแบบ ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดเพศชายและผู้พูดเพศหญิงมีการใช้คำเรียกขานและรูปแบบของคำเรียกขานในจำนวนไม่เท่ากัน คือ

ผู้พูดเพศชายใช้คำเรียกขาน 547 ครั้ง 21 รูปแบบ

ผู้พูดเพศหญิงใช้คำเรียกขาน 577 ครั้ง 30 รูปแบบ

จะเห็นได้ว่าในความสัมพันธ์แบบคู่รัก ผู้พูดเพศหญิงใช้คำเรียกขานในความถี่สูงกว่าผู้พูดเพศชาย และใช้คำเรียกขานที่มีความหลากหลายมากกว่าผู้พูดเพศชาย

ผลการวิจัยดังกล่าวไม่ตรงกับงานวิจัยของ เครเมอร์ (Kremer, 1975 อ้างถึงใน จูไรรัตน์ หาญไชโยภูมิ, 2535, น. 38) ที่กล่าวว่า ผู้หญิงใช้คำเรียกขานในจำนวนที่จำกัด และมีความเป็นทางการกว่าผู้ชาย

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ในความสัมพันธ์แบบคู่รักเปิดโอกาสให้ผู้หญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนไหว สามารถแสดงออกถึงความใกล้ชิดสนิทสนมและอารมณ์ความรู้สึกผ่านการใช้คำเรียกขานได้มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จรัลวิไล จรุงโรจน์ (2557, น. 101) ที่กล่าวถึงความสามารถทางภาษาของผู้หญิงและผู้ชายไว้ว่า ผู้หญิงมีความสามารถทางภาษาที่สูงกว่าผู้ชาย และมีความละเอียดอ่อนกว่าในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรู้สึก

จากการวิเคราะห์คำเรียกขานกับเพศของผู้พูด ผู้วิจัยจะแสดงรูปแบบของคำเรียกขานและสัดส่วนการใช้คำเรียกขานตามเพศของผู้พูด โดยรูปแบบที่มีค่าน้อยกว่าร้อยละ 1 ผู้วิจัยจะรวมไว้ในรูปแบบอื่น ๆ ดังนี้

ตารางที่ 5.2

ร้อยละของรูปแบบคำเรียกขานของผู้พูดเพศชายและผู้พูดเพศหญิง

ลำดับ	ผู้พูดเพศชาย	ร้อยละ	ผู้พูดเพศหญิง	ร้อยละ
1	ชื่อ	32.9	ชื่อ	28.6
2	คำสรรพนาม	18.6	คำสรรพนาม	26.7
3	ฉายา	14.3	ฉายา	10.9
4	คำเรียกญาติ+ชื่อ	9.3	คำแสดงความรัก	7.8
5	คำแสดงความรัก	6.8	คำนำหน้า+ฉายา	6.9
6	คำนำหน้า+ฉายา	5.1	คำเรียกญาติ+ชื่อ	6.8
7	คำเรียกญาติ	4.4	คำเรียกญาติ	2.8
8	คำนำหน้า+ชื่อ	2.0	คำนำหน้า+ชื่อ	1.7
9	ชื่อ+คำลงท้าย	1.5	คำนำหน้า+คำต่ำ	1.0
	อื่น ๆ	5.1	อื่น ๆ	6.8
	รวม	100.0	รวม	100.0

จากตารางข้างต้น เมื่อพิจารณาอันดับการใช้คำเรียกขานของผู้พูดเพศชายและผู้พูดเพศหญิง พบว่าผู้พูดเพศชายและผู้พูดเพศหญิงใช้คำเรียกขานไม่แตกต่างกันมากนัก คือ อันดับ 1 เป็น “ชื่อ” อันดับ 2 เป็น “คำสรรพนาม” และ อันดับ 3 เป็น “ฉายา” ส่วนอันดับ 4 – 6 ก็มีการใช้ “คำแสดงความรัก” “คำเรียกญาติ + ชื่อ” และ “คำนำหน้า + ฉายา”

แต่เมื่อพิจารณาโดยการจัดกลุ่มคำเรียกขานตามส่วนประกอบเป็นชนิดต่าง ๆ พบว่าผู้พูดเพศชายและเพศหญิงมีสัดส่วนการใช้คำเรียกขานแตกต่างกันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.3

ร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขานกับเพศของผู้พูด

กลุ่ม	คำเรียกขาน	ร้อยละ	
		เพศชาย	เพศหญิง
A	คำเรียกขานที่แสดงความเฉพาะเจาะจง	66.5	58.1
B	คำเรียกขานที่แสดงความไม่เฉพาะเจาะจง	27.8	38.8
C	คำเรียกขานที่แสดงความอาวุโส	15.5	11.4
D	คำเรียกขานที่แสดงความรักหรือความสัมพันธ์หรืออารมณ์	11.0	12.5
E	คำเรียกขานที่แสดงการบริการ	1.1	1.4

ตาราง 5.3 นี้สรุปข้อมูลจากตารางที่ 5.2 เพื่อให้เห็นว่าคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตาม ส่วนประกอบมีความแตกต่างกันอย่างไร เมื่อพิจารณาคำเรียกขานในกลุ่ม “A” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “ชื่อ” หรือ “ฉายา” พบว่า ผู้พูดเพศชายมีการใช้คำเรียกขานดังกล่าวในสัดส่วนที่สูง (ร้อยละ 66.5) เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของคำเรียกขานในกลุ่มอื่น ๆ เช่นเดียวกันกับผู้พูดเพศหญิงที่ใช้คำเรียก ขานในกลุ่ม “A” ในสัดส่วนที่สูงกว่าคำเรียกขานกลุ่มอื่น ๆ อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบสัดส่วนของคำ เรียกขานในกลุ่มดังกล่าวระหว่างผู้พูดเพศชายและผู้พูดเพศหญิง พบว่าผู้พูดเพศชายใช้คำเรียกขานที่ แสดงความเฉพาะเจาะจงมากกว่าผู้พูดเพศหญิง

เมื่อพิจารณาคำเรียกขานในกลุ่ม “B” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “คำนำหน้า” หรือ “คำสรรพนาม” หรือ “คำเรียกเพศวิถี” พบว่าผู้พูดเพศหญิงใช้คำเรียกขานที่แสดงความไม่ เฉพาะเจาะจงมากกว่าผู้พูดเพศชาย

เมื่อพิจารณาการใช้คำเรียกขานในกลุ่ม A และ กลุ่ม B กับเพศของผู้พูด อาจเห็นถึง ลักษณะการใช้ภาษาที่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jespersen (1968, อ้างถึงใน ศุภกานดา ทองบุญรอด, 2545, น. 19) ที่กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างภาษาของเพศชายและ เพศหญิงไว้ว่า เพศชายจะนิยมพูดตรง ๆ ส่วนเพศหญิงก็จะเลี่ยงการพูดอย่างตรงไปตรงมา

เมื่อพิจารณาคำเรียกขานในกลุ่ม “C” ของผู้พูดเพศชายและผู้พูดเพศหญิง พบว่า ผู้พูดเพศชายใช้คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็นคำแสดงความอาวุโสมากกว่าผู้พูดเพศหญิง อย่างไรก็ตาม สัดส่วนการใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

ส่วนการใช้คำเรียกขานในกลุ่ม “D” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “คำแสดงความรัก” หรือ “คำบอกสัมพันธ์” หรือ “คำแสดงความเป็นเจ้าของ” หรือ “คำลงท้าย” พบว่าผู้พูดเพศหญิงใช้มาก เป็นอันดับ 3 (ร้อยละ 12.5) แต่สัดส่วนการใช้แตกต่างจากที่ผู้พูดเพศชายใช้เพียงเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาคำเรียกขานในกลุ่ม “E” ของผู้พูดเพศชายและผู้พูดเพศหญิง พบว่า ผู้พูดเพศหญิงใช้คำเรียกขานที่แสดงการบริภาษมากกว่าผู้พูดเพศชาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ Jespersen (1968, อ้างถึงใน ศุภกานดา ทองบุญรอด, 2545, น. 19) ที่กล่าวว่า ผู้หญิงจะเลี่ยงคำที่มี ความรุนแรงและคำต้องห้าม อย่างไรก็ตามสัดส่วนการใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวแตกต่างกันเพียง เล็กน้อย

เมื่อพิจารณาภาพรวมของการใช้คำเรียกขานกับเพศของผู้พูด อาจกล่าวได้ว่า เพศของ ผู้พูดไม่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขาน เนื่องจากเพศชายและเพศหญิงใช้คำเรียกขานเพื่อเรียก คนรักคล้ายคลึงกัน

5.1.2 การใช้คำเรียกขานกับรูปแบบความสัมพันธ์

การใช้คำเรียกขานกับรูปแบบความสัมพันธ์ หมายถึง คำเรียกขานของคู่รักเพศเดียวกันและคำเรียกขานของคู่รักต่างเพศ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขานพบว่า

ผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันใช้คำเรียกขาน 569 ครั้ง 29 รูปแบบ

ผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศใช้คำเรียกขาน 555 ครั้ง 22 รูปแบบ

ผู้วิจัยจะแสดงรูปแบบของคำเรียกขานและสัดส่วนการใช้คำเรียกขานตามรูปแบบความสัมพันธ์ โดยรูปแบบที่มีค่าน้อยกว่าร้อยละ 1 ผู้วิจัยจะรวมไว้ในรูปแบบอื่น ๆ ดังนี้ ตารางที่ 5.4

ร้อยละของคำเรียกขานกับรูปแบบความสัมพันธ์

ลำดับ	รักเพศเดียวกัน	ร้อยละ	รักต่างเพศ	ร้อยละ
1	ชื่อ	28.6	ชื่อ	32.8
2	คำสรรพนาม	19.9	คำสรรพนาม	25.8
3	ฉายา	14.6	ฉายา	10.5
4	คำนำหน้า+ฉายา	8.3	คำแสดงความรัก	9.0
5	คำเรียกญาติ+ชื่อ	8.1	คำเรียกญาติ+ชื่อ	8.1
6	คำแสดงความรัก	5.6	คำนำหน้า+ฉายา	3.8
7	คำเรียกญาติ	4.6	คำเรียกญาติ	2.5
8	คำนำหน้า+ชื่อ	2.5	คำนำหน้า+ชื่อ	1.3
9	คำนำหน้า+คำต่ำ	1.4	คำเรียกญาติ+ฉายา	1.1
	อื่น ๆ	6.4	อื่น ๆ	5.1
	รวม	100.0	รวม	100.0

จะเห็นได้ว่า ผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันมีความถี่ในการใช้คำเรียกขานและรูปแบบของคำเรียกขานมากกว่าผู้พูดที่รักต่างเพศ อย่างไรก็ตามความถี่ในการใช้และจำนวนรูปแบบของคำเรียกขานระหว่างผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันกับผู้พูดที่รักต่างเพศไม่แตกต่างกันมากนัก

จากตารางที่ 5.4 เมื่อพิจารณาอันดับการใช้คำเรียกขานของผู้ที่มีความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันและผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ พบว่าใช้คำเรียกขานไม่แตกต่างกัน คือ อันดับ 1 เป็น “ชื่อ” อันดับ 2 เป็น “คำสรรพนาม” และ อันดับ 3 เป็น “ฉายา”

เมื่อพิจารณาโดยการจัดกลุ่มคำเรียกขานตามส่วนประกอบเป็นชนิดต่าง ๆ พบว่าผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันและผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศมีสัดส่วนการใช้คำเรียกขานแตกต่างกันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.5

ร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขานกับรูปแบบความสัมพันธ์

กลุ่ม	คำเรียกขาน	ร้อยละ	
		รักเพศเดียวกัน	รักต่างเพศ
A	คำเรียกขานที่แสดงความเฉพาะเจาะจง	64.9	59.5
B	คำเรียกขานที่แสดงความไม่เฉพาะเจาะจง	34.8	32.3
C	คำเรียกขานที่แสดงความอาวุโส	14.1	12.8
D	คำเรียกขานที่แสดงความรักหรือความสัมพันธ์หรืออารมณ์	9.7	13.0
E	คำเรียกขานที่แสดงการบริภาษ	1.9	0.5

ตารางที่ 5.5 นี้สรุปข้อมูลจากตารางที่ 5.4 จะเห็นได้ว่า คำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขานในกลุ่ม “A” กลุ่ม “B” และ กลุ่ม “C” ของผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันและผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศมีการใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวในทิศทางเดียวกัน และมีสัดส่วนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาคำเรียกขานในกลุ่ม “D” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “คำแสดงความรัก” หรือ “คำบอกสัมพันธ์” หรือ “คำแสดงความเป็นเจ้าของ” หรือ “คำลงท้าย” พบว่า ผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวมากเป็นอันดับ 3 (ร้อยละ 13.0) ในขณะที่ผู้พูดที่รักเพศเดียวกันใช้เป็นอันดับ 4 (ร้อยละ 9.7) อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบความสัมพันธ์มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็นคำแสดงความรัก หรือ ความสัมพันธ์ หรืออารมณ์

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เนื่องจากความสัมพันธ์แบบคู่รักเพศเดียวกันยังไม่ได้เปิดเผยมากนักในสังคมไทย คู่รักเพศเดียวกันจึงไม่นิยมใช้คำเรียกขานที่แสดงถึงความสัมพันธ์ และเลือกใช้คำเรียกขานในกลุ่มอื่น ๆ เพื่อแสดงความใกล้ชิดสนิทสนมมากกว่า

เมื่อพิจารณาคำเรียกขานในกลุ่ม “E” ซึ่งแสดงการบริภาษพบว่าผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักเพศเดียวกันใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวมากกว่าผู้พูดที่มีความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเพศของผู้พูดและผู้ฟัง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Coates, 1993 อ้างถึงใน ศุภกานดา ทองบุญรอด, 2545, น. 26) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับเพศและลีลาการสนทนาระหว่างกลุ่มเพศเดียวกันและกลุ่มคละเพศ คือ ผู้พูดจะใช้คำสบถและคำต้องห้ามในการสนทนาในกลุ่มเพศเดียวกันมากกว่ากลุ่มคละเพศ

เมื่อพิจารณาภาพรวมของการใช้คำเรียกขานกับรูปแบบความสัมพันธ์ อาจกล่าวได้ว่า รูปแบบความสัมพันธ์มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานที่แสดงความรักหรือความสัมพันธ์หรืออารมณ์ และคำเรียกขานที่แสดงการบริภาษ

5.1.3 การใช้คำเรียกขานกับอายุ

การใช้คำเรียกขานกับอายุ หมายถึง คำเรียกขานของผู้พูดที่อายุน้อยกว่าผู้ฟัง คำเรียกขานของผู้พูดที่อายุเท่ากันกับผู้ฟัง และคำเรียกขานของผู้พูดที่อายุมากกว่าผู้ฟัง

ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดที่มีความแตกต่างระหว่างอายุทั้งสามแบบมีความถี่ในการใช้และรูปแบบของคำเรียกขานในจำนวนไม่เท่ากัน ดังนี้

ผู้พูดที่อายุน้อยกว่าผู้ฟังใช้คำเรียกขาน 385 ครั้ง 26 รูปแบบ

ผู้พูดที่อายุเท่ากันกับผู้ฟังใช้คำเรียกขาน 390 ครั้ง 18 รูปแบบ

ผู้พูดที่อายุมากกว่าผู้ฟังใช้คำเรียกขาน 349 ครั้ง 23 รูปแบบ

เมื่อพิจารณาการใช้รูปแบบของคำเรียกขาน จะเห็นได้ว่า ผู้พูดที่อายุน้อยกว่าผู้ฟังใช้คำเรียกขานมากที่สุด คือ 26 รูปแบบ ส่วนผู้พูดที่อายุมากกว่าผู้ฟังใช้คำเรียกขานรองลงมา คือ 23 รูปแบบ และผู้พูดที่เท่ากันกับผู้ฟังใช้คำเรียกขานน้อยที่สุด คือ 18 รูปแบบ

ตารางที่ 5.6

ร้อยละของคำเรียกขานกับความแตกต่างระหว่างอายุของผู้พูดกับผู้ฟัง

ลำดับ	ผู้พูดอายุน้อยกว่าผู้ฟัง	ร้อยละ	ผู้พูดอายุเท่ากับผู้ฟัง	ร้อยละ	ผู้พูดอายุมากกว่าผู้ฟัง	ร้อยละ
1	คำสรรพนาม	22.6	ชื่อ	38.2	ชื่อ	33.0
2	ชื่อ	21.0	คำสรรพนาม	24.6	คำสรรพนาม	20.9
3	คำเรียกญาติ+ชื่อ	17.1	ฉายา	13.8	ฉายา	14.3
4	ฉายา	9.6	คำแสดงความรัก	9.7	คำนำหน้า+ฉายา	7.4
5	คำแสดงความรัก	7.8	คำนำหน้า+ฉายา	4.4	คำเรียกญาติ+ชื่อ	6.3
6	คำนำหน้า+ฉายา	6.5	คำเรียกญาติ	2.1	คำแสดงความรัก	4.0
7	คำเรียกญาติ	5.2	คำนำหน้า+ชื่อ	1.8	คำเรียกญาติ	3.4
8	คำนำหน้า+ชื่อ	1.8	คำนำหน้า+คำต่ำ	1.3	คำนำหน้า+ชื่อ	2.0
9	ชื่อ+คำลงท้าย	1.3	อื่น ๆ	4.1	ชื่อ+คำลงท้าย	1.4
10	คำเรียกญาติ+ฉายา	1.0			คำนำหน้า+คำต่ำ	1.4
11	อื่น ๆ	6.1			คำนำหน้า+คำเรียกญาติ	1.1
12					อื่น ๆ	4.8
	รวม	100.0	รวม	100.0	รวม	100.0

จากตารางที่ 5.6 จะเห็นได้ว่า ผู้พูดที่มีอายุมากกว่าและเท่ากันกับผู้ฟัง ใช้รูปแบบคำเรียกขานสูงสุด 3 อันดับแรกเหมือนกัน คือ "ชื่อ" เป็นอันดับ 1 "คำสรรพนาม" เป็นอันดับ 2 และ "ฉายา" เป็นอันดับ 3 โดย แต่ละอันดับมีสัดส่วนการใช้ที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก (แต่ละอันดับมีสัดส่วนแตกต่างกันประมาณร้อยละ 10) ซึ่ง "ชื่อ" แสดงถึงความเท่าเทียมและสนิทสนมสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้พูดที่มีอายุมากกว่าผู้ฟังและผู้พูดที่มีอายุเท่ากันกับผู้ฟังมองว่าคู่รักของตนมีความเท่าเทียมกับตนเอง

ในขณะที่ผู้พูดที่มีอายุน้อยกว่าผู้ฟังใช้ "คำสรรพนาม" เป็นคำเรียกขานมากที่สุดเป็นอันดับ 1 และใช้ "ชื่อ" เป็นอันดับ 2 ซึ่งมีสัดส่วนไม่แตกต่างกันมาก (ร้อยละ 22.6 และร้อยละ 21) และใช้ "คำเรียกญาติ + ชื่อ" เป็นอันดับ 3 ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 17.1

เมื่อพิจารณาโดยการจัดกลุ่มคำเรียกขานตามส่วนประกอบเป็นชนิดต่าง ๆ พบว่าความแตกต่างระหว่างอายุของผู้พูดและผู้ฟังมีสัดส่วนการใช้คำเรียกขานแตกต่างกันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.7

ร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขานกับความแตกต่างระหว่างอายุของผู้พูดและผู้ฟัง

กลุ่ม	คำเรียกขาน	ร้อยละ		
		ผู้พูดอายุน้อยกว่าผู้ฟัง	ผู้พูดอายุเท่ากับผู้ฟัง	ผู้พูดอายุมากกว่าผู้ฟัง
A	คำเรียกขานที่แสดงความเฉพาะเจาะจง	60.0	60.0	67.0
B	คำเรียกขานที่ไม่แสดงความเฉพาะเจาะจง	33.8	33.1	35.0
C	คำเรียกขานที่แสดงความอาวุโส	25.5	3.1	11.7
D	คำเรียกขานที่แสดงความรักหรือความสัมพันธ์หรืออารมณ์	13.5	13.3	7.7
E	คำเรียกขานที่แสดงการบริภาษ	0.3	1.3	2.3

ตารางที่ 5.7 นี้สรุปข้อมูลจากตารางที่ 5.6 เพื่อให้เห็นคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบมีความแตกต่างกันอย่างไร กล่าวคือ คำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขานในกลุ่ม “A” กลุ่ม “B” ของผู้พูดที่มีอายุน้อยกว่าผู้ฟัง ผู้พูดที่มีอายุเท่ากับผู้ฟัง และผู้พูดที่มีอายุมากกว่าผู้ฟัง มีการใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวในทิศทางเดียวกัน และมีสัดส่วนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาการใช้คำเรียกขานในกลุ่ม “C” ซึ่งมี “คำเรียกญาติ” เป็นส่วนประกอบ พบว่าผู้พูดที่มีอายุน้อยกว่าผู้ฟังใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวถึงร้อยละ 25.5 ในขณะที่ผู้พูดที่มีอายุมากกว่าผู้ฟังใช้ ร้อยละ 11.7 และผู้พูดที่มีอายุเท่ากับผู้ฟังใช้เพียงร้อยละ 3.2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมไทยให้ความสำคัญกับความอาวุโส และผู้น้อยย่อมต้องเป็นผู้แสดงออกถึงความเคารพและการให้เกียรติอีกฝ่าย ดังนั้นอาจสันนิษฐานได้ว่าความแตกต่างระหว่างอายุมีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานที่แสดงความอาวุโส โดยเฉพาะเมื่อผู้พูดอายุน้อยกว่าผู้ฟัง

เมื่อพิจารณาการใช้คำเรียกขานในกลุ่ม “D” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “คำแสดงความรัก” หรือ “คำบอกสัมพันธ์” หรือ “คำแสดงความเป็นเจ้าของ” หรือ “คำลงท้าย” พบว่าผู้พูดที่มีอายุมากกว่าผู้ฟังใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวเพียงร้อยละ 7.7 ในขณะที่ผู้พูดที่มีอายุน้อยกว่าผู้ฟังและผู้พูดที่มีอายุเท่ากับผู้ฟังเท่ากับผู้ฟัง ใช้ถึงร้อยละ 13 ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพราะผู้พูดที่มีอายุมากกว่ามองว่าตนเองเป็น “ผู้ใหญ่” กว่าคู่รัก จึงไม่แสดงออกถึงอารมณ์หรือความรัก

เมื่อพิจารณาสัดส่วนการใช้คำเรียกขานในกลุ่ม “E” ซึ่งเป็นคำเรียกขานที่แสดงการบริภาษกับความแตกต่างระหว่างอายุของผู้พูดกับผู้ฟัง พบว่าผู้พูดที่อายุมากกว่าผู้ฟังมีการใช้คำเรียกขานดังกล่าวมากกว่าผู้พูดที่อายุเท่ากันกับผู้ฟัง และผู้พูดที่อายุน้อยกว่าผู้ฟังใช้คำเรียกขานในกลุ่มนี้น้อยที่สุด

ถึงแม้ว่าความสัมพันธ์แบบคู่รักจะเป็นความสัมพันธ์ที่ผู้พูดมองว่าอีกฝ่ายเท่าเทียมกับตนเอง ตามการจัดประเภทความสัมพันธ์ของ ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภักดิ์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) แต่ในงานวิจัยนี้ผู้พูดที่อายุน้อยกว่าคนรักกลับใช้คำเรียกขานที่แสดงความอาวุโสในสัดส่วนที่สูง และผู้พูดที่อายุมากกว่าใช้คำเรียกขานที่แสดงความรักและความรู้สึกในสัดส่วนที่ต่ำ แสดงให้เห็นว่าผู้พูดอายุน้อยกว่าผู้ฟังจะแสดงออกถึงการยกย่องและให้เกียรติผู้อาวุโส

จากการผลวิจัยดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า “ความแตกต่างระหว่างอายุ” มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขาน

5.2 การใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์

5.2.1 การใช้คำเรียกขานกับอารมณ์ของผู้พูด

การใช้คำเรียกขานกับอารมณ์ของผู้พูด หมายถึง คำเรียกขานเมื่อผู้พูดอารมณ์ไม่ดี และคำเรียกขานเมื่อผู้พูดอารมณ์ดี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลคำเรียกขาน ผู้วิจัยพบว่าอารมณ์ของผู้พูดที่แตกต่างกัน ทำให้มีการใช้รูปแบบคำเรียกขานในจำนวนไม่เท่ากัน ดังนี้

ผู้พูดอารมณ์ไม่ดีใช้คำเรียกขาน 544 ครั้ง 23 รูปแบบ

ผู้พูดอารมณ์ดีใช้คำเรียกขาน 580 ครั้ง 26 รูปแบบ

แม้ว่าอารมณ์ของผู้พูดจะทำให้จำนวนความถี่ในการใช้คำเรียกขานแตกต่างกัน แต่จำนวนรูปแบบของคำเรียกขานไม่แตกต่างกันมากนัก

ผู้วิจัยจะแสดงรูปแบบของคำเรียกขานและสัดส่วนการใช้คำเรียกขานตามอารมณ์ของผู้พูด โดยรูปแบบที่มีค่าน้อยกว่าร้อยละ 1 ผู้วิจัยจะรวมไว้ในรูปแบบอื่น ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.8

ร้อยละของคำเรียกขานกับอารมณ์ของผู้พูด

ลำดับ	ผู้พูดอารมณ์ไม่ดี	ร้อยละ	ผู้พูดอารมณ์ดี	ร้อยละ
1	ชื่อ	36.0	ชื่อ	25.7
2	คำสรรพนาม	26.7	คำสรรพนาม	19.1
3	ฉายา	7.4	ฉายา	17.4
4	คำเรียกญาติ+ชื่อ	7.4	คำแสดงความรัก	11.7
5	คำนำหน้า+ฉายา	7.2	คำเรียกญาติ+ชื่อ	8.6
6	คำเรียกญาติ	3.9	คำนำหน้า+ฉายา	5.0
7	คำนำหน้า+ชื่อ	3.1	คำเรียกญาติ	3.3
8	คำแสดงความรัก	2.6	ชื่อ+คำลงท้าย	1.0
9	คำนำหน้า+คำต่ำ	2.0	อื่น ๆ	8.2
10	อื่น ๆ	3.7		
	รวม	100.0	รวม	100.0

จากตารางที่ 5.8 จะเห็นได้ว่าผู้พูดที่อารมณ์ไม่ดีจะใช้ “ชื่อ” เป็นอันดับ 1 (ร้อยละ 36.0) และ “คำสรรพนาม” เป็นอันดับ 2 (ร้อยละ 26.7) โดยมีสัดส่วนการใช้ที่สูงมากเมื่อเทียบกับคำเรียกขานรูปแบบอื่น และใช้ “ฉายา” ในสัดส่วนต่ำ (ร้อยละ 7.4) ในขณะที่ผู้พูดอารมณ์ดีจะใช้คำเรียกขานในรูปแบบที่หลากหลายกว่า และมีสัดส่วนการใช้แต่ละรูปแบบไม่แตกต่างกันมาก (ต่างกันไม่เกินร้อยละ 10)

ผู้วิจัยพบว่าเมื่อผู้พูดอารมณ์ดี จะมีการใช้ “คำแสดงความรัก” เป็นอันดับ 4 (ร้อยละ 11.7) ในขณะที่เมื่อผู้พูดอารมณ์ไม่ดีมีการใช้คำเรียกขานที่มี “คำแสดงความรัก” เป็นส่วนประกอบเพียงร้อยละ 2.6 เท่านั้น และจะไม่มีการใช้ “คำแสดงความเป็นเจ้าของ” เลย⁷

⁷ รูปแบบของคำเรียกขานที่มีค่าน้อยกว่าร้อยละ 1 ของผู้พูดอารมณ์ไม่ดี ได้แก่ ชื่อ + คำลงท้าย, คำนำหน้า + คำเรียกญาติ, คำเรียกญาติ + ฉายา, คำนำหน้า + คำแสดงความรัก, ฉายา + คำลงท้าย, คำสรรพนาม + คำลงท้าย, คำบอกสัมพันธ์, คำนำหน้า + ฉายา + คำลงท้าย, คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ, คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ + คำต่ำ, คำนำหน้า + คำเรียกญาติ +

เมื่อพิจารณาโดยการจัดกลุ่มคำเรียกขานตามส่วนประกอบเป็นชนิดต่าง ๆ พบว่า คำเรียกขานที่ใช้โดยผู้พูดที่อารมณ์ไม่ดีและคำเรียกขานที่ใช้โดยผู้พูดที่อารมณ์ดีมีส่วนการใช้ คำเรียกขานแตกต่างกันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.9

ร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขานกับอารมณ์ของผู้พูด

กลุ่ม	คำเรียกขาน	ร้อยละ	
		อารมณ์ไม่ดี	อารมณ์ดี
A	คำเรียกขานที่แสดงความเฉพาะเจาะจง	63.2	61.2
B	คำเรียกขานที่แสดงความไม่เฉพาะเจาะจง	34.2	26.9
C	คำเรียกขานที่แสดงความอาวุโส	12.5	14.3
D	คำเรียกขานที่แสดงความรักหรือความสัมพันธ์หรืออารมณ์	4.6	18.4
E	คำเรียกขานที่แสดงการบริภาษ	2.6	0.0

ตารางที่ 5.9 นี้สรุปข้อมูลจากตารางที่ 5.10 เพื่อให้เห็นว่าคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบมีความแตกต่างกันอย่างไร กล่าวคือ คำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของ คำเรียกขานในกลุ่ม “A” กลุ่ม “B” และ กลุ่ม “C” ของผู้พูดที่อารมณ์ไม่ดีและผู้พูดที่อารมณ์ดีมีการใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวในทิศทางเดียวกัน และมีสัดส่วนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาการใช้คำเรียกขานในกลุ่ม “D” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “คำแสดงความรัก” หรือ “คำบอกสัมพันธ์” หรือ “คำแสดงความเป็นเจ้าของ” หรือ “คำลงท้าย” พบว่าผู้พูดที่อารมณ์ดีใช้คำเรียกขานดังกล่าวมากถึงร้อยละ 18.4 ส่วนผู้พูดที่อารมณ์ไม่ดีใช้เพียงร้อยละ 4.6 แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้พูดอารมณ์ดีก็จะใช้คำเรียกขานในกลุ่มที่แสดงอารมณ์ทางบวก และเมื่อผู้พูดอารมณ์ไม่ดีก็จะใช้คำเรียกขานดังกล่าวน้อยลง

ส่วนการใช้คำเรียกขานในกลุ่ม “E” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “คำด่า” พบว่า ผู้พูดที่อารมณ์ดีใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าว ร้อยละ 2.6 ส่วนผู้พูดที่อารมณ์ดีจะไม่ใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวเลย

ณ _____ ย _____ ,
 คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ชื่อ + คำลงท้าย, คำนำหน้า + คำด่า + ฉายา, คำนำหน้า + คำด่า + ชื่อ

ผู้วิจัยพบว่า คำเรียกขานในกลุ่ม “D” และ “E” เป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์
ความรู้สึกโดยตรง ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าอารมณ์ของผู้พูดเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้คำเรียกขานที่แสดง
อารมณ์ความรู้สึก

5.2.2 การใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์การมีบุคคลที่ 3

การใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์การมีบุคคลที่ 3 หมายถึง การใช้คำเรียกขานเมื่อผู้พูดและผู้ฟังอยู่ด้วยกันตามลำพัง และการใช้คำเรียกขานเมื่อผู้พูดอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3

ผู้วิจัยพบว่าสถานการณ์ที่แตกต่างกันทำให้มีความถี่ในการใช้คำเรียกขานและรูปแบบคำเรียกขานในจำนวนไม่เท่ากัน ดังนี้

การใช้คำเรียกขานเมื่อไม่มีบุคคลที่ 3 พบจำนวน 567 ครั้ง 34 รูปแบบ

การใช้คำเรียกขานเมื่อผู้พูดอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 พบจำนวน 557 ครั้ง 18 รูปแบบ

จะเห็นได้ว่าความถี่ในการใช้คำเรียกขานในสถานการณ์ทั้งสองสถานการณ์มีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก แต่จำนวนรูปแบบของคำเรียกขานกลับมีความแตกต่างกันมาก เมื่อคู่รักอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 จะมีรูปแบบของคำเรียกขานน้อย ในขณะที่เมื่อคู่รักอยู่ด้วยกันตามลำพังจะมีรูปแบบคำเรียกขานมากถึง 34 รูปแบบ (จากทั้งหมด 35 รูปแบบ)

ตารางที่ 5.10

ร้อยละของการใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์การมีหรือไม่มีบุคคลที่ 3

ลำดับ	สถานการณ์ที่ไม่มีบุคคลที่ 3	ร้อยละ	เมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3	ร้อยละ
1	ชื่อ	23.1	ชื่อ	38.4
2	คำสรรพนาม	22.4	คำสรรพนาม	23.2
3	ฉายา	14.6	ฉายา	10.4
4	คำแสดงความรัก	10.2	คำเรียกญาติ+ชื่อ	10.2
5	คำนำหน้า+ฉายา	9.2	คำแสดงความรัก	4.3
6	คำเรียกญาติ+ชื่อ	5.8	คำเรียกญาติ	3.9
7	คำเรียกญาติ	3.2	คำนำหน้า+ฉายา	2.9
8	คำนำหน้า+ชื่อ	2.1	คำนำหน้า+ชื่อ	1.6
9	คำนำหน้า+คำต่ำ	1.6	ชื่อ+คำลงท้าย	1.3
10	อื่น ๆ	7.8	อื่น ๆ	3.8
	รวม	100.0	รวม	100.0

จากตาราง 5.10 จะเห็นได้ว่า เมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 มีการใช้ “ชื่อ” มากเป็นอันดับ 1 ในสัดส่วนร้อยละ 38.4 อาจเป็นไปได้ว่าเมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 ผู้พูดใช้ “ชื่อ” เพื่อระบุเจาะจงว่าตนเองกำลังพูดกับใคร ในขณะที่เมื่ออยู่ตามลำพังใช้ “ชื่อ” น้อยลง เป็นร้อยละ 23.1 เนื่องจากผู้พูดไม่จำเป็นต้องเรียกเจาะจง ผู้ฟังก็ย่อมรู้ว่าผู้พูดกำลังคุยกับตน

ส่วนการใช้ “คำสรรพนาม” ในทั้งสองสถานการณ์มีสัดส่วนการใช้ที่ใกล้เคียงกัน อาจเนื่องจากคำดังกล่าวเป็นคำทั่วไป สามารถใช้ต่อหน้าบุคคลอื่นหรือใช้เมื่ออยู่ด้วยกันตามลำพังก็ได้

เมื่อพิจารณาคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “ฉายา” พบว่า เมื่อไม่มีบุคคลที่ 3⁸ ผู้พูดใช้คำดังกล่าวเป็นสัดส่วนสูง คือ ร้อยละ 24 แต่เมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3⁹ กลับใช้คำเรียกขานดังกล่าว ในสัดส่วนที่น้อยกว่า คือ ร้อยละ 13 อาจกล่าวได้ว่าคู่รักจะใช้ “ฉายา” ซึ่งเป็นคำที่ตั้งขึ้นเพื่อใช้เรียกกันเองโดยเฉพาะเมื่ออยู่ด้วยกันตามลำพัง และใช้น้อยลงเมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลอื่น

เมื่อพิจารณาโดยการจัดกลุ่มคำเรียกขานตามส่วนประกอบเป็นชนิดต่าง ๆ พบว่า คำเรียกขานที่ใช้เมื่อผู้พูดและผู้ฟังอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 และคำเรียกขานที่ใช้เมื่อผู้พูดและผู้ฟังอยู่กันตามลำพังมีสัดส่วนการใช้คำเรียกขานแตกต่างกันดังตารางต่อไปนี้

⁸ รูปแบบของคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “ฉายา” ที่มีค่าน้อยกว่าร้อยละ 1 เมื่อไม่มีบุคคลที่ 3 ได้แก่ ฉายา + คำลงท้าย, ฉายา + คำแสดงความเป็นเจ้าของ, คำเรียกญาติ + ฉายา, ชื่อ + ฉายา + คำลงท้าย, คำเรียกญาติ + ฉายา + คำแสดงความเป็นเจ้าของ, คำนำหน้า + ฉายา + คำลงท้าย, คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ฉายา และ คำนำหน้า + คำตา + ฉายา

⁹ รูปแบบของคำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “ฉายา” ที่มีค่าน้อยกว่าร้อยละ 1 เมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 ได้แก่ คำเรียกญาติ + ฉายา, ฉายา + คำลงท้าย และ ฉายา + คำแสดงความเป็นเจ้าของ

ตารางที่ 5.11

ร้อยละของคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขานกับสถานการณ์เมื่ออยู่หน้าบุคคลที่ 3

กลุ่ม	คำเรียกขาน	ร้อยละ	
		ไม่มีบุคคลที่ 3	ต่อหน้าบุคคลที่ 3
A	คำเรียกขานที่แสดงความเฉพาะเจาะจง	58.0	66.4
B	คำเรียกขานที่แสดงความไม่เฉพาะเจาะจง	38.3	29.4
C	คำเรียกขานที่แสดงความอาวุโส	11.1	11.8
D	คำเรียกขานที่แสดงความรักหรือความสัมพันธ์หรืออารมณ์	16.2	7.2
E	คำเรียกขานที่แสดงการบริภาษ	2.1	0.4

ตารางที่ 5.11 นี้สรุปข้อมูลจากตารางที่ 5.10 เพื่อให้เห็นว่าคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบมีความแตกต่างกันอย่างไร จะเห็นได้ว่าคำเรียกขานที่จัดกลุ่มตามส่วนประกอบของคำเรียกขานในกลุ่ม “A” กลุ่ม “B” และ กลุ่ม “C” เมื่อผู้พูดและผู้ฟังอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 และเมื่อผู้พูดและผู้ฟังอยู่กันตามลำพัง มีการใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวในทิศทางเดียวกัน และมีสัดส่วนแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

เมื่อพิจารณาการใช้คำเรียกขานในกลุ่ม “D” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “คำแสดงความรัก” หรือ “คำบอกสัมพันธ์” หรือ “คำแสดงความเป็นเจ้าของ” หรือ “คำลงท้าย” พบว่าเมื่อไม่มีบุคคลที่ 3 คู่รักใช้คำเรียกขานดังกล่าวถึงร้อยละ 16.2 และใช้น้อยลงเมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 คือ ร้อยละ 7.2 แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์แบบคู่รักเป็นความสัมพันธ์แบบส่วนตัว คู่รักมักจะไม่เปิดเผยหรือแสดงออกถึงความสัมพันธ์เมื่อมีบุคคลที่ 3

ส่วนการใช้คำเรียกขานในกลุ่ม “E” ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น “คำด่า” พบว่า เมื่อผู้พูดและผู้ฟังอยู่กันตามลำพังมีการใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าว ร้อยละ 2.1 แต่จะใช้น้อยลงเมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3

ผู้วิจัยพบว่าการอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 มีความเกี่ยวข้องกับจำนวนรูปแบบของการใช้คำเรียกขาน กล่าวคือ เมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 ผู้พูดจะใช้คำเรียกขานในรูปแบบที่จำกัดกว่าเมื่อผู้พูดและผู้ฟังอยู่ด้วยกันตามลำพัง และการอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานที่แสดงถึงความสนิทสนมและคำเรียกขานที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก

อาจกล่าวได้ว่า การอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขาน คู่รักจึงไม่นิยมใช้คำเรียกขานที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันเป็นส่วนตัวต่อหน้าบุคคลอื่น

จากการศึกษาการใช้คำเรียกขานกับบริบทที่ต้องการศึกษา ใน 2 ประเด็น คือ การใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง และการใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์

ผลการศึกษาการใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง พบว่า อายุมีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานเมื่อผู้พูดอายุน้อยกว่าผู้ฟัง ส่วนเพศของผู้พูดและรูปแบบความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานค่อนข้างน้อย

ผลการศึกษาการใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์ พบว่าการอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 และอารมณ์ของผู้พูดมีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขานที่แสดงความรักหรือความสัมพันธ์หรืออารมณ์ กล่าวคือ เมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 หรือเมื่อผู้พูดอารมณ์ไม่ดีจะใช้คำเรียกขานในกลุ่มดังกล่าวค่อนข้างน้อย แต่จะใช้มากขึ้นเมื่ออยู่กับคนรักตามลำพัง หรือเมื่อผู้พูดอารมณ์ดี ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ว่า การมีบุคคลที่ 3 มีผลต่อการใช้คำเรียกขาน

จากผลการวิจัยการใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟัง และการใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์ อาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์แบบคู่รักเป็นความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดสนิทสนม และคู่รักแสดงอารมณ์และความรู้สึกผ่านการใช้คำเรียกขาน อย่างไรก็ตามการแสดงออกทางอารมณ์มักปรากฏชัดเมื่อคู่รักอยู่ด้วยกันตามลำพัง แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์แบบคู่รักซึ่งมีความสัมพันธ์แบบส่วนตัวนั้นมีความสำคัญต่อการใช้คำเรียกขาน

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาการใช้คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รัก โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์เพื่อหารูปแบบของคำเรียกขาน และวิธีการสร้างคำเรียกขาน และศึกษาการใช้คำเรียกขานกับคุณสมบัติของผู้พูดและผู้ฟัง และการใช้คำเรียกขานกับสถานการณ์ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

6.1.1 ส่วนประกอบของคำเรียกขาน

จากข้อมูลคำเรียกขานที่ปรากฏในแบบสอบถามออนไลน์ 1,124 คำ เมื่อศึกษาส่วนประกอบของคำเรียกขานดังกล่าว สามารถจำแนกชนิดของคำที่นำมาประกอบเป็นคำเรียกขานออกเป็น 11 ชนิด ได้แก่

6.1.1.1 คำสรรพนาม หมายถึง คำที่ใช้เรียกแทนชื่อ เช่น *คุณ ตัวเอง ตะเอง*

6.1.1.2 ฉายา หมายถึง คำที่ผู้พูดตั้งขึ้นมาใช้เรียกผู้ฟัง มีความหมายและที่มาที่มีลักษณะพิเศษรู้กันส่วนตัว เช่น *ลิง แมว อ้วน*

6.1.1.3 ชื่อ ได้แก่ ชื่อเล่น เช่น *เค้ก นัท หลิว* ชื่อจริง เช่น *เจนจิรา กมล ไพลิน*

6.1.1.4 คำนำหน้า หมายถึง คำที่ปรากฏหน้าส่วนประกอบอื่น ไม่ปรากฏตามลำพัง อาจมีรูปเหมือนคำสรรพนาม เช่น “คุณ” “เจ้า” แต่เมื่อพิจารณาจากการปรากฏร่วมกับคำอื่นแล้วถือเป็นคำคนละประเภท เช่น *คุณ เจ้า อี ไอ้*

6.1.1.5 คำแสดงความรัก มักใช้เพื่อให้เกิดความรู้สึกใกล้ชิด เช่น *คนดี ที่รัก ดาลิ่ง เบบี*

6.1.1.6 คำเรียกญาติ หมายถึง คำที่ใช้เรียกบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือการแต่งงาน หรือเรียกผู้อื่นที่ไม่ใช่ญาติ แต่ผู้พูดเปรียบว่าเหมือนญาติ เช่น *น้อง พี่ พ่อ*

6.1.1.7 คำบอกสัมพันธ์ หมายถึง คำที่บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ได้แก่ *แฟน ผัว* ซึ่งพิจารณาให้ทั้งสามคำนี้ไม่ใช่คำเรียกญาติ เนื่องจากคำว่า “ผัว” ไม่ได้เกิดจากการแต่งงานกันจริง

6.1.1.8 คำต่ำ หมายถึง คำหยาบคายที่กระทบอารมณ์และความรู้สึกของผู้ฟัง เพื่อให้ผู้ฟังรู้สึกเจ็บปวดหรือเสียหน้า ส่วนผู้พูดได้ระบายอารมณ์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอารมณ์ด้านลบ เช่น *เหี้ย เปรต ห่า*

6.1.1.9 คำเรียกเพศวิถิ หมายถึง คำที่สื่อถึงเพศวิถิ พบสองคำ ได้แก่ *ทอม ตู๊ด*

6.1.1.10 คำแสดงความเป็นเจ้าของ หมายถึง คำที่สื่อถึงการครอบครอง เป็นกลุ่มคำที่ไม่ปรากฏตามลำพัง จะปรากฏต่อท้ายคำเรียกขานประเภทอื่นเสมอ ประกอบด้วยคำว่า “ของ” นำหน้าคำเรียกญาติหรือคำสรรพนามบุรุษที่ 1 ได้แก่ *ของพี่ ของผม ของเค้า*

6.1.1.11 คำลงท้าย เช่น *จ๋า ขา ครับ ไว้ย*

จากส่วนประกอบทั้ง 11 ชนิดนี้แบ่งได้เป็นส่วนที่ปรากฏตามลำพังได้ ได้แก่ คำสรรพนาม ชื่อ ฉายา คำแสดงความรัก คำเรียกญาติ และคำบอกสัมพันธ์

ส่วนประกอบที่ปรากฏตามลำพังไม่ได้ ได้แก่ คำนำหน้า คำเรียกเพศวิถิ คำต่ำ คำแสดงความเป็นเจ้าของ และคำลงท้าย

ผลการวิเคราะห์ส่วนประกอบของคำเรียกขาน 11 ชนิด ต่างไปจากผลการศึกษาเรื่อง คำเรียกขานในภาษาไทยของ ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) กล่าวคือ งานวิจัยดังกล่าวพบส่วนประกอบ 6 ชนิด แต่ในงานวิจัยนี้ ไม่พบส่วนประกอบ “ยศ” และ “อาชีพ / ตำแหน่ง” ในคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

ในงานวิจัยนี้ พบว่า “คำสรรพนาม” และ “คำนำหน้า” เป็นส่วนประกอบคนละชนิดกัน ซึ่งเดิมม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) รวมไว้เป็นส่วนประกอบชนิดเดียวกัน เนื่องจาก แม้จะมีรูปคำบางคำตรงกัน แต่คำทั้งสองชนิดมีการปรากฏแตกต่างกัน คือ คำสรรพนามสามารถปรากฏตามลำพังได้ แต่ คำนำหน้าต้องปรากฏร่วมกับส่วนประกอบอื่นเท่านั้น ข้อมูลที่แตกต่างกันนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างของสมัยที่ศึกษา และวิธีการเก็บข้อมูลที่แตกต่างกัน

อีกทั้งงานวิจัยนี้ยังแยก “คำแสดงความรัก” “และ” “คำแสดงความเป็นเจ้าของ” ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของ ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) ที่รวมไว้เป็นส่วนประกอบชนิดเดียวกัน คือ “วลีแสดงความรู้สึก” เนื่องจากผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ส่วนประกอบทั้งสองชนิดสามารถปรากฏร่วมกับส่วนประกอบอื่นได้ และมีการปรากฏแตกต่างกัน กล่าวคือ “คำแสดงความรัก” มีโครงสร้างเป็นคำที่สามารถปรากฏตามลำพัง หรือปรากฏเป็นส่วนประกอบหลักร่วมกับส่วนประกอบอื่น เช่น [คำแสดงความรัก + คำลงท้าย] [คำนำหน้า + คำแสดงความรัก] ในขณะที่ “คำแสดงความเป็นเจ้าของ” ไม่สามารถปรากฏตามลำพังได้ ต้องปรากฏต่อท้ายส่วนประกอบอื่นเท่านั้น

6.1.2 รูปแบบของคำเรียกขาน

จากคำเรียกขาน 1,124 คำ สามารถแบ่งได้เป็น 35 รูปแบบ ตั้งแต่รูปเดี่ยวจนถึงแบบประสมสี่ส่วน ดังนี้

6.1.2.1 รูปเดี่ยว 7 รูปแบบ ความถี่ 871 คำ คิดเป็นร้อยละ 77.5

6.1.2.2 แบบประสม 28 รูปแบบ ความถี่ 253 คำ คิดเป็นร้อยละ 22.5

ตารางที่ 6.1

รูปแบบคำเรียกขาน ตัวอย่าง ความถี่ และร้อยละของรูปแบบของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

ลำดับ	คำเรียกขาน	ตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1	ชื่อ	พี่ แยม นิชา	345	30.7
2	คำสรรพนาม	เธอ ตัวเอง แก	256	22.8
3	ฉายา	หมี เตี้ย เหม่ง	141	12.5
4	คำเรียกญาติ + ชื่อ	น้องน้ำ น้องฟ้า พี่เจมส์	90	8.0
5	คำแสดงความรัก	ที่รัก เบบี ดาลิ่ง	82	7.3
6	คำนำหน้า + ฉายา	คุณหนู เจ้าอ้วน ยัยฟู	68	6.0
7	คำเรียกญาติ	พี่ น้อง เฮีย	40	3.6
8	คำนำหน้า + ชื่อ	คุณฉัตรชัย อิกาย ไอแจ๊ค	21	1.9
9	คำนำหน้า + คำคำ	อิห่า ไอเที้ย ไอส์ส	11	1.0
10	ชื่อ + คำลงท้าย	เจนครบ ต้นหลิวคับ จูนจำ	10	0.9
11	คำเรียกญาติ + ฉายา	น้องเหม่ง พ่อหมี พี่หมู	7	0.6
	คำนำหน้า + คำเรียกญาติ	ไอ้ น้อง อีหมว ยี่ลุง	7	0.6
12	คำบอกสัมพันธ์	แฟน	6	0.5
	ฉายา + คำลงท้าย	หมีจำ ป่าขา อ้วนเอี้ยย	6	0.5
13	คำสรรพนาม + คำลงท้าย	ตัวเองอะ ตะเองจำ เตะงำ	5	0.5
14	ฉายา + คำแสดงความเป็นเจ้าของ	เจ้าหญิงของพี่ พัดลมของเค้า sugar bearของผม	3	0.2
	คำเรียกญาติ + คำลงท้าย	เฮียค้ำบ มีค้ำบ ยายจำ	3	0.2
	คำบอกสัมพันธ์ + คำลงท้าย	ตัวจำ แฟนค้ำบ แฟนค้ำบ	3	0.2
15	คำนำหน้า + คำแสดงความรัก	อีลิ่ง ไอบี	2	0.2
	คำนำหน้า + คำบอกสัมพันธ์	คุณแฟน	2	0.2
	คำแสดงความรัก + คำลงท้าย	ที่รักจำ ลิ่งขา	2	0.2

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

รูปแบบคำเรียกขาน ตัวอย่าง ความถี่ และร้อยละของรูปแบบของคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก

ลำดับ	คำเรียกขาน	ตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
16	คำเรียกเพศวิถิ	ทอม	1	0.1
	คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ	อิตู้ด	1	0.1
	คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ + คำต่ำ	อิตูมผี	1	0.1
	คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ + คำแสดงความ เป็นเจ้าของ	อิตู้ดของเค้า	1	0.1
	คำนำหน้า + คำต่ำ + ชื่อ	อิปเรตพีช	1	0.1
	คำนำหน้า + คำต่ำ + ฉายา	อิตู้สตั๊ย	1	0.1
	คำนำหน้า + คำเรียกญาติ+ ฉายา	อิตู๋สิง	1	0.1
	คำนำหน้า + ฉายา + คำลงท้าย	อ้ออ้วนอ้อย	1	0.1
	ชื่อ + ฉายา + คำลงท้าย	หญิงฟูค้าบ	1	0.1
	คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ชื่อ + คำลงท้าย	อิตู๋นัทไว๋	1	0.1
	คำเรียกญาติ + ชื่อ + คำลงท้าย	พี่ตรีมจำ	1	0.1
	คำเรียกญาติ + ฉายา + คำแสดงความเป็น เจ้าของ	พี่หมีของเค้า	1	0.1
	คำแสดงความรัก + คำแสดงความเป็นเจ้าของ	ที่รักของเค้า	1	0.1
คำบอกสัมพันธ์ + คำแสดงความเป็นเจ้าของ	แฟนของผม	1	0.1	
รวม			1,124	100

จากตารางที่ 6.1 สรุปได้ว่าคำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักที่มีความถี่ในการใช้มากที่สุด คือ “ชื่อ” ผลการวิจัยดังกล่าวไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า “ฉายา” คือลักษณะเด่นของคำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รัก เนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนักร้องมีส่วนชี้ให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสนใจกับการตอบคำถามเกี่ยวกับ “ฉายา” ผลจากการศึกษาข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนักร้องจึงพบว่าคู่รักใช้ “ฉายา” เป็นคำเรียกขานมากที่สุด อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือและชุดคำถามให้มีความเป็นธรรมชาติแล้ว พบว่าคู่รักใช้ “ชื่อ” เป็นคำเรียกขานมากที่สุด

จากผลการวิจัยที่พบว่า “ชื่อ” เป็นคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักมากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทัย และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531, น. 38) ซึ่งเสนอว่า คำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักมากที่สุด คือ “ชื่อ” ซึ่งเป็นคำที่ผู้พูดใช้เรียกคนที่

เท่ากันหรือต่ำกว่าเท่านั้น และเป็นเครื่องหมายแสดงความไม่เคารพหรือเท่าเทียมกัน ในขณะเดียวกัน ก็แสดงความสนิทสนมสูงสุด

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยนี้พบว่าคำเรียกขานที่ความถี่ในการใช้มากที่สุดอันดับ 2 และ 3 ได้แก่ “คำสรรพนาม” และ “ฉายา” แตกต่างจากผลการศึกษาของ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทัย และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531, น. 38) งานวิจัยดังกล่าวพบว่าคำเรียกขานที่ความถี่ในการใช้มากที่สุดอันดับ 2 และ 3 ได้แก่ “คำนำหน้า + ชื่อ” และ “วลีแสดงความรู้สึก”

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เนื่องจากงานวิจัยของ ม.ร.ว.กัลยา ติงศภัทัย และ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2531) เป็นงานวิจัยที่เก็บข้อมูลจากเอกสาร และข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลในสมัย กรุงรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325 - 2525) ความแตกต่างของยุคสมัยและแหล่งข้อมูล อาจทำให้ผลของการวิจัยมีความแตกต่างกัน

6.1.3 การสร้างคำเรียกขาน

จากการศึกษาคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักพบคำเรียกขานที่ผ่านกระบวนการสร้างคำ 283 คำ สามารถแบ่งตามกระบวนการสร้างได้เป็น 6 กลุ่มวิธีการ ดังนี้

6.1.3.1 คำเรียกขานที่เกิดจากวิธีทางความหมาย

การใช้นามนัย การนำเอาบุคลิกลักษณะหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของคู่รักมาใช้ในการสร้างคำเรียกขาน เช่น *อ้วน เตี้ย แว่น*

การใช้อุปลักษณ์ การเปรียบเทียบลักษณะบางประการของคู่รักกับสิ่งอื่น เช่น *หมี ช้าง โนบิตะ ชินจัง*

การเลียนเสียง เช่น *ม้าว*

6.1.3.2 คำเรียกขานที่เกิดจากการตัดแปลงคำ

การตัดคำ การสร้างคำโดยการลดหรือตัดคำหรือตัดพยางค์ในคำที่มีมากกว่าหนึ่งพยางค์ให้สั้นลง เช่น *โตะ* จาก *เบนโตะ* *ต่าย* จาก *กระต่าย* *หมี* จาก *ลักษมี*

การซ้ำคำ เกิดจากการออกเสียงหน่วยคำเดียวกัน 2 ครั้ง เช่น *มินมิน* *เฮอ* ๑

การรวมคำ การนำเฉพาะส่วนต้นของคำหนึ่งมาประกอบกับส่วนท้ายของอีกคำหนึ่งเป็นคำใหม่ เช่น *เตง*

การแปลงคำ การเพิ่มพยางค์ไว้หน้าหรือท้ายคำ โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงชนิดของคำเดิม เช่น *เจนนี่ แมมมี่ กาเต๊าะ*

การแปลงเสียงเป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดคำใหม่ขึ้นใช้ในภาษา เช่น เปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ *เฮ้อ ไอ/ไอ๋* เสียงพยัญชนะ *ฮี้รัก* หรือเสียงสระ *ตะเอง ที่ร้าก นั้ง*

การแปลงเสียงเพื่อสร้างคำพ้อง การเปลี่ยนแปลงเสียงวรรณยุกต์ เสียงพยัญชนะ หรือเสียงสระจากคำเดิม เพื่อให้พ้องเสียงกับคำอื่น เพื่อสร้างความหมายใหม่ *ที่ยัก*

การตัดแปลงรูปเขียน เนื่องจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จึงพบการซ้ำพยัญชนะท้าย เช่น *ตัวเองงงง ที่รักกกกกก แจนนนนน* และการเปลี่ยนพยัญชนะสะกดในมาตราเดียวกัน *สัส*

การตัดแปลงคำหลายวิธีการ หมายถึง การใช้วิธีการตัดแปลงคำ ตั้งแต่ 2 วิธีขึ้นไป มาสร้างคำเรียกขาน เช่น *โซ ๆ* เกิดจาก การตัดคำ + การซ้ำคำ *ปลว* เกิดจาก การตัดคำ + การแปลงเสียงเพื่อสร้างคำพ้อง + การตัดคำ

6.1.3.3 คำเรียกขานที่เกิดจากการเติมหน่วยคำหน้าหรือท้ายคำเดิม

การผสมคำ ประกอบด้วย คำนำหน้า + คำเรียกขานใด ๆ ที่เป็นหน่วยคำอิสระ เช่น *เจ้ามะปราง อีเอื้อ อีลุง ไอน้อง อีหื้อ อีทอม*

การผสมคำ การนำคำสองคำหรือมากกว่ามาผสมกันให้เกิดคำใหม่โดยการนำคำที่มีอยู่แล้วในภาษามารวมเป็นคำเดียวกัน ประกอบด้วยหน่วยคำอิสระ ตั้งแต่ 2 หน่วยคำ ขึ้นไปมาผสมกัน เช่น คำเรียกญาติ + ชื่อเล่น เช่น *น้องแพรว พี่บี พอรุด* คำแสดงความรัก + คำบุพบท + คำสรรพนาม เช่น *ที่รักของเค้า*

6.1.3.4 คำเรียกขานที่เกิดจากการเปลี่ยนภาษา

การยืมคำ เช่น *ป้า เฮีย หมวย เจ๋ อันนี่ เบ๊ ดาลิ่ง แฟน*

การแปล เช่น *เขียว แปลจาก กรีน*

6.1.3.5 คำเรียกขานที่เกิดจากการสร้างคำใหม่ เป็นการสร้างคำใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน ถูกนำมาใช้แบบเฉพาะเจาะจงและมีความหมายเฉพาะที่ผู้ใช้กำหนดขึ้นเอง เช่น *มี*

6.1.3.6 คำเรียกขานที่เกิดจากการสร้างคำหลายวิธีการ คือ การสร้างคำเรียกขานจากวิธีการสร้างคำมากกว่าหนึ่งวิธี พบว่าคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รักก็มีวิธีการสร้างคำตั้งแต่การใช้ 2 วิธีร่วมกันจนถึง 5 วิธีร่วมกัน

ผลการศึกษาการสร้างคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์แบบคู่รัก พบว่าคำเรียกขานเป็นคำที่มีผลิตภาวะ (Productivity) สูง และโครงสร้างที่มีผลิตภาวะสูงที่สุดคือ “คำเรียกญาติ + ชื่อ” ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสังคมไทยเป็นสังคมเครือญาติ

คำเรียกขานที่เกิดจากการใช้วิธีทางความหมายแสดงให้เห็นถึงความใกล้ชิดสนิทสนมของคู่รัก กล่าวคือการนำเอาลักษณะอันไม่พึงประสงค์หรือคำที่สื่อถึงรูปร่างอันไม่พึงประสงค์มาใช้เรียกคนรักไม่ได้แสดงถึงการตำหนอ หรือแสดงความหยาบคาย แต่กลับแสดงถึงความสนิทสนม

และความรักใคร่เอ็นดู ส่วนการเปลี่ยนคำทั่วไปให้มีลักษณะพิเศษ เพื่อนำไปใช้เพื่อเรียกกันเองรู้จักตนเอง โดยเฉพาะ แสดงถึงความเป็นส่วนตัวและแตกต่างจากความสัมพันธ์อื่น

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า คำเรียกขานที่แสดงถึงความเป็นส่วนตัวของคู่รัก สอดคล้องกับการศึกษาของ Bruess (1993) ซึ่งกล่าวว่า “ภาษาส่วนตัว” สามารถเป็นอะไรก็ได้ตั้งแต่ เรื่องตลกที่รู้จักกันเองจนถึงชื่อเล่นหรือฉายาของคู่รัก และพบความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษาส่วนตัว กับความพึงพอใจในความสัมพันธ์ กล่าวคือเมื่อคู่รักใช้คำส่วนตัวมาก แสดงว่าคู่รักมีความสุขกับ ความสัมพันธ์มาก

6.1.4 คำเรียกขานกับคุณสมบัติของผู้พูดและผู้ฟัง

6.1.4.1 คำเรียกขานกับเพศของผู้พูด

ผลการวิจัยพบว่าผู้พูดเพศหญิงใช้คำเรียกขานในความถี่สูงกว่าผู้พูดเพศชาย และใช้คำเรียกขานที่มีความหลากหลายมากกว่าผู้พูดเพศชาย เมื่อพิจารณาภาพรวมของการใช้ คำเรียกขานกับเพศของผู้พูด อาจกล่าวได้ว่า เพศของผู้พูดไม่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขาน เนื่องจากเพศชายและเพศหญิงใช้คำเรียกขานเพื่อเรียกคนรักคล้ายคลึงกัน

6.1.4.2 คำเรียกขานกับรูปแบบความสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบความสัมพันธ์มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขาน คู่รักเพศเดียวกันไม่นิยมใช้คำเรียกขานที่แสดงถึงความสัมพันธ์และเลือกใช้คำเรียกขานในกลุ่มอื่น ๆ มากกว่าคำเรียกขานที่แสดงความรัก หรือ ความสัมพันธ์ หรืออารมณ์ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเนื่องจาก ความสัมพันธ์แบบคู่รักเพศเดียวกันยังไม่ได้เปิดเผยมากนักในสังคมไทย

6.1.4.3 คำเรียกขานกับอายุ

ผลการวิจัยพบว่า “ความแตกต่างระหว่างอายุ” มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ คำเรียกขาน โดยเฉพาะเมื่อผู้พูดอายุน้อยกว่าผู้ฟัง เพราะสังคมไทยให้ความสำคัญกับความอาวุโส และผู้น้อยย่อมต้องเป็นผู้แสดงออกถึงความเคารพและการให้เกียรติผู้ที่อายุมากกว่า

6.1.5 คำเรียกขานกับสถานการณ์

6.1.5.1 คำเรียกขานกับอารมณ์ของผู้พูด

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อผู้พูดอารมณ์ดีก็จะใช้คำเรียกขานในกลุ่มที่แสดงอารมณ์ ทางบวก และเมื่อผู้พูดอารมณ์ไม่ดีก็จะใช้คำเรียกขานดังกล่าวลดลง และผู้พูดที่อารมณ์ดีจะไม่ใช้ คำเรียกขานที่มีส่วนประกอบเป็น “คำด่า” อาจกล่าวได้ว่าอารมณ์ของผู้พูดเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้ คำเรียกขานที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก

6.1.5.2 คำเรียกขานกับการอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อไม่มีบุคคลที่ 3 คู่รักใช้คำเรียกขานที่แสดงถึงความรักหรือความสัมพันธ์ หรืออารมณ์ในสัดส่วนสูง และใช้น้อยลงเมื่ออยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 อาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์แบบความรักเป็นความสัมพันธ์แบบส่วนตัว และการอยู่ต่อหน้าบุคคลที่ 3 มีความเกี่ยวข้องกับการใช้คำเรียกขาน คู่รักจึงไม่นิยมใช้คำเรียกขานที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันเป็นส่วนตัวต่อหน้าบุคคลอื่น

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลการใช้คำเรียกขานโดยใช้แบบสอบถาม หากมีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีอื่น เช่น การบันทึกการสนทนาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน อาจทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นธรรมชาติ และผลของการศึกษาอาจแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยต้องคำนึงถึงระเบียบวิธีการวิจัยที่เป็นไปตามกรอบของ “จริยธรรมการวิจัยในคน” เป็นสำคัญด้วย

6.2.2 งานวิจัยนี้วิเคราะห์ความถี่และร้อยละของการใช้รูปแบบของคำเรียกขานกับคุณสมบัติของผู้พูดและผู้ฟัง และการใช้รูปแบบของคำเรียกขานกับสถานการณ์ หากมีการวิเคราะห์ความถี่ของการสร้างคำกับสิ่งที่ต้องการศึกษา อาจจะได้เห็นมุมมองของการสร้างคำที่ดียิ่งขึ้น

6.2.3 งานวิจัยนี้ศึกษาคำเรียกขานที่ใช้ในความสัมพันธ์จากกลุ่มเป้าหมายวัยผู้ใหญ่ตอนต้น อายุ 18 – 21 ปี ผลการศึกษาที่ปรากฏอาจเป็นลักษณะของภาษาเฉพาะช่วงวัยดังกล่าว หากมีการศึกษาคำเรียกขานของคู่รักในช่วงวัยอื่น ผลของการศึกษาอาจแตกต่างกันไป

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- กาญจนา โชคเหรียญสุขชัย. (2550). การสื่อสารเชิงอวัจนภาษา: รูปแบบและการใช้. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จรัลวิไล จรุงุโรจน์, ม.ล. (2557). ภาษาในปริบทสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จุมพล สวัสดิยากร. (ม.ป.ป.). การร่างแบบสอบถามและ A B C ในการวิจัย. ม.ป.ท.
- ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. (2550). เพศวิถี: นิยาม ความหมายและพัฒนารอบแนวคิด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐกร อินทุยศ. (2556). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : วี.พรีนธ์ (1991).
- นพมาศ อึ้งพระ. (2555). วิกฤตการณ์ทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นไทย. กรุงเทพฯ: บริษัท วี.พรีนธ์ (1991) จำกัด.
- นววรรณ พันธุมธธา. (2553). ไวยากรณ์ไทย. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ, คณะอักษรศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2549ก). เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: จามจุรี.
- _____ . (2549ข). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จามจุรี.
- ปราณี กุลละวณิชย์ และคณะ. (2532). ภาษาที่คน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ผดุง พรหมมูล. (2547). ศิลปะการสร้างสรรคภาพประกอบ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเด็ก.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2553). ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: บริษัทแอกทีฟ พรีนธ์ จำกัด
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชันส์
- _____ . (2552). พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 2 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ยูเนียนอุลตราไวโอเล็ต
- _____ . (2553). พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม 1 ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธนาเพรส
- วิจินตน์ ภาณุพงศ์. (2528). โครงสร้างของภาษาไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- วินัย ภู่อระหงษ์. (2545). *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 3 หน่วยที่ 7-15*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์. (2521). *ภาษาและภาษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิริชัย วงษ์สาธิตศาสตร์และคณะ. (2546). *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์.
- สุตาพร ลักษณะียนาวิน. (2537). *การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร. ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาทักษะทางภาษา. หน่วยที่ 2. บัณฑิตศึกษาศาสาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ. (2531). *ภาษาศาสตร์เชิงสังคม*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2548). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- อริยา คูหา. (2556). *จิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต*. ปัตตานี: มิตรภาพ
- อารยะ ศรีกัลยาณบุตร. (2550). *การออกแบบสิ่งพิมพ์*. กรุงเทพฯ: วิสคอมเซ็นเตอร์.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). *ภาษาศาสตร์สังคม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุทุมพร ทองอุไทย. (2530). *แบบสอบถาม: การสร้างและการใช้*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุดม วโรตม์สิขิตต์. (2545). *ภาษาศาสตร์เหมาะสมเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: พิมพ์การการพิมพ์.
- Federike, Braun. (1988). *Term of Address : Problem of Patterns and usage in various language and cultures*. Berlin; New York: Amsterdam.
- Francis, Nelson W. (1994) *Word-making: Some source of new words. Language: Introductory Readings*. New York: St. Martin's Press.
- O'Grady, William. (1997). *The study of word structure. Contemporary Linguistics: An Introduction*. 3rd ed. New York: St. Martin's Press
- Yule, George. (2005). *The Study of Language*. 3rd ed. Cambridge University Press.

บทความวารสาร

- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2525). คำพสมและคำพसानในภาษาไทย. *วารสารมนุษยศาสตร์สาร*. 10(3), 20 - 29
- Carol J.S. Bruess, Judy C. Pearson. (1993). 'Sweet Pea' and 'Pussy Cat': An Examination

of Idiom Use and Marital Satisfaction Over the Life Cycle. *Journal of Social and Personal Relationships*. Vol 10, Issue 4

Hopper, R. , Knapp, M. & Scott, L. (1981) 'Couples' Personal Idioms: Exploring Intimate Talk, *Journal of Communication* 31: 23-33.

วิทยานิพนธ์และงานวิจัย

- กัลยา ดิงศภัทย์, ม.ร.ว.และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2531). *การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่งานวิจัย, ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2554). *ไวยากรณ์ไทยฉบับครอบครัวกลุ่มภาษาย่อย เล่มที่ 6 เรื่อง ไวยากรณ์ภาษาไทยกับอายุของผู้พูด*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราภา เจริญวุฒิ. (2549). *ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับฝ่ายหญิงในความสัมพันธ์แบบคู่รัก*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร
- จุฑารัตน์ โล่ตระกูลวัฒน์. (2537). *การเปรียบเทียบการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยกับภาษาฝรั่งเศส*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาภาษาศาสตร์.
- จุไรรัตน์ หาญไชโยภูมิ. (2538). *คำเรียกขานของข้าราชการทหารบกไทยในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, ภาควิชาภาษาศาสตร์.
- ณนุช คำทอง. (2546). *การสมรสของพวกกรักร่วมเพศ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะนิติศาสตร์
- ณรงค์กรรณ รอดทรัพย์. (2550). *คำเรียกขานของพระสงฆ์ไทย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, คณะมนุษยศาสตร์, สาขาวิชาภาษาไทย.
- ณัฐวดี ก้อนทอง. (2555). *การแปลแบบบริบทและแบบสะกดตาในการแปลคำเรียกขานกรณีศึกษาบทแปลเรื่อง Four Reigns และ Many Lives*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย.
- ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา. (2541). *วัจนกรรมการขอโทษในภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาภาษาศาสตร์.

- น้ำฝน ผาสุกดี. (2554). *งานวิจัยเปรียบเทียบการแปลคำเรียกขานแสดงความรัก: กรณีศึกษานวนิยายเรื่อง Little Woman* สำนักแปลของ อ.สนิทวงศ์ และแก้วคำทิพย์ ไชย. สารนิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, สาขาวิชาการแปลและการล่าม
- นลิน วชิรพันธุ์สกุล. (2545). *การแปลคำเรียกขานและคำสรรพนามที่ปรากฏในนวนิยายแปลเรื่อง "คนซีเลื่อ" ของจิตร ภูมิศักดิ์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาภาษาศาสตร์.
- ปนัดดา ศิริพานิช. (2550). *คำเรียกขานอาชีพและตำแหน่งในภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาภาษาตะวันออก.
- ปัทมวรรณ วงศ์ขจร. (2542). *การใช้คำเรียกขานของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาภาษาศาสตร์.
- รังสรรค์ จันดี. (2535). *การศึกษาการใช้คำเรียกขานในภาษาถิ่นเชียงใหม่ตามแนวภาษาศาสตร์เชิงสังคม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา.
- วิไลวรรณ เชาวลิ. (2535). *การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยถิ่นใต้ของบุคลากรโรงเรียนท่าศาลา ประสิทธิ์ศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะอักษรศาสตร์, สาขาวิชาภาษาไทย.
- ศุภกานดา ทองบุญรอด. (2545). *กลวิธีการแปลภาษาเพศชาย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สถาพร วัฒนธรรม. (2544). *การใช้คำเรียกขานของผู้ประกอบการค้า*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, ภาควิชาภาษาศาสตร์.
- สมชาย สำเนียงงาม. (2554). *ไวยากรณ์ไทยฉบับครอบคลุมภาษาย่อย เล่มที่ 7 เรื่อง ไวยากรณ์ภาษาไทยกับเพศของผู้พูด*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สินชัย เล็กวานิชกุล. (2551). *ศัพท์บัญญัติภาษาศาสตร์: การศึกษาการสร้างคำศัพท์*. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร
- สุดา หัสสภานู. (2545). *คำเรียกขานในภาษาจีนแต่จิวที่ใช้โดยคนไทยเชื้อสายจีนในเยาวราช*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาภาษาศาสตร์.

- สุริยา สอดส่องกฤษ. (2541). *คำเรียกขานในภาษาเขมรเหนือ : การวิเคราะห์ทางภาษาศาสตร์เชิงสังคม วรรณคดีศึกษา ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล, คณะศิลปศาสตร์, สาขาวิชาภาษาศาสตร์.
- สุวจิ จันทรรักษ์. (2556). *ภาษากับเพศสภาพในการแปล: กลวิธีในการแปลของนักแปลเพศหญิงและเพศชายจากบทประพันธ์เรื่อง “Windmills of the Gods” โดย Sidney Sheldon*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษและไทย ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โสมพิทยา คงตระกูล. (2538). *การจำแนกความแตกต่างตามเพศในการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และคำลงท้ายบอกความสุภาพของนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะอักษรศาสตร์, ภาควิชาภาษาศาสตร์.
- Palakornkul, Angkab. (1972). *A Socio-linguistic Study of Pronominal Stategy in spoken Bangkok*. Thai.Ph.D. thesis, University of Texas.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการใช้คำเรียกแฟน

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลในการศึกษาการใช้คำเรียกขานในความสัมพันธ์แบบคู่รักซึ่งเป็นการศึกษาภาษาไทยเชิงสังคม ซึ่งจะมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ สะท้อนให้เห็นค่านิยมและวัฒนธรรมในสังคมไทยปัจจุบันผ่านการใช้ภาษา การศึกษาการใช้คำเรียกขานในภาษาไทยปัจจุบัน สามารถแสดงให้เห็นแนวโน้มการใช้คำเรียกขานในอนาคต

คุณได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะ มีอายุระหว่าง 18 - 21 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา และมีคู่รักต่างเพศหรือเพศเดียวกันที่คบหากันมาเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 6 เดือน ยังไม่สมรส และยังไม่มียุติ

จะมีผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ทั้งสิ้น 300 คน ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น 1 ปี หากคุณตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

ในการตอบแบบสอบถาม กรุณาอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจและตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความรู้สึกและความเป็นจริงในชีวิตประจำวันมากที่สุด

แบบสอบถามนี้แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การใช้คำเรียกแฟน

ตอนที่ 3 การใช้คำเรียกแฟนในสถานการณ์ต่าง ๆ

ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย คุณอาจรู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจกับบางคำถาม คุณมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ หรือคุณอาจรู้สึกว่าคุณเสียเวลา

ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้จะไม่มีผลกระทบใด ๆ

ข้อมูลส่วนตัวของคุณจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวม คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามจะใช้เพื่อการวิจัยนี้เท่านั้น และผลการวิจัยจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวคุณ

*จำเป็น

อนุญาตให้เรานำข้อมูลของคุณไปใช้ในการวิจัยหรือไม่ *

เราจะนำข้อมูลของคุณไปใช้ในงานวิจัยเพื่อศึกษาภาษาเท่านั้น ข้อมูลของคุณจะเป็นความลับ และผลการวิจัยจะไม่มีผลกระทบต่อตัวคุณ

- อนุญาต
- ไม่อนุญาต

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจและตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงของคุณมากที่สุด

(1) คุณอายุ.....ปี *

(2) คุณศึกษาในมหาวิทยาลัย *

- ในกำกับของรัฐบาล
- เอกชน

(3) ภูมิลำเนาของคุณ *

- ภาคกลาง
- ภาคเหนือ
- ภาคใต้
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(4) เพศของคุณ *

- ชาย
- หญิง

(5) แฟนอายุ.....ปี *

(6) ภูมิลำเนาของแฟน *

- ภาคกลาง
- ภาคเหนือ
- ภาคใต้
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(7) เพศของแฟน *

- ชาย
 หญิง

(8) คุณและแฟนคบหากันมาเป็นระยะเวลา.....ปี.....เดือน *

(9) แฟนของคุณอายุ *

- มากกว่า
 น้อยกว่า
 เท่ากัน

(10) ชื่อจริงของแฟน..... *

ใช้ประกอบการวิเคราะห์คำเรียกขานที่มาจากการนำ “ชื่อ” มาใช้เป็นคำเรียกขาน

(11) ชื่อเล่นของแฟน .....

หากแฟนของคุณมีชื่อเล่นหลายชื่อ เช่น ชื่อที่เพื่อนเรียก ชื่อที่คนที่บ้านเรียก ชื่อเล่นในวงการต่าง ๆ กรุณาระบุชื่อที่คุณทราบ

ตอนที่ 2 การใช้คำเรียกแฟน

กรุณาอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจและตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงของคุณมากที่สุด

(12) โดยปกติแล้ว คุณเรียกแฟนของคุณว่า *

ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

.....

(13) คุณมีฉายาไว้ใช้เรียกแฟนหรือไม่ *

ฉายาคือคำที่ตั้งขึ้นเองเพื่อใช้เรียกกัน เช่น อ้วน ป่าปี้ พี่หมี บubu เป็นต้น

- มี (ทำต่อข้อ 15)
 ไม่มี (ข้ามไปทำข้อ 16)

(14) ฉายาที่คุณใช้เรียกแฟนคือ.....(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

กรุณาอธิบายความหมายและที่มาว่าเหตุใดคุณถึงเรียกแฟนคุณ ด้วยคำนั้นตามความเป็นจริง เช่น อ้วน เพราะ แฟนตัวอ้วน มีพุงนึ่ม ๆ เรียกแล้วน่ารักดี , ป่าปี้ เพราะ มีลูกเป็นตุ๊กตาหมี เค้าเป็นป่าปี้ ส่วนเราเป็นแม่มีไว้เรียกกันสองคน , พี่หมี แฟนตัวใหญ่เหมือนหมี บางทีโกรธ ๆ ก็เรียกไอ้พี่หมี , bubu ไม่มีความหมาย เรียกเพราะแฟนเรียกเราว่าบีบีจะได้คู่กัน

.....

(15) คุณมีฉายาที่แฟนใช้เรียกคุณหรือไม่ *

ฉายาคือคำที่ตั้งขึ้นเองเพื่อใช้เรียกกัน เช่น บอส คุณชาย ตัวเล็ก บี เป็นต้น

มี (ทำต่อข้อ 17)

ไม่มี (ข้ามไปทำข้อ 18)

(16) ฉายาที่แฟนใช้เรียกคุณคือ.....(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

กรุณาอธิบายความหมายและที่มาว่าเหตุใดแฟนคุณถึงเรียกคุณ ด้วยคำนั้นตามความเป็นจริง เช่น บอส เพราะ แฟนเป็นลูกน้อง เราเป็นเจ้านาย , คุณชาย เพราะ แฟนบอกว่าเราเรียบร้อย ใส่ว่านเหมือนคุณชาย , ตัวเล็ก เราเรียกแฟนว่าตัวใหญ่ แฟนเลยเรียกเราว่าตัวเล็ก ใช้คู่กัน , บี เราชื่อแบม แฟนเลยเรียกว่าแบมบีไป ๆ มา ๆ เรียกก็อย่างเดียว

ตอนที่ 3 การใช้คำเรียกแฟนในสถานการณ์ต่าง ๆ

กรุณาอ่านคำอธิบายสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เข้าใจก่อนตอบแบบสอบถาม

เติมคำตอบให้ตรงกับประสบการณ์และความรู้สึกของคุณตามความเป็นจริง

(17) คุณและแฟนกำลังอยู่ในห้องเรียน มีอาจารย์และเพื่อนคนอื่น ๆ อยู่ด้วย อาจารย์ประกาศคะแนนรายงานและคุณได้คะแนนสูงสุดในชั้นเรียน แฟนกล่าวชื่นชมคุณต่อหน้าคนอื่น ๆ คุณรู้สึกดีใจมาก คุณจะเรียกแฟนว่าอย่างไร

(18) คุณและแฟนอยู่ด้วยกันตามลำพัง แฟนของคุณได้มอบของขวัญให้คุณเป็นของหายากและคุณอยากได้มานานแล้ว คุณรู้สึกดีใจเป็นอย่างมาก คุณจะเรียกแฟนว่าอย่างไร

(19) คุณและแฟนของคุณอยู่ในห้องเรียนมีอาจารย์และเพื่อนคนอื่น ๆ อยู่ด้วย วันนี้จะมีการนำเสนอหน้าชั้นเรียนแต่คุณลืมงานที่จะต้องนำเสนอมา แฟนของคุณตำหนิคุณต่อหน้าคนอื่น ๆ คุณรู้สึกโกรธมาก คุณจะเรียกแฟนว่าอย่างไร

(20) คุณและแฟนอยู่ด้วยกันตามลำพัง คุณจับได้ว่าแฟนโกหกในเรื่องที่คุณไม่ชอบและยอมรับไม่ได้ คุณโกรธมาก คุณจะเรียกแฟนว่าอย่างไร

ภาคผนวก ข

ข้อมูลคำเรียกขาน

ผู้วิจัยจำแนกข้อมูลคำเรียกขานที่ใช้ใสความสัมพันธ์แบบคู่รักตามรูปแบบของคำเรียกขาน คำเรียกขานที่ปรากฏซ้ำ เช่น คำสรรพนาม “เธอ” ปรากฏ 58 ครั้ง คำแสดงความรัก “ที่รัก” ปรากฏ 44 ครั้ง เป็นต้น จะแสดงในรายการคำเพียงครั้งเดียว

ชื่อ

เจนจิรา กิตติกร ดนตรี นันทพร ปณิตวัฒน์ ปิติมา มินตรา เกน เค้ก เจ เจนนี เจม เจมมี เจมส์ เซียร์ เดช เต้ เตี้ย เต่า เต่าะ เน เนย เบล เพชร เพย เพ็ร์ส เพียต เพ็อง เมย์ เอ็ม เอ้ย เอื้อ แก๊ป แจนนนนนนน แจนนนนนนน แจม แนน แพน แพร แพรว แม็ก แมม แมมมี แยม แอนท์ แอม แสม โซ โซ ๆ โตะ โน โบว์ โป้ โอ๊ต โอม ใหม่ ไนซ์ ไนน์ ไพลิน ไมค์ ไมต์ ไมตี้ ไวท์ ไอซ์ กมล กระต่าย กฤษ กอล์ฟ กัน กัส กาเต่าะ กาน กานต์ ขวัญ คิง คิม จอย ฉัตต์ ชะปุ่น ชัน ซี ชุน ดรีม ดล ต้น ต่อ ตอง ตี อดแต่งงงง ต้ม ต้า ต่าย ตาล ทราย ทัช ธนพร นัตตี้ นัท นัทจิง น้ำ นิชา นุ่น บอน บอย บอสซี่ บีม ปีน ปีน่า บุม ปราง ปรางน้อย ปอนด์ ปาน ปาร์คปาร์ค ปุ่น ฝอเพียด ฝ้าย พลอย พี พีช ฟลุ๊ค ฟ้า ฟิว ภูมิ มา มายด์ มิค มั่น มินนี่ มินมิน มิว ยู ลดา ลัก วิน สัม สายไหม สุ หลิง หน้อย หม่อน หยก หลิง หลิง ๆ หลิว ห่วยว้าย หอม หัส อ่อง ออฟ อ้อฟ ออย อัน อัม อาย อ้า อึ้ง อิท

คำสรรพนาม

you เตง เทอ เธอ เอื้อ เธอ ๆ เรา เอ็ง แก คุณ ตะเอง ตัว ตัวเอง ตุงงง มึง ยูว หนู

ฉายา

เขี้ยว แจ็ก เดค ๆ เตี้ย เหม่ง เหม่งน้อย เหมียน้อย แป้ง แพนด้าตุ้ต๊ะ แมวน้ำ แมวอ้วน แวน แหม่ม แอน โน โนบิตะ โปปปปปปป โย่ง ไข่มัน กวางน้อยยยยย กิ่งงงง คนแก่ ควาย คุณชาย คุณชายยย คุณตัน ง่าว จ้อย จุก ชินจิง ซี่ ชินคุงงง ซื่อป้อ ต้น ต้นนนน ตัวเล็ก ตัวเสือก ตูตลิง ที่หมา นูปปี้ ปลา ปี่ป่าหมึก พัด ม้าว มี มูสสสสสสส ลอด ลิง ลิงเนา ลูกเป็ด ลูกหมี ลูกหมู สาหร่าย สิงโตปุกปุย หนวด หมา หมาปอมปอม หมี หมีน้อย หมู หมูอ้วน น้อย อ้วน อ้วนนน อ้วนหมึ่มมมม อู๊ดดดด

คำเรียกญาติ + ชื่อ

น้องเบล น้องเบล น้องเพยยย น้องแจม น้องแพร น้องแสม น้องไนน์ น้องตอง น้องน้ำ น้องปาร์ค ปาร์ค น้องฟ้า น้องฟาง น้องภา พ่อรูด พี่เต้ พี่แตง พี่เบงค์ พี่แพรว พี่แม็ก พี่แอมแปร์ พี่เค๊ท พี่โหมว พี่กร พี่จี พี่จิง พี่จิว พี่ตรีม พี่ดาว พี่นัท พี่บอส พี่บี พี่บูน พี่ปอนด์ พี่ป๊อป พี่ปอม พี่ปาล์ม พี่ปี้ พี่พิท พี่ รูด พี่วี พี่สิงห์ พี่อู่ม

คำแสดงความรัก

babe เบบี้ คนดี ดาลิ่ง ที่รัก ที่รัก ที่รัก บี้ บี้ บี้ บี้ ลิ่ง ฮันนี่ ฮันนี่ ฮีร์ก

คำนำหน้า + ฉายา

เจ้าบ้า เจ้ามั่งกร เจ้ามูส เจ้าหมี ไอเซียว ไอ้เผ่า ไอ้เด็กน้อย ไอ้เตี้ย ไอ้เตี้ยยยยย ไอ้แวน ไอ้แห่ง ไอควาย ไอคุณตัน ไอตุตตุต ไอบ้า ไอบ้า ไอ้บ้า ไอ้บี้ ไอหมา ไอ้หมา ไอหมี ไอ้หมูอ้วน ไอ้อ้วน ไอ้อ้วน ไอ้อ้วนนนน ไอ้อ้วนบ้า ไอ้อ่อน คุณหมู คุณหมูวว จ้าวอ้วน ตาเผ่า ยัยพู ยัยหมี อีควาย อีอ้วน อีเตี้ย อีเบลอ อีเป็ด อีควาย อินม อินอย อีป่า อีหน้าหมา อีหมี อีหมู อีหลุง อีอ้วน

คำเรียกญาติ

เจ้ เฮีย แดดตี้ น้อง นุ่ง ป้า พี่ หมวย หมวยยยยยยย

คำนำหน้า + ชื่อ

เจ้ามะปราง เจ้ามินนี่ ไอแจน ไอหอม คุณฉัตรชัย คุณชัยวัฒน์ คุณภู อีเพย อีเอื้อ อีไวท์ อีกัน อีตัน อีทัช อีปราง อีวิน อีสู อีอัน

คำนำหน้า + คำต่ำ

ไอเลว ไอเหี้ย ไอสัส ไอ้สัส ไอ้ห้า อีเคียว อีเวร อีเหี้ย อีวอก อีห้า

ชื่อ + คำลงท้าย

เจนครับ เพี้ยตครับ แมมครับ ของขวัญคะ ต้นหลิวคับ พลอยธูจำ หอมคับ

คำเรียกญาติ + ฉายา

น้องเตค น้องเหม่ง พ่อหมี พี่หมี พี่หมีบ้า

คำนำหน้า + คำเรียกญาติ

ไอน้อง ไอน้อง ไอหมวยยยยย อีลุง อีหมวย

คำบอกสัมพันธ์

แฟน

ฉายา + คำลงท้าย

เหมียวเล็กขา ป้าขา หมีจำ อ้วนเอ้ยย อ้วนจำ

คำสรรพนาม + คำลงท้าย

เตงจำ ตะเองจำ ตัวเองอะ ตัวจำ

ฉายา + คำแสดงความเป็นเจ้าของ

sugar bear ของผม เจ้าหญิงของพี่ พัดลมของเค้า

คำเรียกญาติ + คำลงท้าย

เฮียค้ำบ มีค้ำบ ยายจำ

คำบอกสัมพันธ์ + คำลงท้าย

แฟนคลับ แฟนคลับ ผัวจ๋า

คำแสดงความรัก + คำลงท้าย

ที่รักจ๋า ลิงขา

คำนำหน้า + คำแสดงความรัก

อีลิ่ง ไอปี

คำนำหน้า + คำบอกสัมพันธ์

คุณแฟน

คำแสดงความรัก + คำแสดงความเป็นเจ้าของ

ที่รักของเค้า

คำเรียกเพศวิถิ

ทอม

คำเรียกญาติ + ฉายา + คำแสดงความเป็นเจ้าของ

พี่หมีของเค้า

คำเรียกญาติ + ชื่อ + คำลงท้าย

พี่ตรีมจ๋า

คำบอกสัมพันธ์ + คำแสดงความเป็นเจ้าของ

แฟนของผม

ชื่อ + ฉายา + คำลงท้าย

หญิงฟูค้าย

คำนำหน้า + ฉายา + คำลงท้าย

ไอ้อ้วนเอ้ยย

คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ

อีตุ๊ด

คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ + คำแสดงความเป็นเจ้าของ

อีตุ๊ดของเค้า

คำนำหน้า + คำเรียกเพศวิถิ + คำต่ำ

อีทอมผี

คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ฉายา

อีพีสิง

คำนำหน้า + คำเรียกญาติ + ชื่อ + คำลงท้าย

อีพินท์ไวย

คำนำหน้า + คำดำ + ฉายา

อีส์สเด็จ

คำนำหน้า + คำดำ + ชื่อ

อีเปรตพิช

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวเมธินี อังศุวัฒนากุล
วันเดือนปีเกิด	2 พฤษภาคม 2532
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2554: ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) เกียรตินิยมอันดับ 2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ประสบการณ์ทำงาน	ปีการศึกษา 2557: ผู้ช่วยสอน ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2558: ผู้ช่วยสอน วิชา มธ.106 ความคิด สร้างสรรค์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

